

Förteckning över
De la Gardieska arkivet
Pergamentsbrev

Per Stobaeus

2010

Universitetsbiblioteket, Lunds universitet

Inledning

I De la Gardieska arkivet i Universitetsbiblioteket i Lund finns drygt 600 pergamentsbrev från perioden 1503–1832. Pergamentsbrevsamlingen innehåller material av intresse för exempelvis historiker, ekonomhistoriker, hembygdsforskare, genealoger, heraldiker, ortnamnsforskare och filologer. Breven kom till Lund tillsammans med andra delar av De la Gardieska arkivet från Löberöd vid 1800-talets mitt. 1973 gjordes ett tillägg av några pergamentsbrev som förvarats på Borrestad, däribland ett par brev från 1800-talets början.

I pergamentsbrevsamlingen ingick ursprungligen även åtskilliga medeltidsbrev, men dessa överfördes till Riksarkivet i Stockholm enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 januari 1887.¹ Kvar i Lund blev breven från perioden 1521–1799 (d.v.s. från Gustav Vasas regeringstillträde till Jacob De la Gardies giftermål), samt ett danskt brev från 1503. De allra flesta breven i samlingen är från 1600-talet. Förlusten 1887 medförde tyvärr att vissa sammanhållna brevsviter uppdelades (se t.ex. Stenbock III samt Löwenwolde, Jacob von dem, nedan). Men med hjälp av Peter Wieselgrens förteckning över ”Permbref i DelaGardiska Archivet på Löberöd från 1358 till 1520” i *DelaGardiska archivet* 16, Lund 1842, s. 165 ff. är det möjligt att rekonstruera den ursprungliga omfattningen av pergamentsbrevsamlingen.

Pergamentsbrev hör ju framför allt medeltiden till, men samlingen i De la Gardieska arkivet ger exempel på att man ända in på 1800-talet fortsatte att använda pergament för vissa viktiga brev. Sigillen hängdes under pergamentet i medeltida stil. Standardfraserna i 1600-talsbrev som utfärdats av häradshövdingar är ungefär desamma som de fraser man använde i sådana brev redan på 1300-talet. Skillnaden är att titulaturen har svällt ut och fått barockens dimensioner. Namnunderskrifter förekommer så gott som alltid, till skillnad från praxis i de medeltida breven.

Pergamentsbrevsamlingen i De la Gardieska arkivet omfattar åtkomsthandlingar av olika slag: köpebrev (gods säljs), bytesbrev (gods byts), fastebrev (ett vanligen av häradsting eller magistrat utfärdat intyg om laga stadfästelse på föryttring av fast egendom), dombrev (gällande ägo gränser och liknande), pantbrev, kungliga donations- och konfirmationsbrev, testamenten och morgongåvobrev m.m. Det finns också ett par fullmaktsbrev (på ämbeten) samt några sköldebrev (adelsbrev, friherre- och grevebrev, vapenförbättringsbrev). Framför allt de danska breven i samlingen har här och var anteckningar om att brevet lästs upp på landstinget eller häradstinget.

Vid genomgången av pergamentsbreven slås man av hur många som är utfärdade i huvudstaden Stockholm. Samtidigt skall det sägas att stora delar av det svenska stormaktsväldet är

---

¹ I utbyte erhöll Universitetsbiblioteket från Riksarkivet ett antal urkunder rörande Skåne från perioden 1521–1656, men redan 1905 överlämnades dessa till Landsarkivet i Lund enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 december 1905. Bytesaffären blev alltså i slutändan en ren förlust för Universitetsbiblioteket. Se härom *Lunds Universitets årsberättelse 1887–1888*, s. 17 f. och 1905–1906, s. 27. Redan 1828 hade Jacob De la Gardie till riksantikvarien Johan Gustaf Liljegren utlånat vissa medeltida pergamentsbrev ur samlingen på Löberöd. Dessa skulle användas vid utgivningen av *Diplomatarium Suecanum*. Samtliga återlämnades till Löberöd. Se härom De la Gardieska arkivet, Släktarkiven, De la Gardie 403:10.

representerade i materialet. Brev rörande Finland återfinns bl.a. under rubrikerna Jakob De la Gardie, Arvid Forbus, Axel Gustafsson Forbus, Axel Gustafsson Lillie, Björn Claesson (Lejon) till Lepas, Boije af Gennäs, Hordeel, Nokia-släkten, Finland och Åbo. Brev rörande Baltikum återfinns bl.a. under namnen Jakob De la Gardie, Magnus Gabriel De la Gardie, Robert Douglas, Lars Jespersson Cruus, Casper Wrede, Hordeel, Peter von Hösten, Jacob von dem Löwenwolde och Tönnis Maidel. Det finns också några brev rörande Pommern. Man finner dessutom ganska många pergamentsbrev som rör Danmark och Skåne under den danska tiden. Se Barnekow, Beck, Brahe, Lindenow, Oxe, Reedtz, Ulfeldt, Antvorskov, Bäckaskog, Kulla Gunnarstorp, Löberöd, Maltesholm och Roskilde. Särskilt kan nämnas ett transumt av ett latinskt brev gällande Antvorskov kloster 1361-03-10 i ett brev från 1528. Bland de brev som utfärdats utanför Sverige finns fullmakter för Jakob Casimir och Pontus Fredrik De la Gardie, som var officerare i Frankrike (breven är utfärdade av Ludvig XIV 1647 och Ludvig XV 1744), samt en mycket välgjord kopia av den engelske kungen Karl I:s praktfulla bekräftelsebrev 1629 på Jakob och Patrik Forbus adelskap.

I pergamentsbrevsamlingen finns ett stort antal sigill, varav många är välbevarade, vissa är dock otillgängliga under lock som ej går att öppna. Fastebreven innehåller i regel två sigill: häradshövdingens och häradets, alternativt stadens sigill. De kungliga breven har ofta ett sigill i större format. På ett bytesbrev från 1647-04-14 i avdelningen Kruus II finns Uppsala universitets sigill. Morgongåvobreven är de brev som försetts med störst antal sigill, vilket är naturligt med tanke på att många personer var närvarande vid bröllopet och kunde tillkallas som vittnen. Ännu under 1600-talets första hälft användes sigillkupor i vax, men man började vid denna tid även begagna sigillkapslar i metall, svarvat trä eller någon gång elfenben (ofta försedda med lock), och pergamentremorna för de hängande sigillen ersattes av sidenband eller snören, vilka i de fall brevet var utfärdat av regenten (och även i andra fall) ofta hade svenska flaggans färger. Kring vissa träkapslar i samlingen sitter fodral av tyg eller skinn, i några fall helt oöppnade. Sigillen består av olika blandningar av bivax, kåda och färgämne. Det kan också nämnas att samlingen innehåller prov på pergament av olika kvalitet.

Pergamentsbrevsamlingen utgjorde redan när den förvarades på Löberöd en egen sammanhållen avdelning inom De la Gardieska arkivet. Av förvaringsskäl var det naturligt att låta pergamentsbreven ligga för sig, trots att de innehållsligt hörde nära samman med andra delar av arkivet. En äldre handskriften förteckning gjordes på greve Jacob De la Gardies uppdrag 1831 av Gustaf Andersson (sedermera rektor vid Katedralskolan i Lund, f. 1812, d. 1864).² Den innehåller vissa tillägg av Peter Wieselgrens hand. De brev som 1973 kom till Lund från Borrestad återfinns inte här, eftersom de inte ingick i pergamentsbrevsamlingen från början (några av dem tillhörde antikvitets- och kuriosasamlingen på Löberöd, andra har tillkommit efter Jacob De la Gardies tid). Förteckningen från 1831 ingår nu i Släktarkiven, De la Gardie 397. Här är breven uppdelade i olika brevtyper (bytesbrev, konfirmationsbrev, donationsbrev, dombrev,

---

² Se *Rektor Gustaf Anderssons brevväxling 1832–1863 i urval utgiven av Bert Möller*, Lund 1940.

fastebrev, fullmakter, köpebrev, morgongåvobrev, pantbrev, privilegier, kvittenser, skiftesbrev, säljebrev, testamenten). I Olof Ingstads förteckning över De la Gardieska arkivet från omkring 1900 har pergamentsbrev en annan uppdelning. Han räknar vissa av dem till Släktarkiven och gör en summarisk förteckning över dessa.

Jag har i min förteckning bibehållit den fysiska ordning som föreligger sedan lång tid och som i viss mån avspeglar hur pergamentsbrev har olika proveniens. Brev härrör inte bara från ätten De la Gardie utan också från ett stort antal andra släkter och personer och har genom arv, godsförvärv eller på annat sätt införlivats med De la Gardieska arkivet. Först kommer den avdelning som räknas till Släktarkiven i De la Gardieska arkivet. Den är uppdelad på följande släkter, som också återfinns i Släktarkiven: Barnekow, De la Gardie, Douglas, Forbus, Horn, Hägerstierna, Kruus, Lillie, Oxenstierna, Sparre, Stenbock och Wrede. Nästa avdelning hör närmast samman med Biographica minora och innehåller brev rörande många adelspersoner, men även några ofrälse personer på 1600-talet och 1700-talets början (till de ofrälse hör kamreraren Lars Abrahamsson, ryttmästaren Gabriel Bosson, borgaren i Stockholm Paul Ellers, skraddarmästaren i Stockholm Jöns Krook, ingenjören Erik Prosperius och kamreraren Gustaf Prosperius). Särskilt skall nämnas att breven från de danska släkterna Brahe och Reedtz ingår i denna avdelning. Den avdelning som hör samman med Topographica i De la Gardieska arkivet innehåller pergamentsbrev rörande såväl adelspersoner som ofrälse. Här märks särskilt breven gällande de skånska godsen Löberöd och Maltesholm.

Endast några få brev i samlingen är utgivna i tryck. Pergamentsbrev har med undantag av några sköldebrev legat ganska bortglömda och varit litet använda under lång tid. Brev som tillhör Släktarkiven har förvarats inslagna i blått omslagspapper. Dessa ”paket” har lagts i knytkapslar. De romerska siffrorna i förteckningen syftar på sådana knytkapslar. De övriga breven har legat i bruna kuvert eller blå pappersomslag i två träkistor eller skrin, som förmodligen kom till Universitetsbiblioteket tillsammans med arkivet. Kistorna har etiketter med påskriften *Diplomatarium De La Gardianum*. Knytkapslarna, de blå pappersomslagen och de bruna kuverten har påskrifter av den ovannämnde Olof Ingstads hand. Denne arbetade fr.o.m. 1890-talet med att förteckna De la Gardieska arkivet. På några äldre omslag finns anteckningar av Peter Wieselgren.

Förhoppningsvis kommer pergamentsbrevsamlingen nu att bli mer tillgänglig och känd genom den nya förteckningen, som läggs ut på internet. Min förteckning utgår från Olof Ingstads anteckningar som finns på omslagen till pergamentsbrev. Åtskilliga uppgifter har dock tillförts. Ortnamn har identifierats med hjälp av Ortnamnsregistret i Uppsala. Brevens mottagare är, då inget annat nämns, den person som anges i rubriken i förteckningen. Några brev har jag valt ut och transkriberat i sin helhet som exempel på innehållet i samlingen. De återfinns i fotnoterna. Varje brev har vid genomgången 2010 fått ett löpnummer för att underlätta identifiering och framtagning.

Ett påvebrev av Paulus III till biskop Tiedemann Giese av Kulm/Chełmno 1538-02-16 är överfört från De la Gardieska arkivets pergamentbrevsamling till Universitetsbibliotekets medeltidshandskrifter, där det utgör nr 61.

Följande pergamentsbrev, som ej upptas i förteckningen från 1831 men påträffades i De la Gardieska arkivet vid en revision 1933 (enligt ett maskinskrivet blad i De la Gardieska arkivet, Släktarkiven, De la Gardie 397), saknas 2010:

1540-talet

Stij Porss lejer en gård i Lund till Jörgen Strugh.

Följande pergamentsbrev, som upptas i förteckningen från 1831 (De la Gardieska arkivet, Släktarkiven, De la Gardie 397, s. 78) och ej saknades vid revisionen 1933, saknas 2010:

1538

Säljbrev av Jens Albrecht till abbot Niels Jepsen och Bäckaskogs kloster på tre gårdar i Önnestads socken.

Följande pergamentsbrev, som upptas i förteckningen från 1831, saknades vid en revision 1933 (enligt ett maskinskrivet blad i De la Gardieska arkivet, Släktarkiven, De la Gardie 397) och saknas fortfarande 2010:

1540

Skiftesbrev mellan Erik Jönsson och Johan Hendersson på en gård i Östra Tollstads socken i Vifolka härad.

1544

Gåvobrev av Kerstin Ruuth till Erik Olsson på ett stenhus i Åbo.

1601

Dombrev av Hans Djäkn i Mäskälä på rågång mellan Kiala och Fodiala.

1639

Köpebrev av Gustaf Banér, å svenska regeringens vägnar till Henrik Kurck, för dennes fordran 500 daler, på Hapsal.

1641

Köpebrev av kapten Paul Ståle till Gabriel Bosson på en ängesump i Öjeby.

1644

Gåvobrev av Jakob De la Gardie till sin tjänare Bernt på jord i Munksby.

1648

Gåvobrev av Jakob De la Gardie till pastor Erik Matthiæ på frihet från den årliga taxan.

1650

Donationsbrev av drottning Kristina för president Fredrik Stenbock.³

1654

Gåvobrev av Ebba Brahe till pastor Andreas Laurentii i Fläckebo på frihet från den årliga taxan.⁴

1655

Gåvobrev av Jakob De la Gardie till Arvid Forbus på en träbyggnad i Stockholm.⁵

1656

Gåvobrev av Ebba Brahe till advokat Stensander på Säby m.m.⁶

1673

Donationsbrev av Karl XI till Johan Gabriel Stenbock på Stjärnholm.⁷

1679

Samuel Furubom utfärdar fastebrev för Catharina De la Gardie på Mellansjö i Värmdö socken från Jöns Jönsson.⁸

---

³ Detta brev nämns inte i Olof Ingstads förteckning från ca 1900.

⁴ Detta brev nämns inte i Olof Ingstads förteckning från ca 1900.

⁵ Detta brev nämns inte i Olof Ingstads förteckning från ca 1900.

⁶ Detta brev nämns inte i Olof Ingstads förteckning från ca 1900.

⁷ Detta brev nämns inte i Olof Ingstads förteckning från ca 1900.

⁸ Detta brev nämns inte i Olof Ingstads förteckning från ca 1900 (se Släktarkiven, avdelningen Stenbock).

1689

Köpebrev av Axel Julius De la Gardie till Johan Gabriel Stenbock på hemman i Södermanland. Innelyckt Axel Julius De la Gardies kvitto för pengarna till Stenbock.⁹

1761

Häradshövding Peter Johan Montan (?) utfärdar för Sara Christina Sparre, född Sahlgren, fastebrev på Hökerum, som sålts av David Göthenstierna.¹⁰

Fragment av ett säljbrev, vari förekommer namnen Grubbe och Barnekow (utan årtal, danskt?).

Litteratur

Almquist, Jan Eric, *Lagsagor och domsagor i Sverige I–II*, Stockholm 1954–1955.

Tegnér, Elof, *De la Gardieska samlingen i Lund och på Löberöd*, Stockholm 1894.

Wieselgren, Peter, *DelaGardiska Archivet eller Handlingar ur Greffl. DelaGardiska Bibliotheket på Löberöd I–XX*, 1831–1843.

---

⁹ Detta brev nämns inte i Olof Ingstads förteckning från ca 1900.

¹⁰ I Olof Ingstads förteckning över Släktarkiven, avdelningen Sparre, nämns att detta brev från 1761 ligger i ett särskilt folioband.

Tidigare förvaring av pergamentsbrev

Tidigare förvaring av pergamentsbrev

Vissa pergamentsbrev har tidigare förvarats i två kistor.

Här följer först en kortfattad sammanställning av innehållet i pergamentsbrevsamlingen:

Pergamentsbrev hörande till Släktarkiven

BARNEKOW

Hans Barnekow och hans hustru Mette Oxe

Barnekow (Hans Barnekow m.fl.)

DE LA GARDIE I

Pontus De la Gardie

Jakob De la Gardie

DE LA GARDIE II

Jakob De la Gardie, ekonomiska brev

DE LA GARDIE III

Ebba Brahe, g. De la Gardie

Jakob Casimir De la Gardie

Axel Julius De la Gardie

DE LA GARDIE IV

Magnus Gabriel De la Gardie, kungliga brev

DE LA GARDIE V

Magnus Gabriel De la Gardie, ekonomiska brev 1647–1679

DE LA GARDIE VI

Magnus Julius De la Gardie

Hedvig Catharina De la Gardie, f. Lillie

Pontus Fredrik De la Gardie

Jacob Pontusson De la Gardie

DOUGLAS I

Robert Douglas, kungliga brev

DOUGLAS II

Robert Douglas, ekonomiska brev

Hedvig Douglas, f. Mörner

FORBUS

Jakob och Patrik Forbus

Peter Forbus

Arvid Forbus

HORN

Gustaf Horn af Kanckas, greve av Björneborg

Claes Carlsson Horn, ekonomiska brev

Ebba Leijonhufvud (Claes Horns gemål), ekonomiska brev

HÄGERSTIERNA

Claude Roquette Hägerstierna, ekonomiska brev

Thomas von der Noth

KRUUS I

Lars Jespersson Cruus (se även nedan Kruus II och III)

KRUUS II

Malin (Örnefot), g. Cruus

Jesper Mattsson Kruus

Lars Jespersson Cruus

Catharina Oxenstierna, änka efter Johan Jespersson Cruus

KRUUS III

Lars Jespersson Cruus

Agneta Horn, Lars Jespersson Cruus änka

Gustaf Cruus

KRUUS IV

Brita De la Gardie, g. 1:o med Jesper Mattsson Kruus

KRUUS V

Brita De la Gardie (fortsättning)

Johan och Lars Cruus

LILLIE I

Axel Gustafsson Lillie, friherre- och grevebrev

Axel Gustafsson Lillie, övriga kungliga brev

LILLIE II

Erik Jönsson Lillie

Axel Gustafsson Lillie

Lennart Lillie och hans hustru Märta Sparre

LILLIE III

Axel Axelsson Lillie

Axel Johan Lillie

Agneta Lillie, f. Wrede

OXENSTIERNA

Brita Posse, g. Oxenstierna

Gabriel Gustafsson Oxenstierna

Axel Oxenstierna

Bengt Bengtsson Oxenstierna

Johan Axelsson Oxenstierna

[RAMEL, se nedan pergamentsbrev hörande till Biographica minora]

SPARRE

Axel Rutger Sparre

Gustaf Adolf Sparre

STENBOCK I

Arvid Gustafsson Stenbock

Fredrik Stenbock, kungliga brev

Fredrik Stenbock, ekonomiska brev

Catharina De la Gardie, gift med Fredrik Stenbock

STENBOCK II

Catharina De la Gardie, gift med Fredrik Stenbock (fortsättning)

STENBOCK III

Catharina De la Gardie, gift med Fredrik Stenbock (fortsättning)

Johan Gabriel Stenbock

STENBOCK IV

Johan Gabriel Stenbock (fortsättning)

WREDE

Casper Wrede

Fabian Wrede

Pergamentsbrev hörande till Biographica minora

Abrahamsson, Lars

Bagge, Bengt, till Berga och Lagnö

Banér, Johan

Beck, Joachim, till Gladsax

Boije af Gennäs

Bosson, Gabriel

Brahe, Magnus

Brahe (den danska grenen; mestadels brev rörande Vittskövle)

Henrik Brahe på Vittskövle

Otto Brahe

Anna Brahe, g. Sehested

Coyet, Wilhelm Julius

Creutz, Ernst Johan

Cronhjort, Abraham

Ellers, Paul

Fleming, Erik

Gyllenhielm, Carl Carlsson

Gyllenhorn, Joen Olsson till Hacksta

Hamilton, Ludvig

Hordeel

Hösten, Peter von

Jacobsköld, Jöns Nilsson

Johansson, Christiern

Kaulbars, Catharina (f. Ekmarck)

King, Jacob

Krook, Jöns

Kruse, Gustaf

Leijonhufvud, Gustaf Adolf

Lejon, Björn Claesson till Lepas

Lewenhaupt, Ebba, född Lilliehöök

Lindenow

Löwenwolde, Jacob von dem

Maidel, Tönnis

Mannersköld, Christoffer Assarsson

Mörner, Hans Georg (tidigare under Kristina, drottning)

Mörner, Stellan

Nokia-släkten

Oxe, Peder

Posse, Knut, till Såtenäs

Prosperius

Ramel, Malte (tidigare under Fredrik I)

Ramsay, David

Reedtz

Peter Reedtz

Frederik Reedtz

Steen Reedtz

Rodsteen, Steen

Rosensköld, Peder Eriksson till Långbro

Ruderfurth

Scheiding, Philip von

Soop

Sparre, Henrik Åkesson/Ågesen/Aagesen

Stiernfelt, Lars Grubbe

Tott, Åke

Tre Rosor till Haga

Ugglå, Jacob Claesson

Ulfeldt

Uthoff, Johan

Wernstedt

Westeman

Pergamentsbrev hörande till Topographica

Antvorskov

Bäckaskogs kloster

Finland

Kulla Gunnarstorp

Lidköping

Löberöd

Tage Thott

Lave Brahe

Anna Brahe, änka efter Sten Maltesen Sehested

Maltesholm

Malte Juel

Anna Ramel (Malte Juels änka)

Mariedal (Söderbo i Ova socken)

Roskilde

Småland

Stockholm

Södermanland

Uppland

[Vittskövle, se pergamentsbrev hörande till Biographica minora, Brahe, den danska grenen]

Vivalla

Vrå

Västergötland

Västerås

Västmanland

Åbo

Östergötland

Tillägg: Pergamentsbrev från Borrestad

Pergamentsbrev hörande till Släktarkiven

BARNEKOW

Hans Barnekow och hans hustru Mette Oxe

1

1545, fredagen näst efter Midfastosöndagen. Koldinghus

Kristian III förlänar Bosjökloster till Hans Barnekow, emedan denne vill bosätta sig i Danmark och taga sig en dansk fru. Danska. Sigillet bortfallet. 29x23 cm, hopvikt 23x11 cm.

2

1551, tisdagen efter Palmsöndagen

Hans Barnekows morgongåvobrev till sin hustru Mette Oxe på Ellinge och Osterups gårdar, innehåller även ett slags testamentum reciprocum. Med bådass underskrifter. Tyska. Sigillen bortfallna. 32x19 cm, hopvikt 19x13 cm.

3

1551, måndagen efter S:t Antonius (av Padua) dag. Köpenhamn

Rådets stadfästelse på Ellingegård på Själland. Danska. Skadat. Flera sigillremsor kvar, men sigillen bortfallna. 44x18 cm, hopvikt 22x18 cm.

4

1552, S:t Gallus dag. Köpenhamn

Kristian III:s kvitto på 900 gyllen och 36 läster råg. Danska. Sigillet bortfallet. 27x21 cm, hopvikt 11x11 cm.

5

1554, måndagen efter aposteln Andreas dag. Store Heddinge

Fastebrev utfärdat av byfogde, borgmästare, råd och sognedegn i Store Heddinge på Jens Jepsens och hans hustrus försäljning till Hans Barnekow av fjärdeparten av en fjärding jord i Store Heddinge. Danska. Sigillet bortfallet. 30x25 cm, hopvikt 14x11 cm.

6

1557, tredjedag pingst. Köpenhamn

Vidimerad avskrift av Kristian III:s kvitto på skatt (41118 daler), uppburen av Erik Bille och Hans Barnekow. Danska. Sigillen bortfallna. 33x21 cm, hopvikt 14x12 cm.

7

1557, tredjedag pingst. Köpenhamn

Erik Billes intyg på att han har originalet till föregående. Danska. Sigillet bortfallet. 24x11 cm, hopvikt 13x11 cm.

8

1558, söndagen efter aposteln Matteus dag. Randers

Hans Barnekows testamente till sin hustru Mette Oxe på hans andel i en gård i Fakse herred. Tyska. Ett sigill (Johan Barnekows?) sitter kvar. 43x27 cm, hopvikt 22x14 cm.

9

1572-08-03, Köpenhamn

Helvig Göyes bytesbrev till Mette Oxe på gods i Leestrup på Själland mot gods i Thorslevs socken i Vendsyssel. Danska. Sigillen bortfallna. 38x26 cm, hopvikt 22x13 cm.

Barnekow (Hans Barnekow m.fl.)

10

1554, fredagen efter Quasimodogeniti. Kolding

Borgen av Hans Barnekow för 2000 Joachimsthaler, som hans broder Jörgen ger sin trolovade Anna Clausdotter (Ravensberg). Danska. En skåra mitt i brevet. Av ursprungligen tre sigill återstår resterna av ett. Med Hans Barnekows egenhändiga underskrift. 33x28 cm, hopvikt 15x13 cm.

11

1582-07-07, Frederiksborg

Förläningsbrev av Fredrik II till Johan och Christian Barnekow på gårdar på Själland. Danska. Sigill bortfallet. 34x22 cm, hopvikt 22x13 cm.

12

1597-08-10, Köpenhamn

Kristian IV:s kvitto för Christian Barnekow på avlagd räkenskap för Lundagårds och S:t Peters klosterns län. Sigillet bortfallet. 45x33 cm, hopvikt 23x17 cm.

13

1621-07-24, Vittskövle

Hans Barnekows skuldebrev till rådmann Anders Michelsen i Kristianstad på 1200 daler. Skårer i brevet. Sigillen bortfallna. 40x33 cm, hopvikt 17x15 cm.

14

1651-09-14, Malmö

Christian Barnekows morgongåvobrev till Else Ramel på 2000 riksdaler jämte gårdarna Vittskövle i Skåne och Ralswiek på Rügen. Danska. Fem underskrifter. Sigillen bortfallna. 48x27 cm, hopvikt 18x17 cm.

DE LA GARDIE I

Pontus De la Gardie

15

1571-07-27, Stockholm

Johan III:s brev på friherrskapet Ekholmen. Sigillet bortfallet. 60x38 cm, hopvikt 28x20 cm.

16

1584-11-16, Svartsjö

Johan III:s konfirmation på hus i Åbo. Med sigill i vaxkupa i blågult snöre. 31x20 cm, hopvikt 15x11 cm.

Jakob De la Gardie

17

1594-02-27, Uppsala

Sigismunds konfirmationsbrev på friherrskapet Ekholmen. Sigillet bortfallet. 36x24 cm, hopvikt 24x17 cm.

18

1624-03-14, Stockholm

Gustav II Adolf säljer Dagö. Med sigill. 51x29 cm, hopvikt 21x20 cm.

19

1624-06-26, Stockholm

Gustav II Adolf säljer Dagö. Med sigill. 40x20 cm, hopvikt 17x12 cm.

20

1639-06-05, Jönköping

Förmyndarregeringen säljer gods i Västergötland. Med sigill. 65x30 cm, hopvikt 23x22 cm.

21

1643-05-05, Stockholm

Förmyndarregeringen säljer gods i Uppland, Södermanland och Västergötland. Med sigill. 57x44 cm, hopvikt 23x20 cm.

22

1647-08-06, Stockholm

Kristinas donationsbrev på hemman i Uppland. Sigillet bortfallet. 55x32 cm, hopvikt 20x17 cm.

23

1652-06-19, Stockholm

Kristinas donationsbrev på gods i Pedersöre i Österbotten. Med sigill. 62x40 cm, hopvikt 18x21 cm.

DE LA GARDIE II

Jakob De la Gardie, ekonomiska brev

24

1589-07-03(?), Reval

Gustav Banér och Casper von Tiesenhausen pantsätter på kronans vägnar land i Gebiet Hapsal till Heinrich Kock. Tyska. Ett av två sigill kvar. 36x27 cm, hopvikt 17x15 cm.

25

1615-05-13, Reval

Fastebrev på hus i Reval, utfärdat av borgmästare och råd i Reval. Tyska. Sigillet skadat. 36x15 cm, hopvikt 15x10 cm.

26

1625-06-23, Stockholm

Per Nilsson (Natt och Dag) säljer två gårdar i Fresta socken i Uppland. Tre sigill, varav två med lock. 51x33 cm, hopvikt 18x18 cm.

27

1625-11-03, Riga

Carl Carlsson Gyllenhielm säljer fyra gårdar i Västergötland. Med Carl Carlsson Gyllenhielms och Axel Oxenstiernas sigill. Gustav Horns sigill utan avtryck. 38x33 cm, hopvikt 20x18 cm.

28

1626-05-10, Reval

Magdalena von Farensbach, änka efter Georg von Wolframsdorff, säljer Udenküll och en gård på Dagö. Tyska. Sju sigill, varav två med lock. Från tre har vaxet fallit ur. 44x30 cm, hopvikt 21x17 cm.

29

1626-10-07, Hapsal

Johan Wrangel utfärdar fastebrev på föregående. Tyska. Tre sigill, varav ett med lock. 40x22 cm, hopvikt 15x14 cm.

30

1628-11-06, Elbing

Axel Oxenstiernas säljer jord i Hapsals län. Tre sigill (Axel Oxenstierna, Erik Ryning, Erik Soop). 38x20 cm, hopvikt 16x13 cm.

31

1629-06-12, Stockholm

Svante Stenbock säljer gårdar i Västergötland. Med fyra sigill, varav två utan avtryck (det ena täckt av lock). 44x22 cm, hopvikt 20x11 cm.

32

1629-06-25, Stockholm

Brita De la Gardie byter med Jakob De la Gardie gårdar i Småland mot gårdar i Uppland. Av tre sigill återstår ett, i metalldosa. 46x34 cm, hopvikt 18x18 cm.

33

1629-06-28, Stockholm

Peder Christoff Schenck säljer gårdar i Uppland. Med fyra sigill (Peder Christoff Schenck, Magnus Brahe, Gustaf Stenbock, Johan Gyllenstierna). 39x32 cm, hopvikt 18x17 cm.

34

1629-06-29, Stockholm

Svante Stenbock säljer gårdar i Västergötland. Med fyra sigill. 52x37 cm, hopvikt 22x20 cm.

35

1631-06-14, Dalarö

Claes Horn byter Eketorp (?) i Vreta klostets socken i Östergötland och Sörby i Tystberga socken i Södermanland mot hemman på Björkö i Uppland. Tre sigill. 52x24 cm, hopvikt 19x14 cm.

36

1631-09-24, Stockholm

Gustaf Leijonhufvud byter Örby i Lagga socken och Vik i Hammarby socken i Uppland mot gårdar i Småland. Tre sigill. 48x27 cm, 17x14 cm.

37

1633-04-25, Stockholm

Donationsbrev av Helena Bielke g. Brahe på Arnås i Västbo i Småland. Sigillen bortfallna. 46x26 cm, hopvikt 18x18 cm.

38

1633-05-21, Axholmen

Johan Dücker byter Skrapegården i Ödeshögs socken m.m. i Östergötland mot Bredegården i Agnetorps socken. Ett sigill kvar. 54x15 cm, hopvikt 14x9 cm.

39

1635-03-17, Vilske häradsting

Fastebrev på gårdar i Västergötland efter gårdsbyte med Svante Stenbock. Utfärdat av häradshövding Lars Olofsson. Två sigill. 37x23 cm, hopvikt 17x15 cm.

40

1637-02-18, Stockholm

Erik Eriksson Svanfelt och Per Gråå säljer hemman i Simtuna socken i Västmanland. Fyra sigill. 36x28 cm, hopvikt 15x15 cm.

41

1637-06-02, Torestorp

Anna Pedersdotter Store (g. Hård af Torestorp) byter Lekare gård i Skärstads socken mot Åshuvud i Kulltorps socken i Småland. Fyra sigill. 40x21 cm, hopvikt 14x11 cm.

42

1640-03-31, Nyköping

Sofia Christina Stenbock g. Natt och Dag säljer Stickelösa i Skärstads socken i Småland samt gods i Gökhemms socken i Västergötland. Två sigill kvar. 31x30 cm, 18x12 cm.

43

1641-04-02, Stockholm

Förlikning med Sidonia Grip g. Leijonhufvud om arvet efter Ebba Lewenhaupt g. Lilliehöök. Två sigill (Jakob De la Gardie och Sidonia Grip). 42x22 cm, hopvikt 16x13 cm.

44

1641-08-10, Stockholm

Carl Carlsson Gyllenhielm byter Rössmåla och Odensvallahult i Urshults socken mot Ljungarum, Sunnanvik och Bonäs i Skatelöv och utjordar i Järstorps och Sanseryds socknar i Småland. Två sigill, båda utan avtryck. 48x21 cm, 18x12 cm.

45

1644-01-30, Stockholm

Fredrik Stenbock byter Håra i Villberga socken i Uppland och Eneby i Östra Stenby socken m.m. i Östergötland mot Ölsta och Säby i Holm socken i Uppland. Tre sigill i metalldosor med gula sidenband. 50x26 cm, hopvikt 18x14 cm.

46

1644-09-30, Stockholm

Johan Yxkull byter Torsvi i Uppland mot Håra i Villberga socken i Uppland. Tre sigill i metalldosor med gula sidenband. 32x27 cm, hopvikt 17x14 cm.

47

1646-05-29, Håbo häradsting

Fastebrev på Aske i Håtuna i Uppland, utfärdat av Olof Olofsson, häradshövding i Håbo härad i Uppland. Av ursprungligen två sigill sitter ett kvar. 36x21 cm, hopvikt 21x15 cm.

48

1646-05-29, Håbo häradsting

Olof Olofsson utfärdar fastebrev på Aske i Håtuna i Uppland, som sålts av Per Lindersson i Brunna i Dalby socken. Två sigill. 41x21 cm, hopvikt 20x17 cm.

49

1649-05-02, Töresjö

Maria Sofia De la Gardie g. Oxenstierna byter Vik i Hammarby socken i Uppland mot Viby i Västra Ryds socken i Uppland. Ett sigill. 48x26 cm, hopvikt 17x17 cm.

50

1650-10-31, Stockholm

Thore Bonde byter hemman på Kållandsö i Västergötland mot Sträte och Skattegården i Hangelösa socken i Västergötland. 41x20 cm, hopvikt 20x16 cm.

DE LA GARDIE III

Ebba Brahe, g. De la Gardie

51

1618-06-24, Stockholm

Jakob De la Gardies morgongåvobrev till Ebba Brahe. Av 13 sigill är 4 bevarade. 43x24 cm, hopvikt 18x14 cm.

52

1652-12-23, Stockholm

Drottning Kristinas gåvobrev på hus på Södermalm. Med sigill. 51x35 cm, hopvikt 20x18 cm.

53

1658-10-21, Håbo häradsting

Olof Olofsson utfärdar fastebrev på hemman i Eneby i Övergrans socken i Uppland, som sålts av Erik Matsson i Skråmsta. Två sigill. 35x22 cm, hopvikt 15x14 cm.

54

1665-03-18, Stockholm

Borgmästare och råd utfärdar fastebrev på tomt i Stockholm, som sålts av borgmästare Anders Boij. Sigill med lock. 45x29 cm, hopvikt 18x17 cm.

55

1667-01

Köpebrev på hemman i Åkerby, Uppland till Claes Edenberg (ej utfärdat?). Med Ebba Brahes underskrift. Utan sigill. Ofullständigt daterat. 49x23 cm, hopvikt 18x16 cm.

56

1671-12-21, Stockholm

Fastebrev på gård i Stockholm, utfärdat av borgmästare och råd. Med Stockholms stads sigill. 55x32 cm, hopvikt 20x18 cm.

Jakob Casimir De la Gardie

57

1647-07-11

Ludvig XIV:s fullmakt för Jakob Casimir De la Gardie som ryttmästare. Med kungens namnteckning men utan sigill. 51x30 cm, hopvikt 16x14 cm.

58

1650-09-18, Stockholm

Drottning Kristinas donationsbrev till Jakob Casimir De la Gardie på klostret Lilienthal i Bremens stift. Tyska. Med sigill. 38x24 cm, hopvikt 13x12 cm.

59

1653-04-30, Stockholm

Drottning Kristinas donationsbrev till Jakob Casimir De la Gardies gemål Ebba Sparre på gods i Halland. Med sigill. 60x50 cm, hopvikt 27x23 cm.

Axel Julius De la Gardie

60

1664-09-16, Stockholm

Morgongåvobrev till Sofia Juliana Forbus på gods på Dagö. Med fjorton sigill. 64x47 cm, hopvikt 23x23 cm.

61

1671-11-13, Håbo häradsting

Fastebrev av Johan Wattrang för Christopher Albrecht von Hirscheit på gården Rölunda, Hägeby socken, som tidigare ägts av Gustaf Planting. Två sigill. 44x27 cm, hopvikt 20x15 cm.

62

1673-01-20, Stockholm

Christopher Albrecht von Hirscheit säljer Rölunda, Hägeby socken i Uppland. Tre sigill. 50x27 cm, hopvikt 21x20 cm.

63

1675-01-26, Håbo häradsting

Fastebrev av Johan Wattring på gården Rölunda, Höggeby socken. Två sigill. 38x22 cm, hopvikt 17x13 cm.

64

1679-12, Stockholm

Axel Julius De la Gardie med gemål Sofia Juliana Forbus byter Rävsta och Fänsberga i Kulla socken i Uppland mot Röloppe i Giresta och Hårsta i Fittja socken, Bålsta i Yttergrans socken m.m. i Uppland. Utan sigill. 53x29 cm, hopvikt 19x19 cm.

65

1681-06-26, Stockholm

Axel Julius De la Gardie säljer gården Rölunda, Höggeby socken, till kommissarien Johan von Streitbach. Två sigill. 52x33 cm, hopvikt 19x19 cm.

66

1688-02-20, Hagunda häradsting

Fastebrev av Johan Scheffer på Kättböle i Järlåsa socken i Hagunda härad i Uppland, som sålts av Bengt Rosenhane. Med två sigill, varav ett utan avtryck (det andra med lock). 57x33 cm, hopvikt 21x18 cm.

DE LA GARDIE IV

Magnus Gabriel De la Gardie, kungliga brev

67

1648-11-20, Stockholm

Konfirmation på några köpta gods i Västergötland. Svenska. Med sigill. 48x63 cm, hopvikt 25x23 cm.

68

1648-11-25, Stockholm

Donation på staden Arensburg på Ösel m.m. Svenska. Med stort sigill i träkapsel.¹¹ 82x49 cm, hopvikt 29x15 cm.

69

1650-08-14, Stockholm

Drottning Kristinas vapenförbättringsbrev till Magnus Gabriel De la Gardie med anledning av att han förlänats grevskapet Arensburg på Ösel.¹² Med sigill. I särskild kapsel. Hopvikt 26x17 cm. Jfr 1648-11-25 ovan.

---

¹¹ Jfr nedan vapenförbättringsbrev 1650-08-14 samt De la Gardieska arkivet, Historiska handlingar 5:2, 1648-09-16 (gåvobrev på Arensburg) och 7:1, 1655-06-06 (om ersättning åt Magnus Gabriel De la Gardie och hans bröder för grevskapet Arensburg).

¹² Wij CHRISTINA medh GUDZ nåde Sweriges, Göthes och Wendes Uthkorade Drottning och Arffurstinna, Storfurstinna till Finlandh, Hertiginna uthi Estlandh och Carelen, Fröken öfwer Ingermanlandh, Göre witterligen, att såsom Wij för dee hulde, trogne, fljttige och wälwillige tjänster, hwilke till vårt synnerlige nöije och behaag Oß och Sweriges Chrono, af wår och Rixens troo Man, Rådth, Krigzrådth, General öfwer wår Swenske militie, samt Öfwerste för wår Guardie och Lijff-Regementen, så och General Gouverneur öfwer Lijfflandh, Oß Elskeligh wälborne Her *Magnus Gabriel de La Gardie*, Grefwe till Läcköö och Arensburg, Frijerre till Ekholmen, Herre till Magnushoff och Höijentorp, gjorde och bewijste ähre, hafwe för någon tijdh sedan gått funnit, honom medh ett Grefwedömme **Arensburg** oppå Ösell, allernådigst att försee och betänckia, doch uthställandes samma gången till een annan och beqwämare tijdh, hwadh som iämppte detta Grefweskapet till en förbättring af hans förra Grefwelige wapen, som han och hans Herfader samt Bröder, Grefwerne af Läcköö före och bruka, skäligen kunde wara till taga uthi ackt och requireras; Altså hafwe wij numehr af särdeles gunst och nåde, så och wälbetänckt rådth och eget Konungzligit bewågth, welat sådant här medh wärckställtigt göra, effter som wij och uthi detta vårt öppne breffs krafft förordne och tillägne Wälbemälte Grefwe *Magno Gabriel de La Gardie*, och alle hans äckta Lijfs- och bröstarfwingar, så födde som ofödde, så Man- som qwinköhn, Sammalunda och hans bröder Grefwerne af Läcköö och dheres arfwingar, till hwilcka detta Grefweskapet Arensburg, efter wår donations lydelse i något fall komma kan detta effterskrefne wapen, som är en Nijofack fördeelt skiöldh, Nämbligen den öfwerste på högre, och den nederste på wänstre sijdan hwijt, och där uthi tu feldtstycken medh sin rätta färga uthi Korß, och tu swartta loodh, ett åfwan- och ett nedan före. Den öfwerste Skiölden på wänstre, och nederste på högre sijdann guhl, der uthi ett blått Leijon medh ett dragit swärth, ståendes på ett rött torn uthi en strömm. Och den Skiölden mitt uthi fördeelt, den öfre deelen blåå, der uthi en halff måne emillan två stjärnor, Men then nedre deelen hwijt där uthi ett rött kårß liggjande i twären, Såsom detta allt Wälbemälte Grefwars af Läcköö rätta arfwapen ähr, och dee allt här till hafwe fört och brukat. Sedan den öfwerste och nederste medell skiölden blåå, där uthi en Olifwe- och en pallmeqwist fläcktade kårßwijs medh ett baart swärth igenom en gull Chrono. Och uthi den medelste Skiölden på högre och wänstre sijdan, ähr thed Öselsche wapen, nämbligen en ormewråk eller örn medh sin rätta färga, stående på ett grönt bergh uthi rött fiäll; Åfwan oppå Skiölden tree öppne tornerehiälmar, täckedh och Crantzen medh gull- Silfwer- rödh- och

Vapenförbättringsbrev för Magnus Gabriel De la Gardie 1650-08-14

blåå färga fördeelte; Och hwarthera hiälmen medh en Grefweligh Chrono oppå. På den högre HiälMChronan en bewäpnadh Man, förändes en Lance med en banderoll i handen och sittandes på en bewäpnadh gråå springande häst; På den wänstre HiälMChronan ett blått Leijon medh ett dragit swärth, ståendes oppå ett torn, emillan Siu fahnor, fyra på den ena, och tree på den andra sidan, warande med blått, gult och rödt fördeelte, som och allt till Wälbemälte Grefwars af Läcköö förra arfwapen hörer. Men sedan uthur den medelste HiälMChronan, warande större än the andre begge, oppståå två försilfrade wingar, der emillan en Oliwe- och en Pallmeqwist, fläcktade kårßwijs medh ett baart swärth igenom en gull Chrono; alldeles som hela detta wapen medh sina egentliga färgor här repræsenteradt och afmåladt finnes; Hwilckedh wapen Wälbemälte Grefwe *Magnus Gabriel de La Gardie* och hans äckta bröstarfwingar, så och hans bröder Grefwerne af Läcköö och theres arfwingar i alle occasioner, Möthen, samqwämer och handlingar, skole måge föra och bruka effter sin och dheres egen nödtärfwit, willia och behaagh; Elliet och på förbemälte Grefweskap Arensborg, niuta, bruka och behålla alla dhe privilegier, frijheeter, rätt, rättigheeter, dignitet, högheet och Härligheeter, som andre Grefwar här i vårt Rijke niuta på sine Grefweskap, till ewärdelige tijder. Där alle som detta i någon måtto angår och Oß medh hörsamheet och lydno förpliktade ähre, wette sigh tillbörligen att effterrätta. Till wißo hafwe wij detta medh egen handh underskrifwit och vårt Konglige Secret witterligen här under hängia låtit. Gifwit oppå Wårt Slått Stockholm den Fiortonde dagh uthi Augusti Månadh, Åhr effter Christi bördh Ettusend, Sexhundra och på det Femtjonde.

Christina

70

1650-12-10, Stockholm

Konfirmation på Torgelow, Pommern. Tyska. Med sigill. 44x28 cm, hopvikt 16x14 cm.

71

1660-02-12

Karl X Gustavs fullmakt på rikskanslersämbetet. Svenska. Sigillet bortfallet. 68x44 cm, hopvikt 26x16 cm.

72

1670-12-05

Kungligt brev om staden Lidköping. Svenska. Med stort sigill i träkapsel. 55x44 cm, hopvikt 29x23 cm.

DE LA GARDIE V

Magnus Gabriel De la Gardie, ekonomiska brev 1647–1679

73

1647-12-05, Stockholm

Claes Stiernsköld säljer hemman i Västergötland (Varnhems socken?). Ett sigill. 42x22 cm, hopvikt 21x15 cm.

74

1648-05-26, Stockholm

Henrik Reuter säljer Myran i Jungs socken (Västergötland). Fyra sigill i trädosor. 52x29 cm, hopvikt 20x15 cm.

75

1652, Stockholm

Anders Larsson byter 3 hemman i Östernärke (Runneby i Ekers socken) mot Vinneberg i Gammalkils socken, Linnäs i Tjärstads socken, Sjögestad i Vreta klostres socken och Linkelösa kvarn i Björkebergs socken i Östergötland. Fyra sigill i metalldosor. 42x26 cm, hopvikt 15x15 cm.

76

1652-03-04, Skånings häradsting

Fastebrev av Lars Jonsson på halva Myran (se ovanstående brev 1648-05-26). Två sigill i metallkapslar, varav ett häradssigill. 29x22 cm, hopvikt 13x12 cm.

77

1652-04-08, Stockholm

Lars Fleming säljer gårdar i Västergötland. Tre sigill i metalldosor och röda och gröna sidenband. 49x31 cm, hopvikt 17x16 cm.

78

1652-06-26, Stockholm

Bytesbrev av Kristina Brahe g. Tott på Råby, Biskopskulla socken, Uppland. Ett sigill i trädosa. 50x26 cm, hopvikt 20x19 cm.

79

1652-10-19, Vadsbo häradsting

Fastebrev av Hans Persson på hemman i Botorp i Vadsbo härad (Västergötland). Med Vadsbo härads sigill samt en tom sigillkapsel. 30x22 cm, hopvikt 15x14 cm.

80

1653-03-31, Stockholm

Johan Graan byter Ärvinge, Granby, Rinkeby, Akalla, Hästa i Spånga socken och Väddesta och Kalvshälla i Järfälla socken i Uppland mot byar och laxfisken i Umeå socken i Västerbotten. 54x33 cm, hopvikt 20x20 cm.

81

1655-03-05, Valle häradsting

Fastebrev på Attorp i Valle härad i Västergötland, som sålts av Henrik Pettersson. Med Lars Jonsson Helenius och Valle härads sigill. 32x22 cm, hopvikt 15x14 cm.

82

1655-04-20, Stockholm

Patrick Thomasson säljer hemman i Västergötland. Fem sigill, varav två utan avtryck. 47x38 cm, hopvikt 20x15 cm.

83

1658-09-23, Kållands häradsting och 1658-10-18, Åse häradsting

Fastebrev av Nicolaus Sparrman på Storegården, Rackeby socken, Västergötland, som sålts av Adolf Johan. Tre sigill, varav två häradssigill. 50x29 cm.

84

1661-08, Stockholm

Seved Ribbing säljer Råsta i Spånga socken i Uppland. Tre sigill. 58x37 cm, hopvikt 24x24 cm.

85

1665-01-13, Sollentuna häradsting

Fastebrev av Per Olofsson på köp av Råsta i Spånga socken, som sålts av Seved Ribbing. Två sigill i metallkapslar. Häradets sigill utan avtryck, utfärdarens sigill i kapsel med lock. 50x33 cm, hopvikt 21x19 cm.

86

1666-09-07, Stockholm

Baltasar Marschalck säljer Traneberg och Storegården i Kållands härad i Västergötland. Fyra sigill. 58x44 cm, hopvikt 23x22 cm.

87

1666-11-10, Stockholm

Anna Skytte, gift Gyllenstierna, byter Ålbrunna i Lossa socken mot Slangvik i Håbo-Tibble socken i Uppland. Sigillerna bortfallna. 49x35 cm, hopvikt 19x19 cm.

88

1667-09-12, Kinne häradsting

Fastebrev av Daniel Andersson på Söderbo i Västergötland, som sålts av Hans Christoff Königsmarck. Två sigill i träkapslar. 57x32 cm, hopvikt 22x17 cm.

89

1667-10-29, Stockholm

Christina Dorothea Banér, g. Leijonhufvud byter Ålbrunna och Sanda i Lossa socken, Frösunda i Kalmar socken mot Devensö i Lossa socken i Uppland. Tre sigill. 50x30 cm.

90

1670-07, Stockholm

Bytesbrev av Erland Kafle på tomter m.m. vid Lidköping mot Brasstorp i Råda socken m.m. i Västergötland. Ett sigill i trädos. 50x33 cm, hopvikt 19x17 cm.

91

1671-05-02, Stockholm

Gabriel von Falkenberg säljer Kollebo i Västergötland. Tre sigill. 46x38 cm, hopvikt 21x17 cm.

92

1672-08, Håbo häradsting

Johan Wattring utfärdar fastebrev på Kalmarsnäs¹³ i Uppland, som sålts av Zacharias Ribbing. Sigill saknas. 50x27 cm, hopvikt 21x16 cm.

93

1672-08-05, Håbo häradsting

Johan Wattring utfärdar fastebrev på Hoglunda, Uppland, som sålts av Jahan Axehelm. Sigill saknas. 40x28 cm, hopvikt 19x16 cm.

94

1674-09-24, Vadsbo häradsting.

Fastebrev av Nils Larsson på ½ hemman Råstad i Vadsbo härad, Västergötland, som sålts av Sven Carlsson. Två sigill i träkapslar, varav det ena är Vadsbo häradssigill. 40x36 cm, hopvikt 19x15 cm.

---

¹³ Jfr brev 1673-08-16 till Magnus Gabriel De la Gardie från köparen av Kalmarsnäs Claude Roquette Hägerstierna, som begär ett köpebrev i pergament. De la Gardieska arkivet, Topographica, Uppland, allmänt och blandat d) Håbo härad.

95

1679-06-02, Stockholm

Köpebrev av Magnus Gabriel De la Gardie till Per Sparre på Håberg i Västergötland. Utan underskrifter och sigill. Med rättelser. 57x35 cm, hopvikt 21x18 cm.

DE LA GARDIE VI

Magnus Julius De la Gardie

96

1711-06-08, Lagunda häradsting

Isak Perman utfärdar fastebrev på Fänsberga, Uppland, som ärvts från brodern Pontus Fredrik De la Gardie. Med två sigill, varav det ena Lagunda härads sigill. 58x36 cm, hopvikt 28x19 cm.

97

1721-11-08, Hölebo häradsting

Johan Kloo utfärdar fastebrev på hemmanet Åby i Hölö socken i Södermanland, som tidigare ägts av Lars Johansson Hellbohm. Med två sigill, varav det ena Hölebo härads sigill. 58x39 cm, hopvikt 26x21 cm.

98

1730-12-23, Stockholm

Fastebrev på tomt i Stockholm (Norrmalm). Med Stockholms stads sigill. 48x31 cm, hopvikt 18x16 cm.

99

1732-05-16, Hölebo häradsting

Johan Kloo utfärdar fastebrev på gårdar under Tullgarn, som sålts av Anna Juliana Horn. Två sigill, varav det ena är häradets. 59x39 cm, hopvikt 21x20 cm.

100

1732-05-16, Hölebo häradsting

Johan Kloo utfärdar fastebrev på hemman i Södermanland (Rinkeby i Hölö socken och Kallfors i Överjärna socken), som sålts av Hedvig Elisabet Sack. Ett av två sigill bortfallet. 60x45 cm, hopvikt 23x22 cm.

101

1734-10-29, Öknebo häradsting.

Carl Stierneroos utfärdar fastebrev på hemman i Södermanland (Rinkeby i Hölö socken och Kallfors i Överjärna socken), som sålts av Hedvig Elisabet Sack. Med två sigill i trädosor med lock. 51x35 cm, hopvikt 22x20 cm.

102

1739-04-16, Stockholm

Fredrik I:s bytesbrev på Smesta och Rinkeby i Hölö socken i Södermanland. Med stort sigill i träkapsel. 64x46 cm, hopvikt 24x17 cm.

Hedvig Catharina De la Gardie, född Lillie

103

1741-05-30, Stockholm

Ernst Johan Creutz säljer Rosersbergs sätesgård med underliggande gårdar. Med tre sigill i träkapslar (Ernst Johan Creutz, C. A. B. G. Dohna och N. Bonde). 67x53, hopvikt 29x20 cm.¹⁴

104

1746-06-02, Ärlinghundra häradsting

Carl P. Fager utfärdar fastebrev på Vallstanäs sätesgård med underliggande hemman. Två sigill i träkapslar. 59x37 cm, hopvikt 25x19 cm.

Pontus Fredrik De la Gardie

105

1744-03-12, Versailles

Fullmakt av Ludvig XV att vara kapten vid infanteriregemente i Elsass ("régiment d'Infanterie Allemande d'Alsace"). Sigill i vaxklump fästad i flik av pergamentet. 48x28 cm, hopvikt 13x12 cm.

106

1748-12-03, Stockholm

Morgongåvobrev till Catharina Charlotte Taube. Tre sigill i träkapslar (Pontus Fredrik De la Gardie, Claes Ekeblad, Carl Gustaf Löwenhielm). Johan Gerdeschiölds namnteckning har skurits bort och hans sigill har aldrig fästs på brevet, men pergamentsbiten på vilken namnet står har åter klistrats dit.¹⁵ 42x32 cm, hopvikt 22x17 cm.

¹⁴ Se De la Gardieska arkivet, Topographica, Uppland, Rosersberg: Fastebrev utfärdade 1742-10-03 och 1742-10-08 av Carl Jacob Gyllenadler och 1747-01-16 av Carl Dubbe för Hedvig Catharina Lillie på Rosersbergs gods med underliggande hemman, som sålts av Ernst Johan Creutz. Fol. Praktfullt präntade brev å pergament med vidhängande 10 sigill i träkapslar. Inbundna i helt skinnband med guldornament. Inlagt i låda.

¹⁵ Jag Friedric Pontus DelaGardie, Grefwe och Friherre gör härmed witterligit, at såsom jag genom den Aldrahögstes skickelse hafwer ingådt ett Christeligit Ächtenskaps Förbund med Kongl. Hoffröken Högwälborna Catharina Charlotta Taube, hwilket i Morgon genom Wigsel och Kyrkones Band kommer at fullbordas, och så wäl min skyldighet, Rikets Lag och Stadgar, som den upricktiga Kärlek jag för Wälbemälte min tilkommande Kära HusFru bär och alt framgent oföränderligen bära skall, fordrar, det jag henna med behörig Morgongåfwa förse bör,

107

1778-12-27, Stockholm

Gustav III:s diplom för Pontus Fredrik De la Gardie på lika rang med rikets herrar. Stort sigill i träkapsel. 55x39 cm, hopvikt 27x20 cm.

Jacob Pontusson De la Gardie

108

1799-06-23, Kulla Gunnarstorp

Morgongåvobrev till Christina Sparre. Fem sigill, varav ett utan sigillvax (Jacob De la Gardie, M. Ramel, Christian Barnekow och Axel De la Gardie). 62x45 cm, hopvikt 23x23 cm.

DOUGLAS I

Robert Douglas, kungliga brev

---

til at därmed betyga emot merwälbem^{te} min kära HusFru den trogna försorg, som jag för hennes bästa och wälmågo drager och oaflåteligen dragandes warder; Altså gifwer förärar jag, i krafft af detta mitt öpna Bref, Kongl. HofFröken Högwälborna Catharina Charlotta Taube, min tilkommande kära HusFru, til heders- och MorgonGåfwa, En full Tredjedel, af then fasta Ägendom på landet, som mig framdeles effter skedd del- och lottning i mine Respective Salige Kära Föräldrars Sterbhus tilfalla kan, hwilken fasta Ägendom hon, hwarest henna lägligast faller, effter min död, med sådan magt och rättighet som lagen säger och tillåter, skall hafwa at tilträda, nyttja och bruka, förmodandes det min käraste HusFru denna min Gåfwa förnämligast effter mitt redeliga och kärliga Hjertelag, behagar anse och optaga. Til yttermera wisso och stadfästelse, hafwer jag detta MorgonGåfwoBref uti undertecknade Herrars, såsom kallade Wittnens öfwerwaro, med egen Hand underskrifwit och med mitt anborne Signete förseglat, som skedde i Stockholm den Tredje Dag uti Decembris Månad År Ett Tusend Sjuhundra Fyratio Åtta.

F: P: DelaGardie.

109

1647-07-10, Stockholm

Donationsbrev på kronogods i Kalmar län. Sigillet borta. 55x36 cm, hopvikt 21x18 cm.

110

1650-12-18, Stockholm

Donationsbrev på Skälby m.m. i Kalmar län. Med sigill. 47x35 cm, hopvikt 19x18 cm.

111

1651-05-12, Stockholm

Exspektansbrev på kronogods Förlösa socken i Kalmar län. Med sigill. 49x30 cm, hopvikt 20x18 cm.

112

1651-06-12, Stockholm

Donationsbrev på Vreta klosterträdgård. Sigillet bortfallet. 45x28 cm, hopvikt 17x15 cm.

113

1651-06-12, Stockholm

Exspektansbrev på kronogods i Kalmar socken i Kalmar län. Med sigill. 51x33 cm, hopvikt 20x17 cm.

114

1651-06-12, Stockholm

Frälsebrev på Stav i Färentuna socken i Uppland. Sigillet bortfallet. 51x30 cm, hopvikt 21x16 cm.

115

1651-06-12, Stockholm

Donationsbrev på fyra tomter i Kalmar. Med sigill. 45x25 cm, hopvikt 18x13 cm.

116

1651-12-05, Stockholm

Köpebrev på kronogods i Östergötland. Med sigill. 63x34 cm, 25x19 cm.

117

1652-07-02, Stockholm

Donationsbrev på gods i Kalmar län såsom vederlag för andra. Med sigill. 54x33 cm, hopvikt 20x18 cm.

118

1653-02-22, Stockholm

Köpebrev på gods i Småland, Östergötland och Uppland. 58x35 cm, hopvikt 24x19 cm.

119

1654-05-06, Uppsala

Donationsbrev på gods i Uppland såsom vederlag för andra. Med sigill. 52x33, hopvikt 19x18 cm.

120

1658-05-25, Göteborg

Donationsbrev på Fritz Wilhelm Paykulls gods i Livland. Sigillkapseln av trä tycks aldrig ha fyllts. 58x31 cm, hopvikt 22x18cm.

121

1658-05-30, Göteborg

Donationsbrev på Anders Eriksson Hästehufvuds ännu obesvärade gods i Småland. 47x26 cm, hopvikt 17x13 cm.

DOUGLAS II

Robert Douglas, ekonomiska brev

122

1650-10-07, Stockholm

Hugo Hamilton säljer hemman i Vreta i Östergötland. Tre sigill. 43x28 cm, hopvikt 19x18 cm.

123

1651-10-15, Stockholm

Abraham Cronhiort byter hemman i Berga i Kalmar län och socken mot hemman i Helgesbo och Skaftnäs i Ryssby socken i Kalmar län och i Åby socken i Kalmar län. Tre sigill. 44x28 cm, hopvikt 21x18 cm.

124

1652-08-12, Stockholm

Mårten Augustinsson Leijonsköld säljer hemman i Östergötland och Uppland. Sigillen bortfallna. 55x28 cm, hopvikt 18x16 cm.

125

1653-03-08, Stockholm

Erik Drake säljer hemman i Östergötland. 41x30 cm, hopvikt 17x17 cm.

126

1658-06-25

Helena Gyllenhorn, g. Crusebjörn säljer Flistad i Östergötland. Fyra sigill i metallkapslar. 48x36 cm, hopvikt 18x17 cm.

127

1661-03-07, Stranda häradsting

Håkan Humble utfärdar fastebrev på hemman i Kalmar län (tillbytt av C. von Falkenbergs arvingar). Två sigill, varav det ena är Stranda härads. 52x28 cm, hopvikt 18x16 cm.

128

1662-02-06, Gullbergs häradsting

Simon Depken utfärdar fastebrev på hemmanet i Flistad (se ovan). Sigillen bortfallna. 39x27 cm, hopvikt 15x14 cm.

129

1662-05-05

Ingeborg Ulfsparre (gift Månesköld) säljer hemmet Ryssnäs i Östergötland. Med tre sigill i metallkapslar. 39x29 cm, hopvikt 16x16 cm.

Hedvig Douglas, f. Mörner

130

1645-11-27, Leipzig

Robert Douglas morgongåvobrev till sin hustru. Tyska. Tre sigillkapslar av trä med sigillack. 58x36 cm, hopvikt 16x13 cm.

131

1663-10-20, Stockholm

Claes Ulfsparre säljer Älvgärde i Rasbo socken i Uppland. Fem sigill. 61x46 cm, hopvikt 23x13 cm.

132

1666-06-08, Rasbo häradsrätt

Fastebrev på Älvgärde i Rasbo socken i Uppland. Med häradshövding Anders Andersson Hööks sigill. Häradssigillet borta. 46x33 cm, hopvikt 18x18 cm.

133

1667-03, Stranda häradsrätt

Peder Schatelöf utfärdar fastebrev på hemman i Kalmar län. Med två sigill, varav det ena är häradets. 33x21 cm, hopvikt 15x11 cm.

134

1668-07-21, Stockholm

Märta Sparre, gift Lillie, säljer hemman i Östergötland. Sigillen borta. 48x33 cm, hopvikt 17x17 cm.

135

1669-02-15, Norra Möre häradsrätt

Erik Nentzel utfärdar fastebrev på gårdar i Kalmar län. Av två sigill återstår häradssigillet. 47x32 cm, hopvikt 20x18 cm.

136

1672-03-18, Gullbergs häradsting

Johan Röding utfärdar fastebrev på två hemman i Ljungs och Vreta klostres socknar i Östergötland. Sigillen borta. 40x24 cm, hopvikt 16x15 cm.

137

1673-10-10, Memmings häradsting

Erik Påvelsson utfärdar fastebrev på hemman i Kullerstads socken i Östergötland. Sigillen borta. 43x23 cm, hopvikt 17x14 cm.

138

1674-06, Albo häradsting

Peder Schatelöf utfärdar fastebrev på hemman i Småland. Av ursprungligen två sigill återstår Albo häradssigill. 32x24 cm, hopvikt 15x12 cm.

139

1678-06-20, Vederslöv, Kinnevalds härad

Johan Michelsson utfärdar fastebrev på hemman i Småland. Av två sigill återstår utfärdarens. 33x32 cm, hopvikt 18x12 cm.

FORBUS¹⁶

Jakob och Patrik Forbus

140

1634

Certifikat om adelskap av Karl I av England, Edinburgh 1629-07-02; kopia daterad Stockholm 1634. Med Svea hovrätts sigill. Hopvikt 30x28 cm.

Peter Forbus

141

1651-08-02, Stockholm

Drottning Kristinas adelsbrev för Peter Forbus. Latin. Med välbevarat sigill i metallkapsell. 30x23 cm.

---

¹⁶ Beträffande släktens historia se *Svenskt biografiskt lexikon* 16, s. 269 ff.

Adelsbrev för Peter Forbus 1651-08-02

Arvid Forbus

142

1646-05-23, Stockholm

Drottning Kristinas konfirmationsbrev på gods i Finland. Sigillet bortfallet. 51x26 cm, hopvikt 21x14 cm.

143

1647-10, Stockholm

Köpebrev utfärdat av Ridderholmskyrkans inspektorer Andreas Scheder och Johan Bengtsson till Elisabeth Karlsdotter Gyllenhielm (dotter till Karl Filip) på en grav i Ridderholmskyrkan. Transporterat 1665-09-15 på Forbus? Med två sigill i metallkapslar. 39x26 cm, hopvikt 24x15 cm.

144

1647-06-01, Stockholm

Donationsbrev på gods i Vorpommern (Neubauhof m.m.). Med sigill. 47x26 cm, hopvikt 17x13 cm.

145

1652-06-04, Stockholm

Friherrebrev. Med sigill i träkapsel. 28x19 cm.

Friherrebrev för Arvid Forbus 1652-06-04

146

1653-08-02, Stettin

Carl Didriksson Ruth säljer gårdar i Fittja, Giresta och Hjalsta socknar. Av tre sigill återstår två.
37x20 cm, hopvikt 14x11 cm.

147

1668-01-17, Lagunda häradsting

Johan Wattrang utfärdar fastebrev på byte angående hemman i Uppland 1654 med Ebba Brahe. Två sigill, det ena med lock, det andra utan avtryck (häradets). 37x25 cm, hopvikt 17x17.

HORN

Gustaf Horn af Kanckas, greve av Björneborg

148

1623-01-04, Stockholm

Gustav II Adolf säljer Fiholm m.m. i Västmanland. Med sigill i blågult snöre. 42x28 cm, hopvikt 16x15 cm.

149

Odat. [1625–28]

Gustav II Adolf byter Fiholm mot Häringe i Södertörn samt säljer andra gårdar därstädes. Med sigill.¹⁷ 48x30 cm, hopvikt 20x17 cm.

150

Odat. [1625–28]

Gustav II Adolf byter gårdar i Södertörn mot gårdar i Västmanland. Med sigill. 43x23 cm, hopvikt 17x16 cm.

151

1625-04-03, Stockholm

---

¹⁷ Jfr De la Gardieska arkivet, Historiska handlingar 3:1.

Gustav II Adolfs bytesbrev på Sorby i Rytterne socken i Västmanland. Med sigill. 42x21 cm, hopvikt 17x12 cm.

152

1628-07-22, Stockholm

Morgongåvobrev till Kristina Oxenstierna. Med 15 sigill i träkapslar, varav 5 utan avtryck. 61x42 cm, hopvikt 23x22 cm.

Morgongåvobrev till Kristina Oxenstierna 1628-07-22

153

1636, Stockholm

Drottning Kristina säljer gods i Uppland. Sigillet i ebenholtskapsel med blågult snöre. Med förmyndarregeringens underskrifter. 58x40 cm, hopvikt 21x21 cm.

154

1646-08-10, Hjärtared

Bytesbrev av Agneta Ekeblad, g. m. Göran Claesson Ugglå på gårdar i Västergötland och Närke. Med tre underskrifter och fyra sigillkapslar av trä, vilka ej blivit fyllda med vax eller lack. 47x24 cm, hopvikt 20x15 cm.

155

1651-05-29, Stockholm

Gustaf Horns förklaring till morgongåvobrevet 1628-07-22 (se ovan), som av honom uppges vara förkommet.¹⁸ Med fyra sigill i metallkapslar. 60x41 cm, hopvikt 25x21 cm.

---

¹⁸ Jagh Gustaff Horn, Grefwe Till Biörneborgh Frijherre Till Marinborg, Herre Till Walla Heringe, och Eßboo. Riddare: Sweriges Rijckes Råådth och Fälttmarschalck. Giör Witterliget medh Detta mitt Öpna breff. Att Effter som Gudh Den Höögste Gienom sin Gudomlige försyn hafwer behagat för någhon Rum tijdh sedhan att kalla migh ifrån, fordom min Elskälige Käre Hustrw, Frw *Christina* Oxenstierna, hwilkens Siäl Gudh Ewinnerligen hugswala, Och iagh derigenom åhr förorsakat worden efter många förlupne Åhr, att inlåtha migh J ett annat Kärlogit Echtenskap medh denne min Elskelighe Käre Hustrw, Frw Sigrith Bielke. Och åhr så j bægge mine Echtenskap af Gudh medh LifzErfuingar försedd worden. Så aldenstundh min faderligha Kärleek och åhåga om mine Käre Barns wälståndh, så och min oföranderlige Kärleek till bægge mine Käre Hustrur, fordrar Vtaf migh att förekomma, så mycket migh anståår all mißheellighet, och twijst j framtijden, och heller att oprätta och Vnderstödia all Modher- Barns- Brodher- och Systerligh Kärleek, Sämia och inbördes förtroende dem emillan, på fall och händelße att migh j medler tijdh något dödeligit måtte wedhkomma. Hwarföre efter dy dedh Mårgongåfwobrefwet, som iagh min förre Käre Hustru Frw *Christina*. Oxenstierna åå Rättan Hinderdagh gifwit hafuer, åhr antingen förkommit heller ju förlagdt, så att det icke nu finnes wedh handen, Vthan att iagh af *Conceptet* som j mine giömor finnes, afseer och *Observerer* att det något mörkt åhr, och icke aldeles kommer öfuerens medh min *intention*, som på den tijden war, Och förthenskuldh lätteligen skulle komma något mißförståndh, heller oskäligh Vthtydningh på een heller annan sijdhan vpwäckia och förorsaka. Ty hafwer iagh kort efter min käre dotters Agnetha Horns Bröllop aftaladt medh min käre Mågh och SwågerSon Herr Lars Kruuß, frijherre till Gudhemb, Herre till Såthuna, Harfwila och Nåckia, Öfwerste för WästGiöthe Regemente till häst, Anno 1648 den 13 Augustj, och migh öfuer förbe:¹⁶ Mårgongåfwo breffwet såledeß förklarar, såsom iagh och det nu härmedh förklarar, Att min dotter Agnetha Horn skall till sins Sahl: Käre Modhers Fru *Christina* Oxenstiernas Mårgongåfwa, och efter lagh för Mödherne, framdeles när Gudh migh igenom dödden hädhan kallandes warder niutha och behålla, min Sæthegårdh Håringe liggandes j Södermannelandh. Sotholms häradh och Wæsterhaninge Sochn medh alle sine tilydande ågor j torp och torpställen, skattlagdt och oskattlagdt innan Råå och Röör, samt medh Fårs miöhl Qwarn och Sågen j Ößmo Sochn som Rånter tillsammans Twå Pundh Låster Korn, *Item* Hammarstadh Ladugårdh medh sine tillydande Egor som Råntrar Een Pundh Låst Korn *Item* efterschrefne godz der Vnder liggande, som iagh för samma tijdh sompt igenom höghe öfwerheetens gunst medh tienst, sompt för penningar migh Vnder rätt frålße och *Allodial* rätt förwårfwat och afladt hadhe, som åhre Wæster Nora Skattehemman tree, ÖsterNora Skattehemman Ett, ÖsterNora Vthjordh Eenn; Söderby Skatthemman Ett, Österby Torp Ett fierdedels, Walestadh Cronhemman Twå, Ormastadh Cronhemman ett halft, Gryt Skatthemman Ett, Kåhlebotn Arf och egit hemman ett, Sedhan så hadhe iagh wedh min första bröllopsz tidh efterschrefne godz

Vnder LähnsRätt och på Manlighe afföde efter Närkiöpingz besluth Vndfångit, j som woro j Wästerhaninge Sochn, Rijby Arf och egit hemman Ett, Fålebrunna hemman två, Nembligen, Ett Skattehemman och ett Cronohemman, Nederstadh Cronohemman Ett, j Nedherstadh Vthjordh Een, Gryt Skatthemman Ett, Ganestadh Skatthemman Ett, I Ößmo Sochn Skielf Arf och egne hemman fyra, hwilka nest förshrefne godz iagh af Kongl: Maij:^{tt} och Cronan migh Anno 1642 den 22 Decembris ifrån Lähns Rätten till *Allodial* och arfligit frälße rätt kiöpt och tilhandlat hafuer för 2359 RDr 35 ören 14 2/3 sh:^r som Regeringens Kiöpebref och Kongl: Maij:^{tz} der på folgte *Confirmations* bref wijdare Vthwijser, hwilcka iagh samptligen såbom de förbe:^{de} stå, och så min dotter Agnetha Horn för sin Modhers Mårgongåfwa, efter den förtröstningh iagh min Sahl: kiäre Hustru j mitt *testamentz* bref giordhe, och vthj hwilken den *General Clausulen* j Mårgongåfwan ähr till att förstå, Och icke wijdare till mitt heller dee andra mina Barns *præiudicium* kan heller böör vthsträckias, Efter iagh och min förre Sahl: käre Hustru til förbättringh på Mårgongåfwan å Rättan hinderdagh gaf 1000 *Ducater* och der till min Gårdh Wallinge, liggandes j Estlandh j Harrien j Räfuelß lähn, medh sina Vnderliggiande Hakar, och bönder, sampt andre lägenheeter, hwilken iag Anno 1627 migh tilhandlat och kiöpt hadhe för 2357 RDr och 16 öre, Och samma Gårdh fuller icke ähr j sigh sielft af stort wärdhe, men migh kan liggia för dem andra mina godz skuldh j Estlandh till lägenheet, Och iagh finner der emot min käre dotter Agnetha Horn bätter tient och hulpen medh Häringe medh dee godz som iagh migh der näst om kringh tilköpt hafuer af Chronan Anno 1638 för 7046 RDr 26 öre, Nembligen j Wästerhaninge Sochn, Kullestadh Skattehemman två, Lijda Skatthemman Ett, Staf Skatthemman Ett, Nederstadh Skatthemman Ett, och *Ibidem* Cronhemman Ett, Fårs Skatthemman Ett, *Ibm* Arf och egit hemman Ett Vthj Ößmo Sochn, Gränia Skatthem: Ett, *Ibm* Skatthem: Ett, Kängestadh Skatthem: Ett, Ekeby Skatthem: Ett, *Ibm* Skatthem: Ett, Jurestadh Skatthem: Ett, Baneksta Skatthem: Ett, *Ibm* Vthjordh Een, Fors Stadgehäm: Tre, hwilka efter CammarRächningen j Åhrlige Räntor, Giärden och Saltpettershielpen belöpa sigh på 475 Dr Sölfuermynt och 20 öre 11 Sh:^r Åhrligen. Hwarföre förklarar iagh nu här medh förbe:^{te} min Gårdh Häringe och Hammarstadh medh Fors miöhl Qwarn och Sågen sampt medh förbe:^{te} mine Aflingegodz först förwärfwadhe, så och Vnder läghes Rätten Vnder arfligit frälße, kiöpte godz, *item* de andre och j lijka måtto här tilförende nämbde kiöpe godz, Och detta alt till en fulnadh och wederlagh för min Sahlige käre Hustrus, Frw *Christina* Oxenstiernas mårgongåfwa och deß förbättringh å rättan hinderdagh Vthgifen, hwilket iagh såledheß af fadherligh kärleek giordt, och min käre Mågh her Larß Kruus å sin och sin käre Hustrus min dotters Agnetha Horns wägna anammadt och sigh behaga låtidt hafuer, warandes der medh och j så måtto vphäfwit och sluthidt all ytherligare åthaal j een och annan måtto, när sådana fall hända, att de j *Execution* sättias kan och må, . Till ythermehra wißo att detta alt på bägge sijdor förafskedet och aftalat ähr, och skall tryggeligen hållit och efterkommit warda, Ty ähre här af twenne lijka lydandes *Exemplarier* förfärdigadhe, af migh och min käre Mågh her Lars Kruus försegladhe och Vnderschrefne, så och af oß tillbedne den Höghwälborne her Axel Oxenstierna Grefwe till Södermöre, Frijherre till Kimeto, Herre till Fijhålm och Tijdöön: Riddare. Sweriges Rijkes Råd och Rikz Cantzler, sampt Lagman öfuer Norlanden, wår käre her Fadher och Modherfadher, sampt Wälborne Her Gustaf Horn Frijherre till Marinborgh, Herre till Kankas min Käre Broderßon, Att dee det Jempte Oß medh sine Händer och Signeten til mehra förwaringh Vnderskrifwa och försegla wille. Och altbå hwardera af Oß tagit till sigh Ett *Exemplar* deraf *Datum Stockholm* den 29 *Maij*, Anno 1651.

Gustaf Horn.   Lars Kruus Jesperson   Axell Oxenstierna mp   Gustaff Horn Euertson

1651-05-29. Gustaf Horns förklaring till morgongåvobrevet.

Claes Carlsson Horn, ekonomiska brev

156

1624-10-29

Dombrev för Claes Carlsson Horn och Christian Posse på gräns emellan Prostökna och Bondökna i Södermanland, utfärdat av häradshövdingen i Åkers härad Jöns Olofsson Svart i Strängnäs. Med två sigill i metallkapslar, varav det ena är häradets. 43x39 cm, hopviktt 20x16 cm.

157

1625-05-18, Stockholm

Erik Ryning byter Säby i Sånga socken och utjord i Hagby socken i Uppland mot Sjögestad i Vreta klostrets socken i Östergötland och Nystugan i Bergshammars socken i Södermanland. Två sigill i träkapslar. 52x28 cm, hopvikt 18x17 cm.

158

1625-06-22, Stockholm

Svante Banér och Nils Bielke byter på Anna Margareta Stures (Natt och Dag, Claes Horns styvdotter) vägnar Vinsta i Spånga socken i Uppland mot Vasa i Skepptuna socken och Måby i Husby-Ärlinghundra socken i Uppland. Två sigill. 54x23 cm, hopvikt 19x15 cm.

159

1625-10-06, Stockholm

Henrik Fleming byter Älby i Ekerö socken i Uppland mot Sandsta i Munktorps socken i Västergötland. Med tre sigill i metallkapslar. 52x34 cm, hopvikt 18x18 cm.

160

1628-07, Stockholm

Mauritz Stake byter Husby i Munsö socken i Uppland mot Hälleby i Yttergrans socken i Uppland. Tre sigill. 47x27 cm, hopvikt 16x14 cm.

161

1629-05-18, Stockholm

Brev på Näs i Gåsinge socken i Södermanland av förmyndaren för barnen till Jakob Jakobsson (Snakenborg af Bååt-släkten) enligt byte 1625. 51x21 cm, hopvikt 20x18 cm.

Ebba Leijonhufvud (Claes Horns gemål), ekonomiska brev

162

1625-06-22, Stockholm

Svante Banér och Nils Bielke byter på Anna Margareta Stures (Natt och Dag, Claes Horns styvdotter) vägnar Askare i Vansö socken i Södermanland, Mejstad i Lofta socken i Småland, Sothem i Gamleby socken i Småland, Tjursbo i Gladhammars socken i Småland, gård i Rödene (?) socken i Västergötland, Bo i Stora Mellösa socken i Närke mot Berg i Frändefors socken i Västergötland, Ottersbyn i Torps socken i Västergötland och Tohult i Malmbäcks socken i Småland. Två sigill. 51x33 cm, hopvikt 19x18 cm.

163

1638-02-26, Färentuna häradsting

Johan Larsson utfärdar fastebrev på Älby i Ekerö socken i Uppland, som Ebba Leijonhufvud tillbytt sig av Henrik Fleming. Med två sigill, varav ett är häradets. 37x25 cm, hopvikt 15x13 cm.

164

1638-02-26, Färentuna häradsting

Johan Larsson Laurinus utfärdar fastebrev på Säby i Sånga socken i Uppland, som Ebba Leijonhufvud tillbytt sig av Erik Rynning. Med två sigill, varav ett är häradets. 33x27 cm, hopvikt 14x14 cm.

165

1638-07-30, Åkerbo häradsting

Anders Andersson utfärdar fastebrev på Ödesberga i Medåker socken i Södermanland, som Claes Horn tillbytt sig av Nils Slatte. Ett sigill av två bevarat. 40x26 cm, hopvikt 15x13 cm.

HÄGERSTIERNA

Claude Roquette Hägerstierna, ekonomiska brev

166

1666-02-14, Stockholm

Beata De la Gardie (gift Torstensson och Brahe) säljer gårdar i Uppland. Fem sigill. 53x36 cm, hopvikt 21x20 cm.

167

1668-03-10, Närke häradsting

Anderas Milander utfärdar fastebrev på föregående gårdar. Ett sigill. 44x39 cm, hopvikt 20x16 cm.

168

1670-08-02, Stockholm

Jesper Crusebjörns arvingar säljer tre hemman i Runsten på Öland. Två sigill. 40x30 cm, hopvikt 16x15 cm.

169

1673-04-12, Stockholm

Sigrid Gyllenstierna g. Fleming säljer Mjölsta, Uppland, samt Normanslid och Tottebo, Västergötland. Med tre sigill i träkapslar i blågula sidenband. 50x34 cm, hopvikt 20x20 cm.

170

1675-02-18, Sjuhundra häradsting

Benedictus Andorsson utfärdar fastebrev på föregående gårdar. Med två sigill i metallkapslar. 43x25 cm, hopvikt 18x13 cm.

171

1675-03-02, Kinds häradsting

Johan Andersson Darelius utfärdar fastebrev på föregående gårdar. Med två sigill i träkapslar, varav ett är Kinds häradssigill. 33x27 cm, hopvikt 15x14 cm.

Thomas von der Noth

172

1647-03-08, Stockholm

Köpebrev för dansmästaren Anton Beaulieu på tomt på Södermalm (se nedan 1671-05-24). Med Stockholms stads sigill. 41x20 cm, hopvikt 16x13 cm.

173

1670-08-15, Stockholm

Jahan Bjugge säljer hus på Södermalm. Sigillet bortfallet. 48x28 cm, hopvikt 18x16 cm.

174

1671-04-20, Stockholm

Staden säljer tomt på Södermalm. Med Stockholms sigill. 55x30 cm, hopvikt 19x18 cm.

175

1671-05-24, Stockholm

Fastebrev på tomt på Södermalm, som Thomas von der Noth köpt av Magnus Duvall och hans svåger Daniel Danielis. Tomten har tidigare varit pantsatt av Anton Beaulieu. Med Stockholms stads sigill. 58x33 cm, hopvikt 21x17 cm.

KRUUS I

Lars Jespersson Cruus (se även nedan Kruus II och III)

176

1575-06-27

Mats Larsson Cruus morgongåvobrev till hustrun Anna Björnsdotter, Björn Claessons dotter, på gårdar i Alsike socken. Med 12 välbevarade sigillkupor i vax, varav endast 5 har sigillavtryck. 33x21 cm, hopvikt 14x14.

177

1575-10-24, Stockholm

Bytesbrev mellan Lars Jespersson Cruus änka, fru Malin Olofsdotter och fru Kerstin Jakobsdotter (änka efter Claes Kristersson Horn av Åminne) på egendomar i Sverige och Finland. Sigillen ej bevarade. 44x20 cm, hopvikt 22x19 cm.

178

1648-01-21, Stockholm

Lars Jespersson Cruus erhåller gårdar i Uppland och Finland mot ett lån till kronan på 1988 riksdaler specie. Med välbevarat sigill i träkapsel i blågula band. 60x35 cm, hopvikt 21x19 cm.

179

1648-06-30, Stockholm

Konfirmationsbrev på Karkus i Livland. Sigillet borta. 57x30 cm, hopvikt 20x16 cm.

180

1648-07-28, Stockholm

Drottning Kristinas exspektansbrev på några gårdar i Karkus och Kuis Gebiet i Livland. Sigillet i träkapsel med lock. 43x26 cm, hopvikt 15x13 cm.

181

1650-07-05, Stockholm

Drottning Kristina säljer Gudhems kloster i Västergötland. Med sigill i träkapsel i blågult band. 38x22 cm, hopvikt 15x12 cm.

182

1651-03-20, Stockholm

Drottning Kristinas friherrebrev med vapenföbättring för Lars Jespersson Cruus af Gudhem. Med stort sigill i träkapsel. Hopvikt 29x18 cm.

Friherrebrev för Lars Jespersson Cruus 1651-03-20

183

1651-05-12, Stockholm

Drottning Kristina säljer några hemman i Gudhems härad i Västergötland. Med sigill. 54x36 cm, hopvikt 21x18 cm.

184

1651-05-28, Stockholm

Drottning Kristina säljer gårdar i Gudhems och Vartofta härad i Västergötland. Med sigill. 54x34 cm, hopvikt 19x19 cm.

185

1651-11-25, Stockholm

Drottning Kristina säljer några hemman i Gudhems härad i Västergötland. Med sigill i blågult snöre. 41x33 cm, hopvikt 17x15 cm.

186

1652-12-03, Stockholm

Drottning Kristina säljer några gårdar i Gudhems härad i Västergötland. Med sigill i träkapsel i blågula band. 62x36 cm, hopvikt 23x21 cm.

187

1655-05-26, Stockholm

Karl X Gustavs konfirmation på Karkus i Livland. Med sigill. 51x31 cm, hopvikt 17x16 cm.

KRUUS II

Malin (Örnefot), g. Cruus

188

1591-03-08, Lindö

Hans Åkesson Soop byter med Magdalena Olofsdotter till Lindö (änka efter Lars Jespersson Cruus) Hyggeby i Vallby socken i Södermanland mot Hällestorp i Gudhems härad i Västergötland. Av ursprungligen 5 sigill återstår endast Claes Bielkes, i träkapsel. 35x20 cm, hopvikt 20x13 cm.

Jesper Mattsson Kruus

189

1619-08-14, Stockholm

Pantbrev av Erik Bielke på gods i Uppland och Småland. Med fyra sigill i metallkapslar. 45x32 cm, hopvikt 20x18 cm.

190

1619-10-09, Stockholm

Pantbrev av Erik Bielke på gods i Uppland och Småland. Med Erik Bielkes sigill i metallkapsel. 35x34 cm, hopvikt 17x17 cm.

Lars Jaspersson Cruus

191

1638-09-22, Stockholm

Sofia Hansdotter till Lepas (f. Lejon, gift Beureus) säljer Marsta i Bälinge, Uppland. Med fyra sigill i metallkapslar i blå sidenband. 41x22 cm, hopvikt 15x12 cm.

192

1640-03-23, Nyköping

Gunilla Bielke (g. Gyllenstierna) säljer Backbo i Björklinge socken i Uppland. Med fyra sigill i träkapslar, varav ett utan avtryck. 43x21 cm, hopvikt 16x12 cm.

193

1640-10-17, Stockholm

Melcher Wernstedt säljer Närlinge i Björklinge socken i Uppland. Med tre sigill i metallkapslar. 49x25 cm, hopvikt 19x13 cm.

194

1642-04-07, Stockholm

Bytesbrev av Jöran Schildt på fyra gårdar i Älvkarleby socken i Uppland mot Gränome i Stavby socken i Uppland. Med tre sigill i metallkapslar. 37x27 cm, hopvikt 14x14 cm.

195

1647

Bytesbrev av Johan Oxenstierna på Eka m.fl. gods i Uppland mot Tistersta, Skästa och Helgeby i Munktorps socken i Västmanland samt gårdar i Närke och Värmland. Med fyra sigill i träkapslar. 50x26 cm, hopvikt 17x16 cm.

196

1647-03-18, Stockholm

Erik Ugglå på en gård Kongsbo i Björklinge socken i Uppland mot Sjøröd i Västergötland. Med två sigill i träkapslar. 40x24 cm, hopvikt 16x15 cm.

197

1647-03-18, Stockholm

Bytesbrev av Lennart Torstensson på Sjøröd i Västergötland. Med tre sigill i metallkapslar i gröna sidenband. 38x23 cm, hopvikt 13x13.

198

1647-04-14, Uppsala

Uppsala akademi byter Källbo och Fasma i Tensta socken i Uppland mot Kunsta i Lena socken i Uppland, Sälja i Nora socken i Västmanland och Tuna i Bälinge socken i Uppland. Med Uppsala universitets sigill i träkapsel. Undertecknat av Lars Fornelius och Ericus Noræus. 50x30 cm, hopvikt 20x19 cm.

199

1648-07-12, Stockholm

Morgongåvobrev till Agneta Horn. Med 11 underskrifter och 15 sigill i träkapslar med lock. 56x37 cm, hopvikt 21x15 cm.

200

1648-07-20, Stockholm

Jöran Schildt tillbyter sig gods i Uppland mot gods i Finland och Lövsta i Bälings socken i Uppland. Tre sigill i träkapslar. 44x27 cm, hopvikt 17x14 cm.

201

1648-12

Christina Anna Banér (g. Bielke) säljer Älvkarleby i Uppland. Tre sigill i träkapslar. 40x23 cm, hopvikt 17x16 cm.

202

1641-06-26, Västland

Hans Larsson Rizanesander utfärdar fastebrev på Holmsånger i Västlands socken i Uppland, som Lars Jespersson Cruus köpt av Lars Eriksson i Holmsånger. Två sigill i elfenbensdosor. 36x18 cm, hopvikt 16x10 cm.

203

1651–1656

Fru Estrin Uggla tilbyter sig av Lars Jespersson Cruus Glömminge i Norra Solberga socken och Tuna i Ryssby socken i Småland mot Storegården i Edsbergsby (?) i Gäsene härad i Västergötland. Tre sigill i träkapslar. 38x24 cm, hopvikt 14x14 cm

Catharina Oxenstierna, änka efter Johan Jespersson Cruus

204

1645-02-25, Odensala sockenstuga

Olof Olofsson Enæus, häradshövding i Ärlinghundra utfärdar för Catharina Oxenstierna fastebrev på Johan Jespersson Cruus köp av Ängby i Knivsta socken m.m. från Jakob De la Gardie. Med häradshövdingens och häradets sigill. 44x17 cm, hopvikt 18x16 cm.

KRUUS III

Lars Jespersson Cruus

205

1623-07-01, Stockholm

Ture Eriksson (väpnare) säljer till Olof Bure Kättsta, Buddbo och Östa i Ärentuna socken i Uppland. Med sex sigill i metallkapslar. 43x31 cm, hopvikt 18x17 cm.

206

1624-05-27, Norunda häradsting

Anders Pedersson Humble utfärdar fastebrev på föregående köp. Med två sigill, varav det ena är häradets. 37x22 cm, hopvikt 15x15 cm.

207

1652, Stockholm

Johan Gabrielsson Oxenstierna säljer Lejsta i Rasbo socken i Uppland. Med tre sigill i metallkapslar. 45x22 cm, hopvikt 23x14 cm.

208

1652-08-08, Stockholm

Adolf Herman Wrangel byter Mjölänge och Norrvissjö i Björklinge socken i Uppland mot Hubbarp och Katarp i Säby socken i Småland. Med två sigill i träkapslar. 45x29 cm, hopvikt 19x15 cm.

209

1652-09-22, Norunda häradsting

Lars Bengtsson Hierpe utfärdar fastebrev på Valhammar i Ärentuna socken i Uppland som testamentarats till Lars Jespersson Kruus av Hans Pedersson Klöof och hans hustru Karin Eriksdotter. Med två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 51x26 cm, hopvikt 18x16 cm.

210

1652-11-04, Stockholm

Claes Bielkenstierna säljer Sommaränge i Tensta, Uppland. Med tre sigill i träkapslar. 55x46 cm, hopvikt 25x22 cm.

211

1653-06-18, Stockholm

Conrad von Falkenberg byter jord i Bräcksta i Tensta socken mot jord i Härkeberga i Uppland. Med två sigill i metallkapslar. 31x25 cm, hopvikt 15x12 cm.

212

1653-10-29, Stockholm

Filip Bonde byter Sommaränge i Tensta mot Rörby i Angarns socken i Uppland. Med tre sigill i blågula sidenband (Filip och Tord Bondes samt ett utan avtryck). 32x24 cm, hopvikt 12x12 cm.

213

1654-05-27, Uppsala

Kristina Posse (gift Rosladin och Natt och Dag) säljer Kårbo i Västlands socken i Uppland. Med tre sigill i träkapslar i bruna sidenband (Kristina Posse, Herman Fleming, Lars Fleming). 43x31 cm, hopvikt 18x16 cm.

214

1655-03-31, Stockholm

Kristina Sparre (gift Posse) säljer Håga i Bondkyrka socken i Uppland. Med tre sigill i metallkapslar. 42x23 cm, hopvikt 15x13 cm.

215

1655-05-18, Stockholm

Bytesbrev av Bo Rosenstierna på gods i Uppland. Med fem sigill i metallkapslar (bl.a. Åke Hansson Ulfsparre och Johan Gyllenstierna). 57x31 cm, hopvikt 20x17 cm.

216

1655-05-30, Stockholm

Åke Silfversparre byter Sommaränge i Viksta i Uppland mot Håga i Bondkyrka socken, Edeby i Danmarks socken och Golvsta i Alunda socken. Med tre sigill i metalldosor. 47x28 cm, hopvikt 16x15 cm.

217

1655-06-16, Stockholm

Bytesbrev av Daniel Behmer på hemman i Skuttunge socken i Uppland. Med tre sigill i träkapslar. 49x29 cm, hopvikt 21x17 cm.

218

1657-11-24, Norunda häradsting

Johan Gotthard Wallrave utfärdar fastebrev på jord i Uppland som Lars Jespersson Cruus tillbytt sig av skattebonden Olof Påvelsson 1655-07-08. Med två sigill i metallkapslar. 40x27 cm, hopvikt 15x14 cm.

219

1663-05-26, Stockholm

Claes Jägerhorns bekräftelse på hans svärmors, fru Karin Rosenstråles (gift Lindelöf) byte 1653 av jord i Uppland mot Lars Jespersson Cruus gods i Finland. Med två sigill i träkapslar. 33x25 cm, hopvikt 16x13 cm.

Agneta Horn, Lars Jespersson Cruus änka

220

1663-11-24, Tveta häradsting

Johan Lindelius utfärdar fastebrev på jord i Odensjö, Småland. Med två sigill i träkapslar. 41x24 cm, hopvikt 18x15 cm.

221

1665-03-16, Stockholm

Donationsbrev till hovmästaren Nils Gudmundsson på Ribby frälsehemman i Västerhaninge socken i Sotholms härad. Sigillet bortfallet. 60x33 cm, hopvikt 22x17 cm.

222

1666-05-12, Stockholm

Christina De la Gardie (gift Leijonhufvud och Stenbock) säljer tomt i Stockholm. Med tre sigill i tråkapslar. 47x31 cm, hopvikt 20x17 cm.

Christina De la Gardie säljer tomt i Stockholm 1666-05-12.

223

1666-10-15, Sotholms häradsting

Erik Rosenhielm utfärdar fastebrev på Övre gården i Nederfors i Ösmo socken. Med två sigill i träkapslar. 47x26 cm, hopvikt 19x15 cm.

Gustaf Cruus

224

1677-02-09, Sotholms häradsting

Samuel Furubom utfärdar fastebrev på Gryt under Häringe. Med två sigill, varav det ena är häradets. 49x29 cm, hopvikt 17x15 cm.

225

1677-02-09, Sotholms häradsting

Samuel Furubom utfärdar fastebrev på Gränja under Häringe. Med två sigill, varav det ena är häradets. 44x33 cm, hopvikt 17x15 cm.

226

1678-02-15, Sotholms häradsting

Samuel Furubom utfärdar fastebrev på Västnora under Häringe. Med två sigill, varav det ena är häradets. 40x32 cm, hopvikt 16x14 cm.

227

1682-09-12, Stockholm

Gustaf Cruus gåvobrev för inspektoren Nils Gudmundsson på Ribby, Stav och Vitsgarn i Sotholms härad. Med ett sigill i träkapsel. 55x33 cm, hopvikt 20x17 cm.

KRUUS IV

Brita De la Gardie, g. 1:o med Jesper Mattsson Kruus

228

1614-09-25

Morgongåvobrev av Jesper Mattsson. Med 13 sigill i vaxkupor. 39x17 cm, hopvikt 16x15 cm.

Morgongåvobrev till Brita De la Gardie 1614-09-25

229

1624-08-08, Stockholm

Erik Bielke säljer gårdar i Uppland. Med tre sigill i trädosor. 54x39 cm, hopvikt 20x19 cm.

230

1624-08-09, Stockholm

Tillägg till föregående (utäng i Björklinge socken och Högbro i Närtuna socken). Med ett sigill i trädosor. 29x16 cm, hopvikt 11x9 cm.

231

1625-06-24, Stockholm

Isak Axelsson (Silfversparre) byter Ösby och Vigle i Skuttunge socken mot Tuna, Bol, Prästgården och Surstad i Faringe socken och Stadinge i Almunge socken. Med två sigill i trädosor. 52x32 cm, hopvikt 19x17 cm.

232

1625-06-26, Stockholm

Mauritz Stake byter Västerboda och Elinge i Skuttunge socken och Fasma i Tensta socken mot Ullevi i Bro socken samt ett torp i Löts socken. Med tre sigill i trädosor. 52x30 cm, hopvikt 19x18 cm.

233

1625-07-05, Stockholm

Erik Bielke säljer Bista i Kalmar socken i Uppland. Med ett sigill i metall dosa med lock. 32x22 cm, hopvikt 12x12 cm.

234

1625-07-17, Stockholm

Ingeborg Clasdotter (Gyllenstierna) byter Kolje i Ärentuna socken mot Finsta i Bro socken. Med ett sigill i trädosor. 40x21 cm, hopvikt 15x14 cm.

235

1625-08-06, Stockholm

Bytesbrev av Jesper Andersson Kruus på några hemman under Sätuna i Uppland. Med ett sigill i träkapsel. 46x25 cm, hopvikt 17x16 cm.

236

1625-08-18, Stockholm

Elin Johansdotter (Månesköld) byter Sätuna och Lagmansbo i Björklinge socken och Fasma i Tensta socken mot Bro och Åsby i Edsbro socken, Hydinge i Ununge socken och Kullby, Tarv, Gavel och Nyby i Knutby socken. Med ett sigill i träkapsel. 50x23 cm, hopvikt 17x16 cm.

237

1625-08-26, Stockholm

Olof Bure byter Kättsta, Buddbo och Östa i Ärentuna socken och Ekeby i Bälunge socken i Uppland mot gårdar i Kårsta och Frösunda socknar. Med fyra sigill i metallkapslar. 48x35 cm, hopvikt 20x17 cm.

238

1625-10-20, Åbo

Axel Ivarsson (Stiernkors) säljer till Brita De la Gardie hemman i Lundbo i Björklinge socken. Med tre sigill i träkapslar. 36x22 cm, hopvikt 15x13 cm.

239

1626-06-10, Stockholm

Brita Gustafsdotter (Båth, g. Posse) byter Sätuna i Björklinge socken i Uppland mot gårdar i Småland. Med fem sigill i träkapslar. 51x33 cm, hopvikt 19x19 cm.

240

1626-06-26, Stockholm

Ivar Nilsson (Natt och Dag) byter Hässleby och Hummelsta i Tillinge socken och Finnberga i Björksta socken i Uppland mot Lundbo i Björklinge socken, Fasma i Tensta socken, Viksta by och Uvlunge i Viksta socken och Långrudden och Laberga i Vendels socken. Med fem sigill i träkapslar. 42x22 cm, hopvikt 16x16 cm.

241

1626-07-27, Stockholm

Anders Nilsson Lilliehöök säljer Lundbo i Björklinge socken till Brita De la Gardie. Med fyra sigill i träkapslar. 43x27 cm, hopvikt 18x14 cm.

242

1627-01-20, Uppsala

Carl Carlsson Gyllenhielm säljer till Brita De la Gardie gårdar i Viksta socken. Med fyra sigill i träkapslar. 43x28 cm, hopvikt 16x14 cm.

243

1627-01-20, Stockholm

Carl Carlsson Gyllenhielm säljer gårdar i Viksta socken. Med tre sigill i metallkapslar. 51x31 cm, hopvikt 18x16 cm.

244

1628-10-08, Norunda häradsting

Anders Pedersson Humble utfärdar fastebrev på Lundbo i Björklinge enligt köpebrev utfärdat i Åbo 1625-10-20 av Axel Ivarsson Stiernkors (se ovan). Med två sigill fästa utan kapsel på gröna sidenband. 41x22 cm, hopvikt 18x15 cm.

245

1628-12-11, Norunda häradsting

Anders Pedersson Humble utfärdar fastebrev på torpet Såpebo i Björklinge. Med två sigill, varav det ena är häradets. 34x25 cm, hopvikt 16x15 cm.

246

1598-01-31, Norunda häradsting

Fastebrev på torpet Såpebo i Björklinge, som sålts av Anders Pedersson i Lövsta i Bälunge till Philippus Andersson i Lindbo (?). Med häradshövdingen Bengt Håkanssons sigill i vaxkupa. Se ovan 1628-12-11. 25x13 cm, hopvikt 13x11 cm.

KRUUS V

Brita De la Gardie (fortsättning)

247

1629-06-25, Stockholm

Jakob De la Gardie byter med sin syster Hydinge i Ununge socken samt Gavel och Nyby i Knutby socken i Uppland mot Siringe, Kularp, Karsnäs i Skärstads socken och Roestorp (?) i Svarttorps socken i Småland. Ett sigill i metallkapsel sitter kvar. 44x32 cm, hopvikt 20x18 cm.

248

1629-07-03, Norunda häradsting.

Anders Pedersson Humbles fastebrev på Erik Bielkes gods. Se ovan 1624-08-08. Med två sigill, varav det ena är häradets. 48x24 cm, hopvikt 20x17 cm.

249

1629-07-03, Norunda häradsting

Anders Pedersson Humbles fastebrev på Närlinge kvarn i Björklinge.¹⁹ Med två sigill, varav det ena är häradets. 27x25 cm, hopvikt 16x15 cm.

250

1629-07-08, Frösåkers häradsting.

Anders Pedersson Humbles fastebrev på Erik Bielkes gods. Se ovan 1624-08-08. Med två sigill, varav det ena är häradets. 41x25 cm, hopvikt 20x17 cm.

251

1630-05-10, Norunda häradsting

Olof Mårtensson Berlings fastebrev på Åby hemman i Björklinge. Med två sigill, varav det ena är häradets. 43x25 cm, hopvikt 16x15 cm.

252

1631-05-26, Stockholm

Carl Månesköld byter gård i Tuna i Bälinge socken mot gård i Kyrk Väsby i Almunge socken. Med tre sigill i metallkapslar. 33x23 cm, hopvikt 13x12 cm.

253

1632-05-20, Stockholm

Carl Carlsson Gyllenhielm säljer Kättsta i Ärentuna socken. Med fyra sigill i träkapslar i gula sidenband. 39x20 cm, hopvikt 19x14 cm.

254

---

¹⁹ Jfr De la Gardieska arkivet, Topographica, Uppland, Sätuna 4c.

16??

William Philip säljer Klöv i Kalmar socken i Uppland (se följande), daterat Stockholm 1605-04-20 (!), tillhör något av åren 1632–1635. Med tre sigill i metallkapslar. 39x20 cm, hopvikt 14x12 cm.

255

1634-11-20, Stockholm

Bytesbrev av Matthias Soop för Anna Nilsdotter (Bjelkenstierna) på gårdar i Björklinge socken mot vederlag i Klöv i Kalmar socken. Med tre sigill i metallkapslar. 47x25 cm, hopvikt 18x15 cm.

256

1635-04-20, Stockholm

Bytesbrev av Ivar Nilsson (Natt och Dag) på Gränsta i Knutby och Kogsbo i Björklinge. Med tre sigill i metallkapslar. 40x22 cm, hopvikt 15x12 cm.

257

1635-11-12, Stockholm

Björn Månesköld säljer gård i Håtuna socken. Med fyra sigill i metallkapslar. 40x21 cm, hopvikt 17x13 cm.

258

1638-07-18, Grimstens häradsting

Zacharias Andersson utfärdar fastebrev på Alavi i Hardemo socken i Närke. Med två sigill, varav det ena är häradets. 28x20 cm, hopvikt 12x12 cm.

259

1640-07-13, Stockholm

Bytesbrev av Gustaf Gabrielsson Oxenstierna (fru Britas styvfar) på Vittinge i Kuddby socken i Östergötland (vilken gård fru Brita strax bortbytt mot Klev i Uppland). Med tre sigill i metallkapslar. 37x20 cm, hopvikt 15x12 cm.

260

1641-09-03, Stockholm

Lennart Torstensson byter Finnberga i Björksta socken i Västmanland och Klöv i Kalmar socken i Uppland mot Vittinge i Kuddby socken i Östergötland och Viggeby i Husby-Sjutolft i Uppland. Med tre sigill i metallkapslar. 54x31 cm, hopvikt 19x17 cm.

261

1642-09-28, Norunda häradsting

Per Larsson utfärdar fastebrev på Golvasta i Tensta socken. Med häradssigill. 38x25 cm, hopvikt 17x13 cm.

262

1644-10-24, Stockholm

Drottning Kristina säljer gårdar i Närke. Undertecknat av förmyndarregeringen. Med drottningens sigill i träkapsel. 51x38 cm, hopvikt 22x20 cm.

Johan och Lars Cruus

263

1634-09-20, Stockholm

Nils Gyllenstierna säljer Edeby i Danmarks socken i Uppland. Med tre sigill i metallkapslar. 39x24 cm, hopvikt 19x14 cm.

264

1636-03-23, Stockholm

Nils Gyllenstierna säljer tre gårdar i Tillberga socken i Västmanland. Med sex sigill i metallkapslar. 48x21 cm, hopvikt 19x11 cm.

265

1636-07-19, Stockholm

Johan Hindersson Reuter säljer på Göran Stiernas vägnar tre gårdar i Uppland. Med tre sigill i metallkapslar. 47x25 cm, hopvikt 7x14 cm.

LILLIE I

Axel Gustafsson Lillie, friherre- och grevebrev

266

1651-03-26, Stockholm

Drottning Kristinas friherrebrev med vapenförbättring samt förläning av byar i Kexholms län till Axel Gustafsson Lillie. Med stort sigill i träkapsel. Hopvikt 33x22 cm.

Friherrebrev för Axel Gustafsson Lillie 1651-03-26

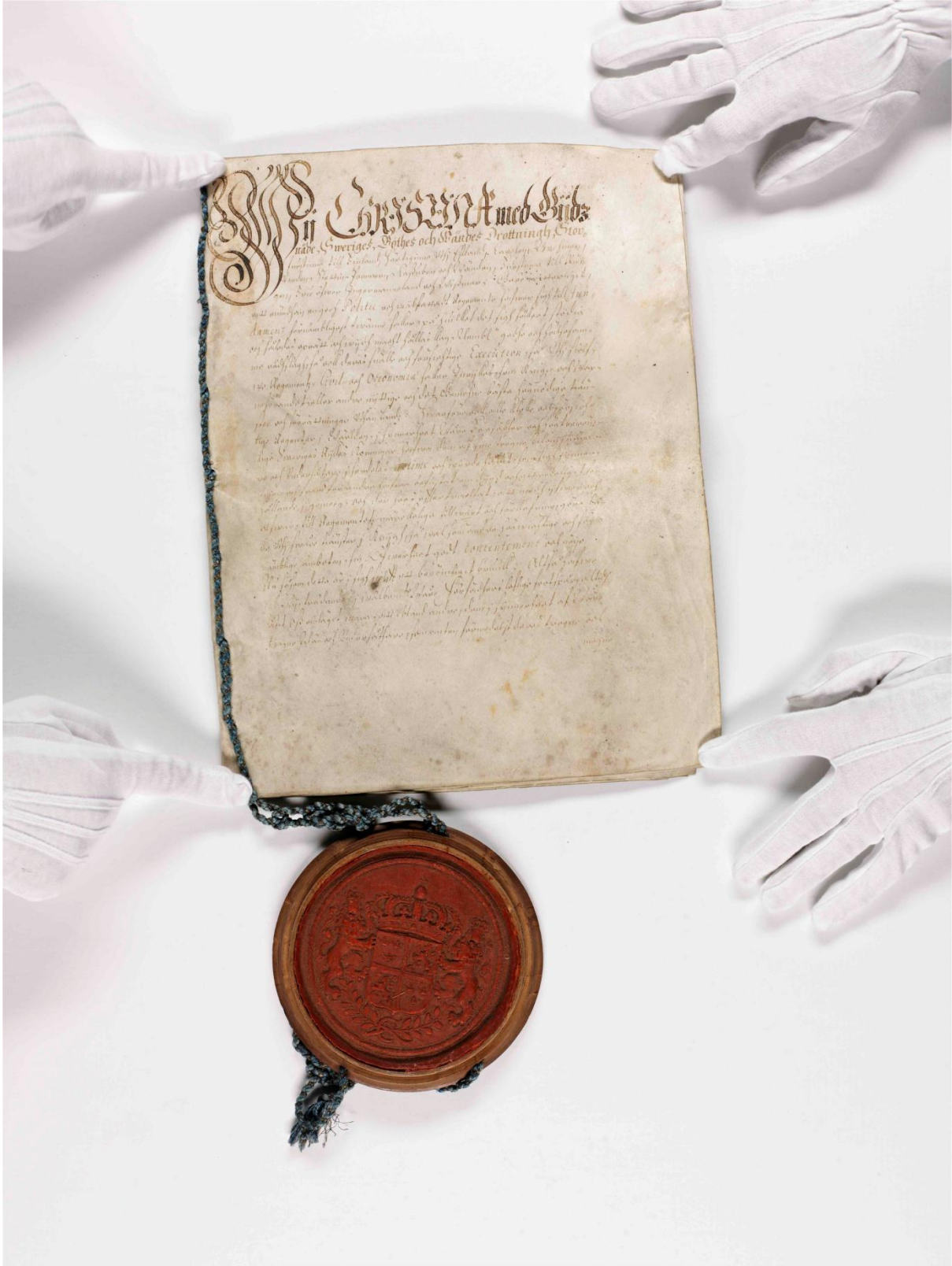

Friherrebrev för Axel Gustafsson Lillie 1651-03-26

267

1652-08-20, Stockholm

Drottning Kristinas grevbrev med vapenförbättring samt förläning av gårdar i Halland till Axel Gustafsson Lillie. Med stort sigill i träkapsel. Hopvikt 29x21 cm.

Grevebrev för Axel Gustafsson Lillie 1652-08-20

Grevebrev för Axel Gustafsson Lillie 1652-08-20

Axel Gustafsson Lillie, övriga kungliga brev

268

1649-05-07, Stockholm

Donationsbrev på amtet Loitz i Pommern. Med sigill i träkapsel i skinnfodral. 48x27 cm, hopvikt 17x14 cm.

269

1649-11-29, Stockholm

Donationsbrev på gods i Östergötland och Småland. Vidimerad kopia 1666-03-22. 53x29 cm, hopvikt 19x19 cm.

270

1649-11-29, Stockholm

Konfirmationsbrev på äldre donationer (1604-01-20 och 1620-09-12). Med sigill i träkapsel. 41x25 cm, hopvikt 18x13 cm.

271

1649-12-20, Stockholm

Köpebrev på gods i Dalsland, Småland och Östergötland. Med sigill i träkapsel i skinnfodral. 71x53 cm, hopvikt 28x20 cm.

272

1650-08-27, Stockholm

Köpebrev på gods i Dalsland. Med sigill i träkapsel. 58x30 cm, hopvikt 23x19 cm.

273

1651-04-07, Stockholm

Donationsbrev på en tomt vid Norrmalmstorg i Stockholm. Med sigill i träkapsel. 49x29 cm, hopvikt 18x15 cm.

274

1651-05-30, Stockholm

Konfirmationsbrev på köpegods (vidimerad avskrift 1666-03-22). 51x44 cm, hopvikt 23x19 cm.

275

1651-08-12, Stockholm

Donationsbrev på Stångs ladugård vid Linköping. Med sigill i träkapsel med lock i oöppnat skinnfodral. 55x36 cm, hopvikt 21x18 cm.

276

1652-09-11, Stockholm

Förnyelsebrev på amtet Loitz i Pommern. Tyska. Sigill i träkapsel i blågult snöre. 77x45 cm, 23x27 cm.

277

1653-02-21, Stockholm

Bytesbrev på gods i Östergötland och Finland. Sigill i träkapsel med lock. 60x39 cm, hopvikt 22x21 cm.

LILLIE II

Erik Jönsson Lillie

278

1599-07-15, Stockholm

Bytesbrev av Johan Karlsson Månesköld till Rungare för sin avlidne svärfader Isak Nilsson Banér på Lera i Kimstad, Östergötland (under Löfstad?) mot Navestad i Skeppsås socken. Med tre sigill i vaxkupon insydda i skinnfodral. 30x19 cm, hopvikt 14x10 cm.

Axel Gustafsson Lillie

279

1630-05-20, Stockholm

Morgongåvobrev till Christina Mörner. Med nio sigill i metalldosor, men endast fyra underskrifter (Axel Lillie, Jakob De la Gardie, Gabriel Oxenstierna, Claes Fleming). 55x31 cm, hopvikt 19x17 cm.

Morgongåvobrev till Christina Mörner 1630-05-20

280

1632-11-02, Würzburg

Donationsbrev av Axel Oxenstierna såsom legat på amtet Rottenfels i biskopsdömet Würzburg. Tyska. Med Oxenstiernas sigill i träkapsel. 33x25 cm, hopvikt 13x12 cm.

281

1651-02-12

Intyg av övriga arvingar (Robert Douglas, Gustaf Horn och Claes Mörner) att Stellan Mörner till Axel Lillie 1635 sålt tomt vid Norrmalmstorg i Stockholm 1651. Med tre sigill i träkapslar, insydda i skinnfodral (oöppnade). 38x17 cm, hopvikt 15x14 cm.

282

1651-06-12, Stockholm

Gustaf Horn säljer tomt vid Norrmalmstorg i Stockholm. Tre sigill i metallkapslar. 36x29 cm, hopvikt 16x14 cm.

283

1652, Stockholm

Fastebrev på tomter i Stockholm, utfärdat av borgmästare och råd. Sigillet i träkapsel, insytt i skinnfodral (oöppnat). 39x29 cm, hopvikt 17x16 cm.

284

1656-03-16, Skärkinds häradsting

Erik Påvelsson utfärdar fastebrev på Alvestad i Skärkinds socken i Östergötland, som sålts av Gustaf Bielke. Med två sigill i träkapslar. 36x20 cm, hopvikt 17x13 cm.

285

1656-09-10, Stockholm

Bengt Bagge säljer Ullevi i Örberga i Östergötland. Tre sigill i träkapslar med lock. 45x40 cm. hopvikt 24x18 cm.

286

1656-12-21, Stockholm

Christina Ryning (g. Sparre) säljer gods i Östergötland. Med fyra sigill i träkapslar, varav tre med avtryck (Christina Ryning, Erik Fleming och Bengt Bagge). 47x20 cm, hopvikt 21x11 cm.

287

1658-09-27, Norra Vedbos häradsting

Mathias Brunsberg utfärdar fastebrev på skatterättighet i Sättra i Linderås socken i Småland. Med två sigill, varav ett är häradets. 27x24 cm, hopvikt 16x13 cm.

288

1666-03-22

Vidimerad avskrift av brevet ovan från 1656-12-21. 45x34 cm, hopvikt 17x17.

289

1666-03-22

Vidimerad kopia av Gustaf Bielkes köpebrev på gårdar i Östergötland, daterat i Stockholm 1654-07-28. 50x36 cm, hopvikt 18x18 cm.

Lennart Lillie och hans hustru Märta Sparre

290

1664-10-19, Göberg

Erik Drake säljer gård i Sänninge i Linderås socken, Småland. Med tre sigill i metallkapslar. 47x41 cm, hopvikt 21x17 cm.

291

1669-03-26, Norra Vedbos häradsting

Johan Lindelius utfärdar fastebrev för Märta Sparre på en skatterättighet i Sätra i Linderås socken i Småland. Med två sigill, varav det ena här häradets. 35x23 cm, hopvikt 13x13.

LILLIE III

Axel Axelsson Lillie

292

1665-09-05

Morgongåvobrev till Maria Elisabet Stenbock. Med 15 sigill i metallkapslar, de flesta med lock. 61x39 cm, hopvikt 23x21 cm.

293

1670-03-25, Stockholm

Hans Ulfsparre säljer Lundby, Lillkyrka socken, Östergötland. Med tre sigill i metallkapslar. 50x32 cm, hopvikt 19x17 cm.

294

1671-12-22, Stockholm

Carl Rotkirk säljer Bjärstad i Kuddby socken, Östergötland. 53x36 cm, hopvikt 19x19 cm.

295

1675-06-09, Björkekinds häradsting

Samuel Regner utfärdar fastebrev på Bjärstad i Kuddby socken, Östergötland. Med två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 42x25 cm, hopvikt 18x16 cm.

296

1676-02-19, Memmings häradsting

Erik Påvelsson utfärdar fastebrev på Asks halva skattegård, Östergötland. Med två sigill i träkapslar. 37x19 cm, hopvikt 16x12 cm.

297

1676-06-20, Stockholm

Maria Westman säljer Bökesta i Hölö socken, Södermanland. Med två sigill i träkapslar. 46x32, hopvikt 21x17 cm.

298

1677-09-07, Stockholm

Lorentz Creutz byter gårdar i Östergötland, Södermanland och Småland mot gårdar i Finland. Tre sigill i metallkapslar. 52x34 cm, hopvikt 19x18 cm.

299

1677-09-20, Stockholm

Anders Ehrenfelt säljer hemman i Nartomtå i Askeby socken i Östergötland. Tre sigill i träkapslar. 51x30 cm, hopvikt 18x15 cm.

300

1678-05-10, Hölebo häradsting

Johan Bysing utfärdar fastebrev på Bökesta i Hölö socken, Södermanland, som sålts av Maria Westman. Med två sigill i träkapslar. 37x23 cm, hopvikt 18x14 cm.

301

1678-06-27, Memmings häradsting

Johan Wintroos utfärdar fastebrev på halva Okna i Kimstads socken i Östergötland. Med två sigill, varav det ena är häradets. 47x32 cm, hopvikt 23x21 cm.

302

1678-07-22, Norrköping

Borgmästare och råd utfärdar fastebrev på en åbod i Norrköping, som sålts av borgmästare Peter Dankwart. Med stadens sigill. 42x27 cm, hopvikt 22x14 cm.

303

1679-09-11, Lysings häradsting

Olof Häger utfärdar fastebrev på Glänås i Svanshals socken, Östergötland, som Axel Lillie bytt till sig av Lorentz Creutz mot gods i Finland. Med två sigill, varav det ena är häradets. 47x19 cm, hopvikt 19x16 cm.

304

1679-10-01, Bankekinds häradsting

Olof Häger utfärdar fastebrev på Nartomta i Askeby socken, Östergötland, som sålts av Anders Ehrenfeldt. Med två sigill, varav det ena är häradets. 50x25 cm, hopvikt 14x14 cm.

305

1680-06-22, Valkebo häradsting

Tomas Clerck utfärdar fastebrev på Lilla Greby, Östergötland, som Axel Lillie tillbytt sig av Lorentz Creutz. Med två sigill, varav det ena är häradets. 29x26 cm, hopvikt 15x15 cm.

306

1680-07-16, Norrköping

Borgmästare och råd utfärdar fastebrev på gård i Norrköping. Sigillet bortfallet. 45x29 cm, hopvikt 17x15 cm.

307

1682-03-09, Hedensö

Knut Kurck byter gods i Östergötland mot gods i Södermanland och Närke. Med tre sigill i träkapslar. 51x32 cm, hopvikt 20x18 cm.

308

1683-06-21

Johan Gabriel Stenbock säljer Lindholmen i Kållands härad i Västergötland. Med tre sigill i metallkapslar (Nils Brahe och Claes Fleming). 64x52 cm, hopvikt 26x18 cm.²⁰

309

1685-02-06, Tuhundra häradsting

Aron Sylvius utfärdar fastebrev på Skästa i Lillhärad i Västmanland. Två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 39x29 cm, hopvikt 15x15 cm.

310

1685-10-13, Björkekinds häradsting

---

²⁰ Se även De la Gardieska arkivet, Topographica, Västergötland, Lindholmen och Mariedal 4a, 1683-06-23.

Samuel Regner utfärdar fastebrev på Sjövalla skattegård i Å socken i Östergötland. Med häradssigill. 40x23, hopvikt 19x17 cm.

311

1686-03-08, Kållands häradsting

Andreas Granberg utfärdar fastebrev på Lindholmen, som sålts av Johan Gabriel Stenbock. Två sigill i träkapslar. 56x36 cm, hopvikt 22x15 cm.

312

1687-11-04, Väne häradsting

David Rosenholm utfärdar fastebrev på Börsle i Västergötland, som sålts av Carl Persson Natt och Dag. Två sigill, varav det ena är häradets. 45x32 cm, hopvikt 18x18 cm.

Axel Johan Lillie

313

1693-06-28, Stockholm

Morgongåvobrev till Agneta Wrede på Löfstad sätesgård i Östergötland. Med sex sigill i vackra metallkapslar. 72x55 cm, hopvikt 28x20 cm.

Agneta Lillie, f. Wrede

314

1722-07-27, Stockholm

Kammarkollegiets skatteköpebrev på rusthållet Stäket i Stockholms-Näs socken i Uppland. Med Kammarkollegiets sigill i träkapsel. 57x42 cm, hopvikt 22x16 cm.

315

1725-02-19, Stockholm

Kammarkollegiets skatteköpebrev på Aspviks säteri i Uppsala län. Kammarkollegiets sigill i träkapsel med lock. 42x59 cm, hopvikt 30x21 cm.

316

1728-10-31, Sotholms häradsting

Carl Stierneroos utfärdar fastebrev på Ristomta sätesgård i Sorunda socken, som sålts av Christina Gustaviana Horn. Två sigill i träkapslar med otydliga avtryck. 55x40 cm, hopvikt 22x20 cm.

OXENSTIERNA

Brita Posse, g. Oxenstierna

317

1596-03-29, Söderbo

Brita Bengtsdotter (Stålhandske) och hennes barn säljer Söderbo m.m. i Ova socken i Västergötland. Med 7 sigill i vaxkupor.²¹ 58x34 cm, hopvikt 18x17 cm.

318

1601-10-30, Forentorp

---

²¹ Wieselgren, *DelaGardiska archivet V*, s. 87 f.

Erik Åkesson Soop säljer gården Hangelösa i Hangelösa socken samt torpet Tjocken i Ova socken i Västergötland mot Höga och Bråkabo i Trävattna socken. Med fem sigill i metallkapslar. 36x28 cm, hopvikt 15x14 cm.

319

1606-10-30, Kinne häradsting

Per Bengtsson utfärdar fastebrev för Brita Posses arvingar på Sånabo i Kalvs socken i Västergötland (?). Med ett sigill i träkapsel. 27x15 cm, hopvikt 17x16 cm.

Gabriel Gustafsson Oxenstierna

320

1620-10-13, Stockholm

Elf Jonsson säljer Kunsta i Lena socken i Uppland. Fem sigill i vaxkupor. 45x31 cm, hopvikt 20x18 cm.

321

1622-01-17, Norunda häradsting

Jöran Larsson utfärdar fastebrev på föregående. Med två sigill, varav det ena är häradets. 32x19 cm, hopvikt 17x11 cm.

322

1626-02-02, Stockholm

Thure Sparre byter Kundby i Rimbo socken i Uppland mot Arnö vid Nyköping. Med tre sigill i vaxkupor. 38x22 cm, hopvikt 17x16 cm.

323

1632-12-18, Stockholm

Lars Sparre säljer Södervissjö i Björklinge socken i Uppland. Med tre sigill i metallkapslar. 31x23cm, hopvikt 13x13 cm.

324

1633-03-21, Stockholm

Knut Posse byter Ösby i Skuttunge socken i Uppland mot Tibble i Vallingsta socken. Av ursprungligen fyra sigill återstår två, varav det ena sitter i träkapsel och det andra är fäst direkt på pergamentremsan. 36x22 cm, hopvikt 14x12 cm.

325

1637-09-18, Norunda häradsting

Olof Mårtensson Berling utfärdar fastebrev på ängen "Gambleholmen" i Fasma i Tensta socken i Uppland. Två sigill i metallkapslar. 40x22 cm, hopvikt 19x14 cm.

326

1640-07-01, Höberga

Per Lilliehöök byter Backgården i Gamla Uppsala socken mot Maggården i Norra Vånga socken i Västergötland. Med tre sigill i metallkapslar. 45x22 cm, hopvikt 18x12 cm.

Axel Oxenstierna

327

1641-08-30, Stockholm

Drottning Kristina säljer gods i Uppland. Undertecknat av förmyndarregeringen. Sigillet i elfenbenskapsel. 82x48 cm, hopviktt 28x25 cm.

1641-08-30, med förmyndarregeringens underskrifter. Sigillkapsel i elfenben.

328

1644-08-16, Stockholm

Erik Jönsson Cremers svåger Anders Bergenfelt säljer å sin systers barns vägnar gårdar i Uppland. Tre sigill i metallkapslar. 51x24 cm, hopviktt 19x13 cm.

329

1645-01-02, Stockholm

Anna Ribbing (g. Lilliehöök) säljer gårdar i Småland. Två sigill i metallkapslar. 54x22 cm, hopvikt 19x12 cm.

330

1649-09-18, Stockholm

Drottning Kristinas donationsbrev till Johan Justus von Esseler på gods i Småland, som 1653 köptes av Axel Oxenstierna. Med sigill i träkapsel. 43x26 cm, hopvikt 16x13 cm.

331

1651-08-07, Stockholm

Drottning Kristina säljer gods i Skuttunge socken i Uppland. Sigill i träkapsel. 58x37 cm, hopvikt 22x21 cm.

332

1652-01-09, Stockholm

Drottning Kristina säljer gods i Skuttunge socken i Uppland. Sigill i träkapsel. 57x33 cm, hopvikt 20x19 cm.

333

1652-06-03, Stockholm

Drottning Kristinas donationsbrev till Johan Justus von Esseler på gods i Småland, som 1653 köptes av Axel Oxenstierna. Med sigill i träkapsel. 44x29 cm, hopvikt 16x15 cm.

334

1653-06-17, Stockholm

Johan Justus von Esseler säljer donationsgods. Tyska. Tre sigill i metallkapslar. 47x30 cm, hopvikt 17x16 cm.

Bengt Bengtsson Oxenstierna

335

1629-12-09, Uppsala

Nils Bielkes barn byter Broby och Ösby i Kinnefjärdings härad (?) i Västergötland mot Lagmansryd i Småland. Med två sigill i träkapslar. 43x21 cm, hopvikt 17x12 cm.

Johan Axelsson Oxenstierna

336

1640-02-02, Nyköping

Bengt Bagges byter gods i Norra Sandsjö socken i Småland mot andra gårdar i Småland. Med tre sigill i träkapslar. 44x30 cm, hopvikt 17x16 cm.

[RAMEL, se nedan pergamentsbrev hörande till Biographica minora]

SPARRE²²

---

²² Beträffande den danska ätten Sparre se nedan, pergamentsbrev hörande till Biographica minora.

Lars Sparre

337

1623-02-07

Carl Sparre säljer tomt å Norrmalm. Tre sigill (i träkapslar), varav två skadade. 32x22 cm, hopvikt 22x14 cm.

Axel Rutger Sparre

338

1747-10-23, Flundre häradsting

Bengt Ekehielm utfärdar fastebrev på en sågkvarn i Lilla Edet. Ett sigill i träkapsel. 27x43 cm, hopvikt 19x17 cm.

339

1749-06-26, Flundre häradsting

Carl Gustaf Reuter-crona utfärdar fastebrev på en sågkvarn i Lilla Edet. Två sigill i träkapslar. 54x32 cm, hopvikt 20x20 cm.

Gustaf Adolf Sparre

340

1731-02-05, Kullings, Gäsene och Ås häradsting

Lars Sundberg utfärdar fastebrev för David Göthenstierna på Hökerum, som sålts av Samuel von Hylteen. Med tre sigill, varav två häradssigill. 51x37 cm, hopvikt 20x15 cm.

341

1775-02-23, Redvägs häradsting

Per Hultgren utfärdar fastebrev på Kråkebo i Brunns socken, som sålts av Lars Wallgren. Med två sigill i silverdosor. 57x42 cm, hopvikt 21x16 cm.

342

1775-10-27, Redvägs häradsting

Per Hultgren utfärdar fastebrev på Ubbarp i Vists socken, som sålts av Carl Fredrik Sundborg och Birgitta Maria Göthenstierna. Med två sigill i silverdosor. 56x42 cm, hopvikt 21x16 cm.

343

1775-10-27, Redvägs häradsting

Per Hultgren utfärdar fastebrev på Hede i Brunns socken, som sålts av Carl Gustaf Brusewitz. Med två sigill i silverdosor. 56x43 cm, hopvikt 21x16 cm.

STENBOCK I

Arvid Gustafsson Stenbock

344

1597-03-18, Boxholm

Karin Månsdotters, hans hustrus (av släkten Lillieörn) testamente till honom. Med Karin Månsdotters sigill i vaxkupa. 46x26 cm, hopvikt 18x16 cm.

345

1597-03-18, Boxholm

Intyg av Börje Börjesson, tjänare till Arvid Gustafsson Stenbock, om att Karins Månsdotters moder fru Anna till Edsby givit sin morgongåva till sin svärson Arvid Gustafsson. Fem sigill i vaxkupor (Gustaf Eriksson (Ulf av Horsnäs) till Sköldstad, Anders Hansson, predikant i Boxholm, Erik Jönsson landsfogde, Peder Henriksson gårdsskrivare samt Börje Börjesson). 25x23 cm, hopvikt 13x13 cm.

Fredrik Stenbock, kungliga brev

346

1645-08-04, Stockholm

Drottning Kristina byter kronogods i Uppland Östergötland och Västergötland mot gods i Östergötland, Småland och Finland (med bilagt papperskvitto av kammaren 1645-08-16). Med sigill i metallkapsel i blågult band. 62x42 cm, hopvikt 23x22 cm.

347

1647-09-07, Stockholm

Köpebrev på kronogods i Kronobäck i Kalmar län, Uppland och Västergötland (med papperskvitto av Räntekammaren 1674-09-13). Med sigill i metallkapsel i blågult band. 73x37 cm, hopvikt 27x21 cm.

348

1649-05-20, Stockholm

Donationsbrev på gods i Uppland och Västergötland. Med sigill i träkapsel i blågult band. 57x34 cm, hopvikt 22x17 cm.

Fredrik Stenbock, ekonomiska brev

349

1643-10-24, Stockholm

Jesper Cruus byter Tuna i Holm socken i Uppland mot gårdar i Åsunda härad i Uppland. Tre sigill i metallkapslar. 33x24 cm, hopvikt 12x13 cm.

350

1644-01-24, Stockholm

Jakob Dela Gardie byter Ölsta och Säby i Holm socken i Uppland mot gårdar i Uppland och Östergötland. Tre sigill i metallkapslar. 45x28 cm, hopvikt 17x15 cm.

351

1645-08-15, Stockholm

Claes Stiernskiöld byter Älvsösa i Fittja socken i Uppland mot hemman i Örnö och Österhaninge socknar. Med fyra sigill i träkapslar. 45x23 cm, hopvikt 18x14 cm.

352

1646-06-28, Stockholm

Elin Uddesdotter till Ingevalstorp (Örnflycht) byter Valla i Röks socken i Östergötland mot Västergården i Tuna i Holms socken i Uppland. Med fyra sigill i metallkapslar. 48x30 cm, hopvikt 19x16 cm.

353

1649-06-13, Lagunda häradsting

Olof Olofsson Enæus utfärdar fastebrev på hemman i Gymminge i Holms socken i Uppland. Med två sigill, varav det ena är häradssigill. 43x23 cm, hopvikt 17x17 cm.

354

1650-03-04, Stockholm

Helena Bielke (g. Brahe) och hennes systrar Gunilla Bielke och Catharina Bielke säljer hemman i Östergötland. 40x23 cm, hopvikt 16x12 cm.

355

1668-06-17, Björkekind's häradsting

Erik Påvelsson utfärdar fastebrev på sistnämnda. Med två sigill i träkapslar. 44x25 cm, hopvikt 22x15 cm.

Catharina De la Gardie, gift med Fredrik Stenbock

356

1634-12-01, Stockholm

Fredrik Stenbocks morgongåvobrev till Catharina De la Gardie. 11 namnunderskrifter, 15 sigill i träkapslar, varav 11 med avtryck (Fredrik Stenbock, Per Banér, Jakob De la Gardie, Carl Carlsson Gyllenhielm, Matthias Soop, Carl Bonde, Erik Ryning, Jöns Kurck, Per Sparre, Lennart Torstensson, Erik Stenbock). 63x40 cm, hopvikt 22x21 cm.

357

1678-12, Stockholm

Testamente till dotterns barn Axel Johan, Catharina Eleonora och Christian Beata Lillie. Tre sigill i metallkapslar (Catharina De la Gardie, Gustaf Banér och Gustaf Soop) samt med anteckning och sigill på pergamentet av Johan Gabriel Stenbock. 70x50 cm, hopvikt 25x26 cm.

STENBOCK II

Catharina De la Gardie, gift med Fredrik Stenbock (fortsättning)

358

1653-11-02, Stockholm

Måns Uddesson Örnflycht säljer Tuna i Holms socken i Uppland. Med tre sigill i metallkapslar. 55x27 cm, hopvikt 19x14 cm.

359

1655-03-24, Stockholm

Erik Oxenstierna byter Vallby i Holms socken i Uppland mot Hartsö i Bälings socken i Södermanland och Kaltorp i Tingstads socken i Östergötland. Med fyra sigill i träkapslar. 50x34 cm, hopvikt 26x18 cm.

360

1656-10-30, Lagunda häradsting

Peder Nilsson Ramm utfärdar fastebrev på Tuna i Holms socken (med Örnflychts kvitto på papper, Sjöö 1654-02-20, med sigill). Med två sigill i träkapslar, varav det ena är häradssigill. Jfr ovan 1653-11-02. 47x30 cm, hopvikt 18x17 cm.

361

1660-11-10, Stockholm

Hans Ulfsparre säljer gods i Uppland. Tre sigill i metallkapslar. 48x32 cm, hopvikt 17x17 cm.

362

1660-11-05, Stockholm

Nils Nilsson Natt och Dag säljer Magestad i Östra Ny socken i Östergötland. Med tre sigill i metallkapslar. 45x27 cm, hopvikt 17x14 cm.

363

1661-11-01, Mariestad

Anna Bonde säljer Eke i Skuttunge socken i Uppland. Med tre välbevarade sigill i träkapslar (Anna, Tord och Ulf Bonde). 42x24 cm, hopvikt 17x16 cm.

Anna Bonde säljer Eke i Skuttunge socken 1661-11-01

364

1661-01-26, Lagunda häradsting

Bengt Jönsson Arhus utfärdar fastebrev på Ölsta i Holm socken i Uppland, som sålts av borgaren i Uppsala Erik Eriksson. Två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 47x32 cm, hopvikt 20x20 cm.

365

1662-06-04, Stockholm

Ludvig Hamilton säljer Slagåla sätesgård i Lillhärads socken i Västmanland med underliggande gods. Med sex sigill i stora metallkapslar, varav tre med lock. 67x48 cm, hopvikt 27x25 cm.

366

1662-10-24, Stockholm

Erik Drake byter Hackerstad i Å socken i Östergötland m.m. mot gårdar i Östergötland, Småland och Västergötland. Med tre sigill i metallkapslar. 57x32 cm, hopvikt 21x17 cm.

367

1664-08-12, Stockholm

Otto Johan von Osten genannt Sacken byter hemman i Uppland mot gods i Östergötland. 46x27 cm, hopvikt 18x18 cm.

368

1667-05-20, Tuhundra häradsting

Tileman Wassman utfärdar fastebrev på Slagåla, som sålts av Ludvig Hamilton. Med två sigill, varav det ena är häradets. Jfr ovan 1662-06-04. 60x48 cm, hopvikt 25x24 cm.

369

1668-06-17, Björkekind's häradsting

Erik Påvelsson utfärdar fastebrev på Hackerstad m.m. efter jordbyte mellan Erik Drake och Catharina De la Gardie. Med två sigill, varav det ena är häradets. Se ovan 1662-10-24. 39x19 cm, hopvikt 21x13 cm.

370

1668-06-17, Björkekind's häradsting

Erik Påvelsson utfärdar fastebrev på Magestad, som sålts av Nils Nilsson Natt och Dag. Med två sigill, varav det ena är häradets. Se ovan 1660-11-05. 37x29 cm, hopvikt 23x16 cm.

371

1668-06-17, Björkekind's häradsting

Erik Påvelsson utfärdar fastebrev på en äng i Östra Ny socken i Östergötland, som sålts av Jöran Ulfsparre. Med två sigill, varav det ena är häradets. 39x19 cm, hopvikt 22x13 cm.

372

1668-11-20, Stockholm

Lars Fleming säljer hemman i Normlösa, Hägersta, Lönsås och Varv socknar i Östergötland. Med tre sigill i träkapslar. 53x30 cm, hopvikt 20x19 cm.

STENBOCK III

Catharina De la Gardie, gift med Fredrik Stenbock (fortsättning)

373

1669-03-04, Stockholm

Johan Ållongren säljer Halleby i Skärkinds socken i Östergötland med underliggande gods. Tre sigill i metallkapslar. 52x30 cm, hopvikt 18x16 cm. Härtill 8 äldre brev rörande bl.a. Jöns Jonsson och Erik Jönsson av ätten Ållongren.²³

374

---

²³ Jfr pergamentsbrev under Östergötland, 1525 nedan samt De la Gardieska arkivet, Topographica, Östergötland, samlingskapslar, Kåreholm med Halleby. I De la Gardieska arkivet har tidigare ingått flera medeltidsbrev rörande Halleby i Skärkind. Dessa förvaras nu i Riksarkivet. Jfr förteckningen över medeltidsbrev i Wieselgren, *DelaGardiska Arkivet* 16, s. 164–217.

1524, lördagen efter Kalixti, Skärkinds häradsting

Ulrik Persson utfärdar fastebrev på fjärdedelen av Mosstorpet i Skärkinds socken som sålts av Olaf Jonsson i Skävid till Jens i Halleby. Sigillet bortfallet. 26x10 cm, hopvikt 10x9 cm.

375

1528, lördagen efter tjugondedag jul, Skärkinds häradsting

Botvid Pedersson utfärdar på Holger Karlssons (Gera) fullmakt fastebrev på det arv efter hustru Karin Olafsdotter i Västra Halleby i Skärkinds socken som tillfallit Anders Jogansson i Åby i Slaka socken, Nils i Skårby (?) och Hans Barn och som de skänkt som vängåva till Jöns Jogansson. Sigill i vaxkupa. 27x18 cm, hopvikt 18x10 cm.

376

1528, lördagen efter Petri och Pauli dag

Arvid Holmstensson i Lundby i Östra Skrukeby socken kungör att han till Jons Jonsson i Västra Halleby i Skärkinds socken sålt en åtting jord i Östra Halleby. Holger Karlsson (Gera) beseglar i utfärdarens ställe. Sigillet fragmentariskt. 24x14 cm, hopvikt 24x9 cm.

377

1528-08-15

Erik Olefsson i Högstad i Kullerstads socken i Östergötland kungör att han till Jons Jonsson i Västra Halleby i Skärkinds socken sålt 4 spansns avgäld i Östra Halleby. Holger Karlsson (Gera) beseglar i utfärdarens ställe. Sigillet fragmentariskt. 28x15 cm, hopvikt 11x10 cm.

378

1528-09-21

Karin i Ståthöga i Östra Eneby socken, Hans Joganssons efterleverska, kungör att hon till Jöns Jogansson i Halleby i Skärkinds socken sålt 20 spansns avgäld i Östra Halleby. Sigillet bortfallet. 21x13 cm.

379

1529, lördagen efter Petri och Pauli dag

Ingemund Ingevalsson i Östra Halleby i Skärkinds socken gör med Jons Jonsson i Västra Halleby ett jordbyte och ger honom gods med 13 spansns avgäld i Västra Halleby mot motsvarande i Östra Halleby. Sigillet bortfallet. 30x26 cm, hopvikt 19x11 cm.

380

1545, torsdagen efter sankt Henriks dag

Erik Jönsson (Rosenstråle) på Sonstorp tillbyter sig en gård i Hällestads socken av Johan Bengtsson på Värnäs mot en gård i Tollstad i Vifolka härad. Vittnen är Lasse Tidemansson och Per Larensen. Tre sigill i vaxkupor. 29x10 cm, hopvikt 11x11 cm.

381

1564-12-28

Erik Jönsson utfärdar ett öppet brev om sin överenskommelse med svågern Peder Pedersson till Halleby och systemen Elin Jönsdotter om uppdelningen av arvet efter fadern. Medsigillanter: Bengt Nilsson till Arneberg, Johan Gudmundsson till Hällesta och herr Mauritz i Skärkind. Fyra sigill i vaxkupor. 30x21 cm, hopvikt 12x11 cm.

382

1671-03-01, Stockholm

Märta Lillie f. Sparre säljer gods i Gryt socken i Östergötland och i Rännelanda, Lerdals och Gesäters socknar i Dalsland. Sigillerna bortfallna. 57x32 cm, hopvikt 20x16 cm.

383

1672-02-21, Skärkinds häradsting

Erik Påvelsson utfärdar fastebrev på ovanstående köp 1669-03-04. Sigillen bortfallna. 38x24 cm, hopvikt 16x12 cm.

384

1672-03-04, Aska häradsting

Sven Persson utfärdar fastebrev på gårdar i Varv socken. Med två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 47x22 cm, hopvikt 18x12 cm.

385

1672-03-26, Vifolka häradsting

Johan Danielsson Röding utfärdar fastebrev på gods i Östergötland, köpta från Lars Fleming 1668-11-20. Jfr ovan detta datum. Med två sigill i träkapslar. 40x26 cm, hopvikt 16x15 cm.

386

1674-06-26, Åkerbo häradsting

Sven Persson i Vadstena utfärdar fastebrev på Fröstad i Rystads socken i Östergötland. Med två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 49x23 cm, hopvikt 17x12 cm.

387

1672-08-20, Stockholm

Köpebrev av Märta Lillie f. Sparre på stenhus vid Norrmalms torg i Stockholm. Med två sigill i träkapslar. 48x32 cm, hopvikt 24x18 cm.

388

1674-01-17, Stockholm

Fastebrev på föregående. 60x36 cm, hopvikt 20x14 cm. Sigillen bortfallna.

389

1674-02-26, Valbo häradsting

Johan Plenningsköld utfärdar fastebrev på föregående gods i Dalsland. Med två sigill i metallkapslar, varav det ena är häradets. 54x42 cm, hopvikt 21x15 cm.

390

1675-03-30, Vedbo häradsting

Johan Plenningsköld utfärdar fastebrev på föregående gods i Dalsland. Med två sigill i metallkapslar, varav det ena är häradets. 41x37 cm, hopvikt 20x16 cm.

Johan Gabriel Stenbock

391

1668-10-24, Stockholm

Erik Körning säljer Ekenäs i Hägeby socken i Uppland. Med fyra sigill i metallkapslar. 52x29 cm, hopvikt 22x15 cm.

392

1671-01-28, Håbo häradsting

Johan Wattrang utfärdar fastebrev på föregående. Två sigill i träkapslar, vara det ena är häradets. 40x25 cm, hopvikt 18x15 cm.

393

1671-11-01, Stockholm

Carl Gustaf Wrangel byter Skadevi i Hägeby socken mot Säby i Sko socken i Uppland. Med tre sigill i träkapslar, varav Wrangels utan lock men ganska välbevarat. 50x30 cm, hopvikt 18x18 cm.

394

1673-06-13, Stockholm

Anders Torstensson säljer hemman i Uppland. Tre sigill i träkapslar. 59x43 cm, hopvikt 22x22 cm.

395

1674

Sten Bielke byter på Clas Totts vägnar Viggby i Husby-Sjutolfts socken mot Stjärnholm i Kulla socken i Uppland. Tre sigill i träkapslar. 59x34 cm, hopvikt 21x18 cm.

396

1674-01-30, Håbo häradsting

Johan Wattrang utfärdar fastebrev på Skadevi.²⁴ Två sigill i träkapslar. 49x28 cm, hopvikt 21x15 cm.

---

²⁴ För alla godhe Herrar och Männ, som detta ypna Breff händer förekomma, see eller höra läsas, gör der medh Witterligt Kongl. Majj^{tz} till Sverige Troo-tjänare och Häradzhöfdinge i Upland sampt NORA och LINDE Berghzlager i Wästmanneland, Jagh Jahan Wattrang till Glaesbergha, dedh Åhrom effter wår Herres och Frälsares CHRISTI nådherijke födhelse, då man skreff MDCLXXIV. den 30 Januarij, och Rätt Lagha Winter Tingh höltz medh Allmogen aff Håboo häradh i Upland uthi Håtuna Sochnestughu, dess wahnlighe Tingsstadh, wedherwarande Cronones Befallnings Mann wälbetrodd Jahan Jahansson Wigg medh detta häradh Tolff Eedswurne Män sittande i Rätten! Widh samma tidh och tillfälle lät Hans Kongl. Majj^{tz} till Sverige Tro-Man, Richz Rådth och Marskalk, Hans Excellence Höghwälb^{ne} Greffwe och Herre, Herr Jahan Gabriel Steenbock, Greffwe till Boghsund, Frijherre till Öhrsteen, Herre till Cronebäck, Leena Lenarph, Siöö, Österwijck, och Ekenääs etc. igenom dess betiänte och Befallningzman Wäl.^{tt} Brynil Jonsson insinuera i Rätten ett troowärdigt och aff förnähme Herrar och Män, såssom wittnen, underskriffwit breff, Daterat Stockholm den 31. octob. 1671. innehållande hurusåssom att högbe^{te} Greffwe och herre, haffwer aff wälbetänckt och berådda modhe, ingått ett stadighwarandhe iordabyte, medh den höghwälb.^{ne} Greffwe och Herre, Hr. Carl Gustav Wrangel, Greffwe till Sölwitzborgh, Frijherre till Lindesbergh och Lindenhäff, Herre till Skoklöster, Brämerwärde, Wrangelsburgh, Spyker, Kappyn, Ekebyhäff, Gripenbergh och Rostorph, H.^s Kongl. Majj^{tz} sampt Sweriges Rijkes högtbetroode Man, Rådth, Marsk och General Feldtherre, Præsident uthi dedh Kongl. KrihgzCollegio, Genn. Gouverneur öffwer Pommeren, Laghman i Upland och Cancellario widh Academien i Gripzwaldd i så måtto, att han haffuer updraghet wählb.^{te} h.^f Excellence ett Frälssehemman i Upland Håboo häradh och Skoo Sochn, Säby be.^{dt}, som Ränttar åhrligen 12. tr. *Spannmåhl*, föruthan andre persedler effter Jordebookens

397

1675-08-13, Stockholm

Fabian Wrede byter Skälby i Veckholms socken mot Skörby i Kalmar socken i Uppland. Tre sigill i träkapslar. 50x35 cm, hopvikt 18x18 cm.

398

1684-04-08, Stockholm

Karl XI:s konfirmation på jordbyte av 1681-03-05. Med sigill i träkapsel i blågula band. 48x30 cm, hopvikt 22x16 cm.

---

inhåld, deremot mehrbe.^{te} H.^s Excellence till ett fullkommeligit Skiffte, och wedherlagh updraget höghwälb.^{ne} herr Steenbockens Excellence ett hemman uthi Upland Håboö härad och Äggeby sochn, Schadewij be.^{dt}, hwilket åhrlighen Rânttar 16. t.r Spannmåhl och penningar 3. d.^f 9. öre Sölffmt, hwar medh detta jordeskipte haffuer sin fullkommelighe richtigheet, och de på begge sijdhor således förnögdde ähre! Affhändandes fördenskuld herr Greff Steenbockz Excellence sigh och sine Arffwingar förbe:te hemman medh alle dess läghenheeter, och dhet tillägghnandes wählb: och mehrbe:te herr Rickz Feldtherrens Grefflige Excellence och hans Kiärälskelige Lijffz Arffwingar medh all dess affgående Rättigheet i huus, jord, Åker, Ängh skogh, marck, Fiskie och Fiskiewattn, intet undantagandes aff alt dhet som der till lyder, aff ålder leghat haffuer, och ännu medh Lagh och Rätt tillwinnas kan, i wåto och torro, närby och fiärran, till een ewärdeligh Possession och oklandrat egendomb, aldeles effter dess eghen godha willia, der medh att giöra och låta, nuita och behålla; Män der emoth förmodhan så hände att förbe^{de} hemman Säby, ginge H.^s Excellence H.^f Greff Wrangel eller hans arffwingar medh någhon Rätt ifrån, då förplichitar sigh h^f Greff Steenbockz Excellence, sigh och sine arffwingar, i krafft aff be.^{de} breff, så godt hemman i lijka Rântta och läghenheet innom 6. wekor näst dereffter, som lagh förmåhr, mehr och wälbe:^{te} herres Excellence, eller dess arffwingar uthan någhon widhlöfftigheet eller upskåff att tillstålla och godt giöra. Medh begiäran sidst till detta häradhz sittande TinghzRätt, och de som Justitien administrera, dhet såsom h.^s G.^{ge} Excellence detta deras giorde Jordaskipte här å Tinghet haffwer låtet laghfahra, h.^s Excellence och der öffwer nu måtte bliffwa meddhelt häradtz Confirmation och Fastebreff: detta h.^f Excellence hr Richz Rådhetz Greff Steenbockz anhållande, öfferlät iagh uthi Nämbdens godha swar och betänckiande, hwilke haffwandes i friskt minne, hurusåsom att emot Säby Frälsehemman h: Excellence här å Tinge haffuer låtet laghelighen upbiudha Skadewij hemman Rickz Fäldtherrens Excellence tillförende tillhörigt, hwilket och nu sedhermehra haffwer nått sitt lagha ståndh, som dhet och klarligen pröffwas kan aff häradhz Protocoll Annis 1671 och 72. icke heller sedhermehra, eller der emellan, någhot Lagha klander deröffwer inkommet; dy dömbde iagh medh detta häradhz sittande Nämbd, detta iordaskipte i krafft aff Sweriges beskreffne Landhzlagh och Jordabalckens 1. Cap. Lagheligen att stånda, och icke olagheligen återgångha; Så att mehr och offtabe^{te} h.^s Excellence h.^f Greff Jahan Gabriel Steenbock här medh fästes uthi Skadewij hemman, medh alle dess tillydande adpertinentier och läghenheeter, såsom annan sin wälfångne eghendomb, att behålle styra och rådha effter behagh och godhtyckio sine, nu och i tillkommande tidher! Medh förmodhan att ingen här å giör någhot olagha inspråk, widher sine 3. d. smt. för mitt och detta häraddz dombrätt! Effterskreffne Åhrlighe och boofaste Män sutto medh migh i detta sinn i Rätten, warandes der å lagha Fasta; Såsom domaren Mattz Ingemundsson i ÖffwerNyble, Lydich Lydichsson i WarnNyble, Lars Larsson i Wäppby, Ärland Erichsson i Walla, Niels Erichsson i Äggeby, Ingemund Pålsson i Råby, Pehr Jahansson i Önstadh, Lars Thomsson i Skråmstadh, Erich Andersson i Brunna, Oluff Abrusson [?] i Flastadh, Mårten i Båhlstadh, och Erich Oluffzon i Skiämman. Dess till höghre wisso, och starckare förwaringh, låter iagh hängia mitt signete här nedhanföre, iämpte detta häradhz wahnlighe inseghl, som alt detta skedde Åhr, dagh och stadh, som förskriffwet ståår./.

1684-04-08. Karl XI:s konfirmation på jordbyte

STENBOCK IV

Johan Gabriel Stenbock (fortsättning)

399

1677-01-29, Håbo häradsting

Johan Wattrang utfärdar fastebrev på gods i Uppland. Jfr ovan 1673-06-13. Med två sigill i träkapslar. 46x31 cm, hopvikt 21x18 cm.

400

1679-01-10, Stockholm

Axel Julius De la Gardie säljer två hemman i Viksjö. Med tre sigill i träkapslar. 59x42 cm, hopvikt 22x17 cm.

401

1679-08-04, Stockholm

Ephraim Engelcronas barns förmyndare säljer bördsrätten till ett hemman i Viksjö i Häggeby socken i Uppland. Undertecknat av Olaus Sparrman (förmyndare) och vittnena Lars M. Mörling, Jacob Larmand och Petrus Kyronius. Fyra sigill i träkapslar. 52x34 cm, hopvikt 18x13 cm. Med pappersbilagor: Catharina Greys pantbrev på 420 riksdaler mot räntan av skattehemmanet Viksjö, Stockholm 1674-10-29; Olaus Sparrmans (komminister i Ridderholmen) transport på panteskillingen av 420 riksdaler, Stockholm 1679-08-06; laga inteckning och uppbud på Viksjö skattehemman, Håbo häradsting 1675-05-14.

402

1679-10-02, Stockholm

Karin Gray säljer hemmanet Viksjö i Häggeby socken i Uppland. Med tre sigill i träkapslar. 52x31 cm, hopvikt 17x14 cm.

403

1680-01-19, Stockholm

Åke Oxenstierna säljer Tibble och Nordanlund i Skogs-Tibble och Tibble i Balingsta i Uppland. Tre sigill i träkapsel. 58x47 cm, hopvikt 25x16 cm.

404

1680-01-19, Stockholm

Åke Oxenstierna byter Onsike i Skogs-Tibble socken mot Svallby, Myrby och Rickeby i Boglösa socken, Lidingby i Vallby socken och Sorby i Torsvi socken. Med två pappersbilagor: brev till befallningsman Börge Hansson samt bytesuträkning, Stockholm 1680-01-19. Tre sigill i träkapslar med lock. 74x49 cm, hopvikt 25x20 cm.

405

1680-03-31, Stockholm

Otto von Scheiding säljer hemman i Viksjö i Uppland. Med tre sigill i träkapslar. 66x45 cm, hopvikt 24x18 cm.

406

1680-07-16, Lagunda häradsting

Nils Knutsson Lind utfärdar fastebrev på 1/3 hemman Vreta i Hjalsta socken i Uppland. Två sigill, varav det ena är häradets. 55x40 cm, hopvikt 24x23 cm.

407

1681-10-17, Hagunda häradsting

Herman Edenberg utfärdar fastebrev på hemman i Skogs-Tibble, som sålts av Åke Oxenstierna. Med två sigill i metallkapslar. 49x35 cm, hopvikt 24x18 cm.

408

1681-10-17, Hagunda häradsting

Herman Edenberg utfärdar fastebrev på Onsike i Skogs-Tibble socken efter jordbyte mellan Johan Gabriel Stenbock och Åke Oxenstierna. Med två sigill i metallkapslar. 49x35 cm, hopvikt 20x18 cm.

409

1681-10-20, Håbo häradsting

Nils Knutsson Lind utfärdar fastebrev på hemman i Viksjö i Häggeby socken, som sålts av Axel Julius De la Gardie. Två sigill i träkapslar med lock (välbevarat häradssigill). 45x30 cm, hopvikt 20x18 cm.

410

1682-06-30, Lagunda häradsting

Nils Knutsson Lind utfärdar fastebrev på hemmanet Stjärnholm i Kulla socken i Uppland. Med två sigill, varav det ena är häradets. 56x32 cm, hopvikt 20x15 cm.

411

1683-04-22, Stockholm

Catharina Kyle säljer Basebo kvarn i Saleby socken i Västergötland. Med tre sigill i träkapslar. 48x34 cm, hopvikt 22x18 cm.

412

1684-01-24, Håbo häradsting

Nils Knutsson Lind utfärdar fastebrev på hemman i Viksjö i Häggeby socken i Uppland, som sålts av Otto von Scheiding. Med två sigill, varav det ena är häradets. 55x33 cm, hopvikt 21x14 cm.

413

1684-05-22, Lagunda häradsting

Nils Knutsson Lind utfärdar fastebrev på Lundersta i Fittja, som sålts av Christina Brahe. Med två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 53x33 cm, hopvikt 20x14 cm.

414

1686-02-01, Stockholm

Bytesbrev av Claes Lillieström på en kvarn i Skogs-Tibble i Uppland. Tre sigill i träkapslar. 56x34 cm, hopvikt 17x15 cm.

415

1704-01-30, Stockholm

Christina Beata Lillie g. Sack säljer ett hemman Vreta i Häggeby socken i Uppland. Tre sigill i metallkapslar.²⁵ 51x35 cm, hopvikt 20x19 cm.

WREDE

Casper Wrede

416

1652-01-31, Stockholm

Drottning Kristina förläna Casper Wrede allodialrätt på gods i Estland. Med sigill i träkapsel. 36x24 cm, hopvikt 14x12 cm.

Fabian Wrede

417

1685-01-12, Stockholm

Karl XI byter hemmanen Hammarsudd i Husby-Sjutolft socken och Mälby i Villberga socken i Uppland mot Dyarne i Kalmar socken, Uppeby i Hacksta socken, Ekeby, Svensboda (?) och

---

²⁵ Enligt förteckningen från 1831 (De la Gardieska arkivet, Släktarkiven, De la Gardie 397, s. 62), finns i detta brev innelyckt en sedel av Christina Lillie med vissa villkor. Denna sedel saknas 2010.

Sätra i Riala socken m.m. i Uppland. Sigill i träkapsel i blågula band. 56x44 cm, hopvikt 23x15 cm.

418

1691-09, Stockholm

Fr. Öller, Carl Feiff, Daniel Wulff och J. Warmberg säljer tomt och sjögård på Norrmalm i Stockholm. Fyra sigill i träkapslar. 47x34 cm, hopvikt 17x16 cm.

419

1695-02-27, Stockholm

Bernhard von Liewen säljer Sällrhög i Asklanda socken i Västergötland. Tre sigill i träkapslar. 53x33 cm, hopvikt 20x20 cm.

420

1695-04-12, Stockholm

Adam Schilte säljer Skällby i Breds socken i Uppland. Fyra sigill i träkapslar. 54x33 cm, hopvikt 20x19 cm.

421

1699-05-13, Norunda häradsting

Johan von Scheffer utfärdar fastebrev på Odenslunda i Uppland, som sålts av "Klingsporrarna". Två sigill i träkapslar, varav det ena är häradssigill. 52x31 cm, hopvikt 18x17 cm.

422

1700-09-10, Stockholm

Adam Lewenhaupt säljer Eksjöhovgård i Vallsjö socken i Småland med underlydande hemman. Fyra sigill i träkapslar. 66x45 cm, hopvikt 24 x18 cm.

423

1706-11-02, Västra härads tingsrätt

Gustaf Edman utfärdar fastebrev på föregående. Med två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 63x48 cm, hopvikt 24x17 cm.

424

1708-09-10, Stockholm

Ebba Jaquette Sparre (gift Falkenberg) säljer Kavarö i Börstils socken i Uppland. tre sigill i träkapslar. 54x35 cm, hopvikt 20x18 cm.

425

1708-11-21, Stockholm

Kammarkollegiet säljer Hammersta ladugård i Ösmo socken i Södermanland. Med sigill i metallkapsel. 48x37 cm, hopvikt 15x14 cm.

426

1711-06-19, Bro häradsting

Joachim Hallpap utfärdar fastebrev på 4 hemman i Stockholms-Näs socken i Uppland. Två sigill i träkapslar, varav ett välbevarat häradssigill. 60x37 cm, hopvikt 22x20 cm.

Pergamentsbrev hörande till Biographica minora

Abrahamsson, Lars

kamrerare

427

1629-04-27, Stockholm

Testamente.²⁶ Vittnen: Olaus Petri Roslagius, kaplan i Stockholm, Knut Henriksson, rådmän, Marcus Hogenberger, Thomas Ellers, borgare, Eggert Mattsson Aurelius, Ericus Petri Bröms Hærstadius, stipendiarius vid Uppsala akademi. 8 sigill i metalldosor. 44x28 cm, hopvikt 16x15 cm.

---

²⁶ För alle gode Männ Som Detta öpne Breef händer förekomma, See eller höra läsas: Bekänne wij Efterskrefne: Olaus Petri Cappellan uthi Stockhollm: Cnutt Hendrichsonn Rådman, Marcus Hogenberger, Thomas Ellers, samtliga Borgare här i Stockhollm och Ericus Petri K. M.^{tz} *Stipendiarius* uthi Ubsala *Academia*, och här medh witterligitt giöre, att Åhr 1629. Dänn 27. *Aprilis*, woro wij wänligen kallade och bedne, af Konungh Maij.^{tz} wår allernådigeste herres troo Mann och Camererare, Erligh wällachtadh och wälbetrodd Larß Abrahamßonn, till att wara wittne öffuer ett *Testamente*, som hann war tillsinnes att gifua sinn kere Hustru Elisabeth Didirchs Dätter, sampt Skääl och förnufft war hann wäll till paß; Och sedann hann hade unfångett Herrenns Nattwardh, gaaf hann sinn meningh således tillkenna, Aldenstundh hann wäll besinna kunne, att mann inthet wißare hafuer till att förmodha, och uthi denne Sårghfulle Jemmerdaal förwänta, än Dödhenn, och intett Owißare dödsenns stundh, derföre, på thet att dett godha som Guudh allzmechtigh honom genom sinn flijt, mödha och arbete förlänt hafuer, måtte ordentligenn och wäll emellann hanns kere hustru och hanns Slächtt effter Hanns dödelige fråfall /: thet Guudh uti eenn Saligh stund skee låte :/ utdeelt bliffua, gaf hann först sinn *Antecessoris* S. herr Erichs Erici Brödher tillhopa Trehundrade daler. sedan gaf hann sinn Slächtt och näste Skylldemänn tillsammann Trehundrade daler. Vthi lijka måtto Testamenterade hann till Stockhollms Stadz Kyrkia, Trättije Daler. *Item* till Scholann Tiugu Daler, och till dhe Fattiga och Huusarma Fämpton daler. Huadh sedann kunne öfuerblifua effter eenn hederligh och Christeligh begrafning, och sedann alle bewijslige gälld woro betalde, skulle hanns effterlefde Enckia bem.^{te} hustru Elizabeth niuta och behålla, alltt huadh i förrådth finnes både i löst och fast, innann och uthann Stadz, ehudh Nampn thet hållst hafua kunne, oklandratt och oqualldt till eenn ewärdeligh ägendom, för huillkett hoon sinn kere Mann på thet kärligeste och flitigeste betackade. Och i sönderheet begärade hann, att de trehundrade daler som woro gifne S. herr Erichs brödher, Såsom och de Trehundrade daler som hann sijne Förwanter Testamenteradhe, måtte blifua stående hoos h. Elizabeths uthi tu åhr, effter hanns dödelige fråfall: Sedann skulle hon dem förbem.^{te} Penningar tillstella och leffwerera, thet hon och låfuade Sigh gerna wffterkomma willia. Öffuer denne Hanns Frijwillige Testamentz gåfua, kallade hann Oß till wittnes: Där hoos wännligenn begärandes, att huadh hann nu af eenn frij willia, uti wår närwara giordt och bewilliadt hafuer, måtte skriffteligenn författat blifua, och efter hanns dödelige afgång af allom ehoo the hållst wara kunne, stadigt och fast hållet och effterkommett warda. Till ytermere wißo, att detta således skedtt är hafue wij till ett sanfärdigt wittneßbörd denne skriff medh wåre egne händer vnderstecknatt och wanlige Signeter bekräftat: Huillkett skedtt är uti Stockhollm *Anno et die ut supra*.

Larß Abrahamßon   Olaus Petri Roslagius.   Knutt Hindherson   Marcus Hogenberger

med egen handh. *Manu propria*.

Eggerdt Matson Aurelius   Tomas Ellerz   Ericus P. Brömß Hærstadius.

Manu propria

Testamente 1629-04-27

Bagge, Bengt, till Berga och Lagnö

428

1650-09-07, Stockholm

Peder Lindormsson Ribbing säljer Sundby i Veckholms socken i Uppland. Peder Lindormsson Ribbings, Gustaf Ribbings och Hans Kyles sigill i träkapslar. 47x23 cm, hopvikt 17x14 cm.

Banér, Johan

429

1633-08-08, Donauwörth

Brev på grevskapet Gleggau, utfärdat av Christoph Carol von Brandenstein å svenske kungens vägnar. Tyska. Sigillkapseln av trä, sigillvaxet har fallit ut. 40x29 cm, hopvikt 18x15 cm.

Beck, Joachim, till Gladsax

430

1633-10-11, Köpenhamn

Bytesbrev av Kristian IV på Roskilde kapitels vägnar på gårdar i Skåne. 58x41 cm, hopvikt 21x20 cm. Kungens sigill i träkapsel.

Boije af Gennäs

431

1537, torsdagen näst efter Assumptionis Mariae

Skiftesbrev mellan Erik och Nils Boije och deras systrar och svågrar. 24x15 cm, hopvikt 15x10 cm. Sigillen bortfallna.

432

1550-08-15

Gåvobrev av fru Karin på Gennarby till Nils Boije. Fem sigill i vaxkupor, varav fyra insydda i tygpåsar: Henrik Clausson till Kangas, lagman i Söderfinne, Erik Arvidsson, häradshövding i

Raseborgs län, Henrik Henriksson, Magnus Ylle och kyrkoherden Jens i Tenala.²⁷ 28x24 cm, hopvikt 15x12 cm.

433

1550-09-08, Tenala

Dombrev på föregående, utfärdat av Henrik Clausson, lagman i Söderfinne. Sigill i vaxkupa.²⁸ 25x12 cm, hopvikt 12x10 cm.

Bosson, Gabriel

434

1641-10-15, Skärkinds häradsting

Fastebrev av häradshövding Håkan Bengtsson Höök på jord i Öjeby, som ryttmästaren Gabriel Bosson köpt av kapten Paul Ståle. Av två sigill sitter ett kvar, i träkapsel. 29x11 cm, hopvikt 12x11 cm.

Brahe, Magnus

435

1630-07-28, Visingsborg

Skiftesbrev av Torsten Bengtsson till Bolby (Hierta?) på gård i Sjötofta i Kinds härad. Två sigill i träkapslar. 31x21 cm, hopvikt 21x15 cm.

---

²⁷ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 332.

²⁸ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 333.

436

1631-04-27, Stockholm

Brita De la Gardie, änka efter Jesper Matsson Cruus, säljer gårdar i Småland. tre sigill i metallkapslar. 43x25 cm, 16x14 cm.

Brahe (den danska grenen; mestadels brev rörande **Vittskövle**)²⁹

437

1539-06-23, Odense

Peder Rudt som kallas Krabbe säljer till Axel Brahe på Krageholm vad pant och egendom han har i Vittskövle. Fem sigill i vaxkupor, varav två insydda i tygpåsar. 37x19 cm, hopvikt 20x14 cm.

438

1543

Stadfästelse av landstingsrätten i Lund på Egeside, Lyngby och Vittskövle för Axel och Lage Brahe. Med intyg av Eskil Bille och Arvid Ulfstand. Sigill bortfallet. 32x21 cm, hopvikt 22x12 cm.

439

1553

Kristian III:s dombrev för Jens Brahe på Vittskövle och andra gods i Skåne. Med kungens sigill i vaxkupa. 45x28 cm, hopvikt 16x10 cm.

440

---

²⁹ Se även pergamentsbrev hörande till Släktarkiven, Barnekow och pergamentsbrev hörande till Topographica, Löberöd.

1555-09-05, Köpenhamn

Kristian III:s stadfästelse för Jens Brahe på Vittskövle, Hjortholm samt 18 hemman i Skåne. Med kungens sigill i vaxkupa. 32x19 cm, hopvikt 19x13 cm.

441

1563-02-27, Köpenhamn

Fredrik II byter med fru Anna Brahe (f. Bille) Trulstorp i Östra Strö socken, Tengelsås i Holmby socken, Sätaröd i Västra Vrams socken och Lia i Vittskövle socken mot gårdar på Själland. Sigill bortfallet. 37x29 cm, hopvikt 19x13 cm.

442

1569-09-04, Köpenhamn

Fredrik III:s dombrev för Peder Oxe och Otto Brahe på själländska gårdar enligt äldre brev. Fragment. Sigill bortfallna. 35x17 cm, hopvikt 17x13 cm.

Henrik Brahe på Vittskövle

443

1574-02-28, Halmstad

Fru Anna Saxtorp säljer Fjällalunda i Holms socken i Halland. Sigillen bortfallna. 30x26 cm, hopvikt 26x16 cm.

444

1575, torsdagen näst efter jul, Vittskövle

Säljbrev på gård i Skoglösa i Önnestads socken utfärdat av Peder Svendsen i Sörby, tingsfogde i Göinge, Lasse Horn i Ballingslöv, Mogens Gregersen i Önnestad, Nils Horn

i Rya m.fl. Av ursprungligen sex sigill återstår tre (i vaxkupor). 41x32 cm, hopvikt 21x17 cm.³⁰

445

1582-12-03, Göinge häradsting

Stadfästelse på Skoglösa i Önnestad. Sigillen bortfallna. 33x19 cm, hopvikt 21x12 cm.

446

1603-07-06, Köpenhamn

Kristian IV:s stadfästelse på Fredrik II:s byte 1584-07-12 med Henrik Brahe på gårdar i Borrestad m.m. Med kungens sigill i vaxkupa. 54x32 cm, hopvikt 22x15 cm.

Otto Brahe

447

1614-12-30, Krageholm

Otto Brahe tillbyter sig av Karin Thott (Ove Brahes änka) gårdar i Gärd's härad mot gårdar i Höks härad i Halland (Baramåse i Hasslövs socken). Med Otto Brahes sigill (i träkapsel) och underskrift samt ett sigill utan avtryck. 41x37 cm, hopvikt 19x15 cm.

Anna Brahe, g. Sehested

448

---

³⁰ Jfr nr 445 och 528 samt De la Gardieska arkivet, Danmark, Historiska handlingar, kung Hans och Danmark, Topographica, Skåne och Halland 1575-08-11.

1630-08-17

Tage Ottessen Thott tillbyter sig av Anna Brahe gårdar i Barsebäck mot gårdar i Våmb. 38x24 cm, hopvikt 15x12 cm.

Coyet, Wilhelm Julius

449

1704-06-29, Klågerup

Morgongåvobrev på gårdar i Småland, Närke och Uppland till hustrun Anna Sophia Lindenow. Med påklustrad pappersbit. Sigillen bortfallna. 44x31 cm, hopvikt 19x16 cm.

Creutz, Ernst Johan

450

1735-10-23, Stockholm

Kammarkollegiets skatteköpebrev på Krogsta i Norrsunda socken i Stockholms län. Med stort sigill i träkapsel blågula band. Hopvikt 21x19 cm.

Cronhjort, Abraham

451

1650-09-20, Stockholm

Frans Crusebjörn säljer Melby hemman i Förlösa socken i Småland. Två sigill i metallkapslar. 32x26 cm, hopvikt 15x14 cm.

Ellers, Paul

452

1625-01-07, Stockholm

Claes Smitt, borgare i Lübeck, säljer ett hus på Södermalm till Paul Ellers, borgare i Stockholm. Sex sigill i metallkapslar. 41x21 cm, hopvikt 14x12 cm.

Fleming, Erik

453

1644-11-20, Stockholm

Gustaf Leijonhufvud tillkännager att han av Bengt Soop tillbytt sig Areberg i Lena socken m.m. i Västergötland och att han som vederlag överlåter Vreta och Valla i Kärbo socken i Västmanland på Bengt Soops dotterson Erik Fleming efter Soops död. 47x21 cm, hopvikt 20x14 cm.

Gyllenhielm, Carl Carlsson

454

1632-04-05, Stockholm

Olof Bure byter gård i Kättsta i Uppland mot Ling i Vallentuna socken. Med kopia av bytesbrev på Kättsta mellan Bure och Gustaf Stenbock, Stockholm 1629-02-07.

455

1639-08-20, Västerås

Lars Grubbe (Stiernfelt) tillbyter sig Utterstad i Solna mot Ör, Kråkeboda och Långlöt i Spånga. Fyra sigill i metallkapslar. 35x22 cm, hopvikt 14x12 cm.

Gyllenhorn, Joen Olsson till Hacksta

456

1536, Tuhundra häradsting

Dombrev av Peder Hansson på Valsta, häradshövding i Tuhundra härad på att Jon Olssons tillbytt sig Askö i Barkarö socken i Västmanland av Nils Arvidsson. Sigillen bortfallna. 26x23 cm, hopvikt 17x11 cm.

457

1542-07-20, Stockholm

Anna Hansdotter till Lidom bekräftar det byte som hennes nu avlidne man Nils Arvidsson ingått med Jon Olsson. Nils Arvidsson har åt Jon Olsson upplåtit Askö i Barkarö socken i Västmanland mot Gnestad i Kuddby socken, Redinge i Grebo socken, Sättra i Hycklinge socken m.m. i Östergötland. Två sigill i vaxkupor: Lars Siggesson och Nils Krumma. 25x24 cm, hopvikt 12x9 cm.

Hamilton, Ludvig

458

1662-06-12, Stockholm

Gustav Ribbing tillbyter sig Ingelsta i Lundby socken i Västmanland mot Finnsta i Skerike socken i Västmanland. Tre sigill i metallkapslar. 46x30 cm, hopvikt 17x16 cm.

Hordeel

459

1576-10-08, Stockholm

Adelsbrev av Johan III för Lars Henriksson. Med avbildning av vapnet. Sigillet bortfallet. 38x27 cm, hopvikt 17x19 cm.

Adelsbrev för Lars Henriksson 1576-10-08

460

1594-07-12, Stockholm

Sigismunds stadfästelsebrev för Karin Hansdotter (gift med Lars Henriksson) på Johan III:s gåvobrev på en del hemman (bl.a. i Satakunda och Estland). Med kungens sigill i metallkapsel. 29x14 cm, hopvikt 15x12 cm.

Hösten, Peter von

461

1594-07-03, Stockholm

Konfirmationsbrev av Sigismund på Höstenhof på Dagö. Tyska. (Jfr pergamentsbrev 1626-05-10 De la Gardie II ovan). Med kungens underkrift och sigill (i metallkapsel). 37x22 cm, hopvikt 13x12 cm.

Jacobsköld, Jöns Nilsson

462

1645-03-27, Stockholm

Drottning Kristinas konfirmationsbrev för Jacobskölds änka Elisabet Kopp på Idingstad gård i Östra Hargs socken m.m. Sigill i träkapsel. 57x27 cm, hopvikt 20x15 cm. ³¹

Johansson, Christiern

---

³¹ Se Wieselgren, *DelaGardiska archivet IX*, s. 114 f.

463

1564, Lidhem

Christiern Johanssons till Värnäs i Värna morgongåvobrev till sin hustru Carin Larsdotter (Ulfsparre, Hjortösläkten) till Lidhem (tidigare gift med Nils Bröms). Bevittnas av Christiern Gudmundsson (Ulf av Horsnäs) till Skravestad och Nils Hansson (Björnram) till Hässelby. Av tre sigill återstår två, i vaxkupor. 26x16 cm, hopvikt 16x10 cm.

Kaulbars, Catharina (f. Ekmarck)

464

1766-06-19, Flundre häradsting

Fastebrev på säteriet Köpingen i Fors socken i Västergötland, som Katarina Kaulbars köpt av barnen till Rutger Macklean. Med två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 50x34 cm, hopvikt 18x18 cm.

King, Jacob

465

1648-09-07, Stockholm

Drottning Kristinas donationsbrev på några gods i Kalmar län för generallöjtnant Jacob King. Sigill i träkapsel i blågula sidenband. 63x38 cm, hopvikt 23x19 cm.

466

1649-11-29, Stockholm

Drottning Kristinas donationsbrev på några gods i Kalmar län för generallöjtnant Jacob King. Sigill i träkapsel i blågula sidenband. 58x42 cm, hopvikt 21x21 cm.

467

1650-02-09, Stockholm

Drottning Kristinas donationsbrev på några gods i Kalmar län för generallöjtnant Jacob King. Sigill i träkapsel i blågula sidenband. 61x34 cm, hopvikt 22x17 cm.

Krook, Jöns

468

1673-03-05, Stockholm

Fastebrev på hus och tomt på Södermalm till skräddarmästaren Jöns Krook. Stockholms stads sigill i träkapsel med lock. 58x27 cm, hopvikt 21x17 cm.

Kruse, Gustaf

469

1684-09-22, Sotholms häradsting

Häradshövding Samuel Furubom utfärdar fastebrev på Fors hemman i Västerhaninge socken. Med två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 45x33 cm, hopvikt 20x17 cm.

Leijonhufvud, Gustaf Adolf

470

1652-05-20, Stockholm

Borgmästaren Berge Pedersson säljer hus med tomt i Stockholm. Tre sigill i träkapslar. 36x25 cm, hopvikt 16x14 cm.

Lejon, Björn Claesson till Lepas³²

471

1523-07-04, Stockholm

Märta Bengtsdotter, änka efter herr Åke Jöransson (Tott), säljer Nemenpää gård i Vånå socken till Björn Claesson.³³ Med utfärdarens samt Lasse Siggessons (Sparre) och Knut Erikssons (Kurck) sigill i vaxkupor. 22x19 cm, hopvikt 10x8 cm.

472

1527-01-10, Asikkala

Erik Fleming, lagman i Söderfinne, stadfäster rågången mellan Viitailaby i Asikkala socken och Gammelgård i Lampis. Sigillet bortfallet. Dubblett till ett brev utfärdat samma datum som finns under rubriken Finland nedan (se pergamentsbrev hörande till Topographica). 21x24 cm, hopvikt 15x14 cm.

473

1530, måndagen efter S:t Sigfrids dag, Janakkala länsmansgård

Erik Fleming utfärdar fastebrev på Höytilä i Vånå socken och Yläne i Janakkala, som Björn Claesson köpt av Nils Jespersson i Sjundeby, Siffred i Noliala och Henrik Persson i Harviala.

---

³² Jfr De la Gardieska arkivet, Biographica minora, Lejon, Björn Claesson till Lepas.

³³ Tryckt i *Finlands medeltidsurkunder*, nr 6114. Ett nästan likalydande pappersbrev från 1523-06-07 är tryckt i Wieselgren, *DelaGardiska arkivet* 3, s. 152 f. och förvaras i De la Gardieska arkivet, Biographica minora, Tott, Märta Bengtsdotter (Ulv).

Med Erik Flemings, Per Svenskes och Åbo stads sigill i vaxkupor med tygfodral.³⁴ 30x17 cm, hopvikt 18x11 cm.

474

1538, torsdagen näst efter S:ta Birgittas dag, Mäskälä

Knut Andersson utfärdar på häradshövdingen i Hattula Peder Svenskes vägnar brev om rå mellan Björn Claessons och Eskil Hanssons ägor.³⁵ Sigillen bortfallna. 37x25 cm, hopvikt 14x14 cm.

475

1539-03-17, Mäskälä

Knut Andersson utfärdar på häradshövding Erik Spåres (Spore) vägnar fastebrev på Björn Claessons köp av jord i Saloxeby av Gregers Nilsson och Lars (?) Nilsson och deras syster Margit Nilsdotter och systerbarn.³⁶ Tre sigill i vaxkupor. 24x18 cm, hopvikt 18x11 cm.

476

1539-03-17, Mäskälä

Knut Andersson utfärdar på häradshövding Erik Spåres vägnar fastebrev på gods i Harviala som Björn Claesson köpt av Henrik Persson i Harviala. Med utfärdarens, Erik Spåres och Erik Ulfs sigill i vaxkupor.³⁷ 25x18 cm, hopvikt 18x12 cm.

477

1541, fredagen efter Kristi himmelsfärds dag, Gammelgård i Lampis

Anna Ravaldsdotter säljer till Björn Claesson gård i Lampis socken. Med Erik Boijes, Erik Spåres och herr Bengts, kyrkoherde i Lampis, sigill i vaxkupor. 23x17 cm, hopvikt 17x9 cm.

³⁴ Regest i *Finlands medeltidsurkunder* 8, nr 6491.

³⁵ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 122.

³⁶ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 128.

³⁷ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 129.

478

1542-01-16, Ingå

Erik Fleming utfärdar fastebrev på jord i Kulla, som sålts till Björn Claesson av Magnus Olsson i Borg. Sigill i vaxkupa.³⁸ 24x14, hopvikt 15x8 cm.

479

1544-02-16, Lampis

Erik Fleming, lagman i Söderfinne, utfärdar fastebrev på att Anna Ravalddotter till Björn Claesson sålt gårdar i Lampis och Peuto socknar. Av fyra sigill återstår tre: Isak Nilsson, fogde på Tavstehus, Erik Spåre, häradshövding i Hattula härad och Henrik Jopsson, landsfogde i Hollola härad.³⁹ 27x17 cm, hopvikt 17x11 cm.

480

1544, lördagen näst efter S:t Sigfrids dag, Mäskälä

Erik Fleming, lagman i Söderfinne, utfärdar fastebrev på Björn Claessons förvärv av jord i Harviala genom byte och köp. Sigill bortfallet.⁴⁰ 29x19 cm, hopvikt 19x10 cm.

Lewenhaupt, Ebba, född Lilliehöök

481

1568-12-10, Stockholm

Johan III byter gårdar i Skärstads socken mot gårdar i Ålems, Döderhults, Kulltorps, Villstads, Sandviks, Hestra, Kållerstads (?) och Åkers socknar i Småland. Kungens sigill i vaxkupa. 57x35 cm, hopvikt 23x19 cm.

---

³⁸ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 176.

³⁹ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 202.

⁴⁰ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 203.

Lindenow

482

1638-05-01, Borreby

Henrik Lindenow säljer till sin svägerska Vivika Podebusk, Otte Lindenows änka, Fjällgime i Enslöv, Boarp i Slöinge, Stixered i Krogsered, Bälshult i Gunnarp, Sandsered i Drängsered, Vessige, Hede i Askome, Gällsås i Okome och Linglit i Tönnersjö i Halland. Tre sigill i träkapslar (Henrik Lindenow, Henrik Gyllenstierna, Gyler Holck). 43x26 cm, hopvikt 18x13 cm.

Löwenwolde, Jacob von dem

483

1534

Johan Tuue (Taube), Mannrichter i Wierland, utfärdar fastebrev på del i byn Idell m.m. i Livland. Tyska. Tre sigill i vaxkupor, med kvarsittande tygpåsar. 38x16 cm, hopvikt 14x10 cm. Jfr pergamentsbrev 1513-07-20 och 1514-04-05 i Riksarkivet (tidigare i De la Gardieska arkivet), varav utdrag i Wieselgren, *DelaGardiska Archivet* 16, s. 216.

Fastebrev från Estland 1534

Maidel, Tönnis

484

1548-06-23, Reval

Skuldebrev av Simon Vittinghoff på 800 mark, vari han förpantar sin by Kibbeküll till Tönnis Maidel. Tyska. Sigillet bortfallet. 32x19 cm, hopvikt 11x19 cm.

Mannersköld, Christoffer Assarsson

485

1619-11-14, Stockholm

Fältpredikanten Martinus Petri Aldzeckensis säljer Skörby i Kalmar socken i Uppland. Med 7 sigill i vaxkupor (Hans Nilsson till Lerberga, Nils Assarsson Mannersköld, Johan Henriksson till Bestorp, Paul Ulf, Petter Bröms, Andreas Laurentii, Martinus Aschanus). 34x27 cm, hopvikt 14x13 cm.

Mörner, Hans Georg (tidigare under Kristina, drottning)

486

1651-12-06, Stockholm

Drottning Kristina säljer till Hans Georg Mörner kronogods i Östergötland och Småland. Med drottningens sigill i träkapsel. 64x40 cm, hopvikt 24x21 cm.

487

1653-02-14, Stockholm

Drottning Kristina säljer till Hans Georg Mörner kronogods i Östergötland. Med drottningens sigill i träkapsel. 66x33 cm, hopvikt 24x20 cm.

Mörner, Stellan

488

1629-04-16, Stockholm

Lars Sparre säljer tomt i Stockholm. Tre sigill i skinnfodral. 37x19 cm, hopvikt 14x12 cm.

489

1635-01-27, Stockholm

Fastebrev på dito. Sigill i skinnfodral. 47x28 cm, hopvikt 18x16 cm.

Nokia-släkten

490

1573-05-15, Väsby

Johan III:s adelsbrev för Jöran Månsson. Med avbildning av vapen. Kungens sigill i vaxkupa. 42x24 cm, hopvikt 24x15 cm.

Adelsbrev för Jöran Månsson 1573-05-15

Oxe, Peder

491

1568-10-01, Köpenhamn

Bytesbrev av Erik Podebusk på gårdar på Själland. Sigillen bortfallna. 30x22 cm, hopvikt 23x17 cm.

492

1568-11-21, Roskilde

Bytesbrev av Otte Brade på gårdar på Själland mot gårdar i Skåne. Sigillen bortfallna. 52x26 cm, hopvikt 18x14 cm.

Posse, Knut, till Såtenäs

493

1581-08-24, Såtenäs

Knut Posses systerdotter Barbro Oxenstierna f. Bielke tillbyter sig gården Viggesbo i Rumskulla socken i Småland mot Brogården i Skånings härad i Västergötland. Fyra sigill i tygfodral. 33x21 cm, hopvikt 12x11 cm.

Prosperius

494

1670-10-12, Hagunda häradsting

Nicolaus Kenicius utfärdar fastebrev för Gustaf Prosperius på hemman i Bragby i Ramsta socken i Uppland. Två sigill i träkapslar. 49x27 cm, hopvikt 18x16 cm.

495

1730-01-06, Hagunda häradsting

Johan von Scheffer utfärdar fastebrev för Erik Prosperius på hemman i Testa i Skogstibble socken i Uppland. Två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 50x32 cm, hopvikt 20x17 cm.

Ramel, Malte (tidigare under Fredrik I)

496

1727-08-28, Stockholm

Fredrik I:s bytesbrev för Malte Ramel på kronohemmanet Oretorp i Östra Sönnarslövs socken, varemot Ramel avstår hemman i Djurröd i Djurröds socken, Stensma i Huaröds socken och Vä i Vä socken. Sigill i blågula band. 57x41 cm, hopvikt 30x21 cm.

Ramsay, David

497

1647-06-20, Stockholm

Donationsbrev av drottning Kristina på gårdar i Åseda socken i Småland. Sigillet bortfallet. 51x26 cm, hopvikt 18x15 cm.

Reedtz**Peter Reedtz**

498

1590-05-02, Roskilde

Frederik Godske säljer gård i Hørby socken på Själland. Vaxsigill i pergamentremsa. 45x20 cm, 23x12 cm.

499

1593-12-21, Ringsted kloster

Godske Mogensen till Lidemark säljer gård i Hørby socken på Själland. Tre sigill, varav två med avtryck (Godske Mogensen och Lave Beck till Førslev). 50x16, hopvikt 17x16 cm.

500

1604-09-12, Tygestrup

Christoffer Krabbe säljer gårdar i Hørby socken på Själland. Av två sigill återstår ett, i tygfodral. 48x32 cm, hopvikt 18x18 cm.

Frederik Reedtz

501

1611-11-17, Köpenhamn

Bytesbrev av Mette Høeg, änka efter Jacob Trolle, på gårdar på Själland. Tre sigill i träkapslar. 50x28 cm, hopvikt 16x14 cm.

502

1646-03-24, Eriksholm

Säljebrev av Christopher Pax på gårdar på Själland. Sigillen bortfallna. 50x24 cm, hopvikt 18x13 cm.

Steen Reedtz

503

1668-06-11, Köpenhamn

Otte Friis säljer på Sophie Reedtz', Valdemar Lykkes änkas vägnar gårdar på Själland. Tre sigill i träkapslar. 58x32 cm, hopvikt 18x13 cm.

Rodsteen, Steen

504

1624-05-04, Rørbæk

Gregers Høeg säljer gods i Jylland. Av tre sigill återstår två, i träkapslar (Gregers Høeg, Stygge Høeg). 56x36 cm, hopvikt 20x19 cm.

Rosensköld, Peder Eriksson till Långbro

505

1642-04-02, Stockholm

Lars Sparre till Bergkvara på tillbyter sig Skarlunda och Karleby i Östertälje socken (?) mot Gredelby i Knivsta socken och Lilla Gällsta i Vårdinge socken i Uppland. Tre sigill i träkapslar. 43x27 cm, hopvikt 17x17 cm.

Ruderfurth

506

1622-05-29, Stockholm

Donationsbrev av Gustav II Adolf till Patrik Ruderfurths änka fru Elin Barrow på gårdar i Danmarks socken och S:t Olofs socken, en trädgård i Sigtuna m.m. Sigill i metallkapsel med lock. 48x27 cm, hopvikt 17x14 cm.

Scheiding, Philip von

507

1622-04-17, Stockholm

Truls Lillie säljer Bålsta i Yttergrans socken i Uppland. Tre sigill i träkapslar. 33x23 cm, hopvikt 13x12 cm.

Soop

508

1592-02-04, Kinne häradsting

Fastebrev utfärdat av Jöran Posse på torpet Tjuken, som Erik Åkesson Soop köpt av Torsten Svensson (Stålhandske i Västergötland). Fem sigill i vaxkupa. 29x26 cm, hopvikt 13x10 cm.

509

1621-04-27, Siende häradsting

Dombrev på syn emellan sätesgården Lindö och skattegården Nyby i Kärrbo socken på begäran av Bengt Soop till Lindö.⁴¹ Av två sigill är ett bevarat (häradets), i vaxkupa. 34x27 cm, hopvikt 17x14 cm.

---

⁴¹ Allom som thette här mitt Närwarendes öpne breff kan hända att förekomma till att fåå sehe eller höra läsa / Helsar Jagh Hanns Dober i Wästrås den Konnunglige Hoffrättens Bijsittiere. Laaglāsere i Wässmannelandh, Och nw i thetta sinnet härredzdoom i wärio haffwende vdti Siende Häradt i Wässmannelandh och i wästras lähnn och

510

1665-02-01, Skånings häradsting

Fastebrev på en tullkvarn Basebo i Salebo socken i Västergötland, som Tord Ulfsson Bonde sålt till Erik Åkesson Soop. Två sigill i träkapslar. 36x19 cm, hopvikt 19x15 cm.

Sparre, Henrik Åkesson/Ågesen/Aagesen⁴²

Biskopzstiftte. på Konnunglige Maiestatz till Swerigis. Min Nådige Konnungz och Herras wägner, Ewärdeligenn med Gudhi wår om Herra. Och gör wetterligt så theem som nw leeffwa, Såsom och effterkommandom Att Åhrenn effter Christi wår frelsermans hugnelige födelse 1621 dhen 27 Aprilis den tidh rätt lage tingh hollen wart medh Almogenn aff Siende Härråde åå rettom tingztime och tingstad i Balungz Sochnestwffwo Närwarandes stååthollerren på Wåsterås slott den Eddelle och wälborne Carl Bonde till Esspelunde och Bortsiöö sampt Befalningzmannen på Wåstrås slott försichtig Carl Laarson Dåå kom för retten den Edle och wälbördige Bängt Soop till Lindöö och här aff rätten begärade een Laaglige Syn emellan sin sätegårdh Lindöö som är frälse och een skattegård Nyby bännäpmdt liggjande vdti Kårboo Sochenn, och samma Syn begäredes påå Muulebeet emellan Lindöö hestehaga / walla / och Nyby där som tree Måns ägor Löpe och stöte tilsamman och effter allas frijwillige samtychio och samsetningh här för laag och rätte Sades att synen skulle dem effterlåtes, doch såå att alle Jordägenderne de skulle sielffwa wara tilstådes biwistes samma synn, och tilsäye den andre och ingen doom åå giffues medh mindre de sielffwe eller deras fulmyndige när ware / dånne Synenn är om sommaren straxt där effter bleffuenn hållen och effterkommenn i alle Joordägandernes Närwaro / Och näste höstetingett som hölttz där näst effter påå samma åhr 1621 den 4 septembris påå rum och staad som förreschriffuit ståår kom för rätten wälbemälte Edle och wälbördige Bängt Åcheson Soop till Lindöö och begäredes aff de tålff Eedswornee Nämpdemänn som här nw för rätten såte och de samma som här denne förleedne sommaren hade warit påå den synen som emellan honom och Oluff i Nyby och walla waar bleffuen hollen een Sanfärdigann och wissan doom påå den Synen och ransachningen som de deem emellan hallet hade, Såå bekände de tålff alle sambtligen och eenhelligen tilstode / att de där hade waritt och funnet deem där emellan een wiss ååtskildnat. Nämbligenn. fäm Laag gille rår och röör Dåd första finnes liggjandes i walla giärdet där som den stoora steenen åhr ståendes Ded Andra rösett finnes liggjande wester om Myrann, Dedh Tridie rööset eller Röret ded finnes att dhet ligger i Lille Enget opunder Giärdzgårdenom / Dedh fiärde rööset eller Röret finnes igenn liggjandes påå dedh gamble sweeted Menn ded fämpte Rösett eller röret dhet ligger weed Siönn i Engienne Och denne förreschreffne Röörgångenn bekänne de haffwa seet och funnet heel, hållen och oförwanskat dem de och fulkombligen haffwa gillat och samptyckt. att det waar een san och een wiss rätt ååtskildnat denn och för een långh tidh sedan Såsom och aff ålder warit rät Sanskylliga ååtskildnaden emellan Lindöö och Nyby, som eet gammalt Synebreeff som Oluff Månson i Nyby i rättenn Inlade och vplåsa lätt aff vnderhärådzhöfdingenn fordom Oluff anderson i wåsterås påå Salige Olwff Knwtsons wägner, som då rätter härrådzhöfdingenn waar vtgiffuit förmälte om den Synen som dåå aff honom emellan Salige Lasse Jesperson påå Lindöö och Oluff måns fader Måns Olsson i Nyby emellan Lindöö och Nyby war hollen bleffuen Därweed dedh och nw stadigt och fast affsades och dömpdes aff mig och Nämpden allatid skall oryggeligen stånda och bliffwa hoos effterkommandom både för födde och ofödde och wara een öffuertalat saack och Ingen haffwa macht här ytermere påå tala weed hwars och eens tree marck för härrådzsdoom Och desse tålf äre dee Synemen som dömpdt synnt och Ransakat haffwa, Oluff Olufson i Klinta, Lasse i Clawasta, Erich i Köpsta / Påffwall i walby Lasse i qwistebärga / Oluff i Jadra, Lasse i Harricke, Anders i Föllesta / Joon i Hedenssbärga Måns i Höghby Lasse i Sittringe och Eric Hanson i Liesta des till yttermeera och högre förwaring hänger Jag mitt så och Sienda härradz Signeete här nedannför dhetta breeff Actum ut Supra.

⁴² Beträffande den svenska ätten Sparre se ovan, pergamentsbrev hörande till Släktarkiven.

511

1503-06-15, Köpenhamn

Kung Hans ger Henrik Ågesen (Sparre), ämbetsman på Søborg, de gods som hans ”wtroo vndersatte” (otrogna undersåtar) i Sverige, Sten Turesson och Peder Turesson (Bielke), har i Skåne. Med påskriften *ad relacionem Domini Henrici Krummedike militis*.⁴³ Pergamentremsan för sigillet hänger kvar, men sigillet är bortfallet. 30x14 cm, hopvikt 14x11 cm. Tryckt (med vissa avskriftsfel) i Wieselgren, *DelaGardiska Archivet 2*, s. 46 f.⁴⁴

Stiernfelt, Lars Grubbe

512

1636-12-20, Stockholm

Drottning Kristinas donationsbrev på gårdar (Myrby i Skuttunge socken i Uppland, Slagåla och Litslunda i Lillhärads socken i Västmanland), undertecknat av förmyndarregeringen. Med sigill i träkapsel. 37x28 cm, hopvikt 16x15 cm.

513

---

⁴³ Wii Hanss met gudz Nade Danmarckes Sueriges Norges Vendes oc Gottes Konning Hertug i slessuig i Holsten stormarn oc Ditmersken Greffue vdi oldenborg oc Delmenhorst Gøre alle vitterligt at wij aff wor synderlige gunst oc Nade Swaa och fore trooskab oc villig thieneste Som oss *elskelige* Henerick aagesen wor mandh oc Raadt oc Embetzmænd paa Siøborgh oss oc wore rige her till giortt haffuer oc her effther troligen gøre bewise maa oc skall Haffue vndt oc forlent oc met thette wort obne breff hannom vnne oc forlenæ alle thee godz oc thienere Som wore wtroo vndersatte vdi Swerige Steen twresen oc peder twresen liggendes haffue vdi skaane athaffue nyde brwge oc beholde met alle theres rette tilliggelse ræntte oc rettigheidt ehwad thet helst er eller ware kan inthet vndentaget Swa lenge wor Nade tillsiger Thii forbiude wii alle ehwo ther helst ære eller wære kwnne Oc serdeless wore fogether oc Embetzmænd som nw ære Ellerher effther kommende worde hannom her emodh thenne wor gunst ther paa athnidre hindre lade møde platze vmage eller i noghen made atwforerette Vnder wor konninglige heffnd oc vrede Giffuit paa wort Slott Købnehaffn Gudzlegemmes Dagh Aar effter gudz byrd Twsindefemhwdredte paa thet tredie Vnder wort secret

ad relacionem Domini Henrici Krummedike militis

⁴⁴ Se även Wieselgren, *DelaGardiska Archivet 16*, s. 214, nr 93.

1639-08-14, Västerås

Donationsbrev av Lars Grubbe (Stiernfelt) på Knutstorp i Lillhärads socken, Västmanland, för bergsfogden Peder Jönsson. Fyra sigill i metallkapslar. 39x21 cm, hopvikt 16x15 cm.

514

1639-08-22, Västerås

Drottning Kristina säljer kronogods i Småland. Undertecknat av förmyndarregeringen. Sigillet i träkapsel. 56x32 cm, hopvikt 23x20 cm.

515

1640-01-28, Nyköping

Gustaf Ribbing säljer Snetomta i Skerike socken i Västmanland. 7 sigill i träkapslar. 43x34 cm, hopvikt 18x17 cm.

516

1641-01-21, Stockholm

Melcher Wernstedt säljer gårdar i Brunna, Åskebro och Snoppetorp i Säby socken i Västmanland. 6 sigill i metallkapslar. 35x24 cm, hopvikt 14x12 cm.

Tott, Åke

517

1638-10-27, Stockholm

Fastebrev på ett stenhus i Stockholm som Åke Tott sålt åt Philip Gobertz. Med Stockholms stads sigill i metallkapsel. 38x27 cm, hopvikt 15x15 cm.

Tre Rosor till Haga

518

1565-02-26, Uppsala

Fastebrev för greve Gustaf Johansson på gård i Uppsala, som han köpt av Birgitta, Mats Pederssons hustru. Med hustru Birgittas och stadens sigill i vaxkupor. 34x17 cm, hopvikt 15x12 cm.

Uggla, Jacob Claesson

519

1649-03-14, Stockholm

Jakob De la Gardie säljer ½ hemman i Dintestorp i Sandhems socken i Västergötland. Undertecknat av Jakob De la Gardie, Ebba Brahe, Carl Carlsson Gyllenhielm och Ture Sparre. Sigillerna bortfallna. 34x23 cm, hopvikt 13x12 cm.

Ulfeldt

520

1547-12-26, Kogsbølle

Corfitz Ulfeldt tillbyter sig av sin bror Ebbe Ulfeldt gårdar i Vindinge härad mot Munkarp i Igelösa socken. 26x19 cm, hopvikt 14x10 cm. Med tre sigill i vaxkupor, varav två insydda i tygpåsar med stoppning av lin.

521

1577-08-18, Frederiksborg

Fredrik II byter med Knud Ulfeldt till sig gårdar i Skåne och på Själland mot gårdar i Östra Odarslöv, Västra Odarslöv och i Skælskør. 42x30 cm, hopvikt 16x17. Kungens namnteckning. 30x42 cm, hopvikt 17x16 cm. Sigillet bortfallet.

522

1652-08-27, Köpenhamn

Fredrik III gör på Lunds domkapitels vägnar ett jordbyte i Skåne med Knud Ulfeldt. Sigill i träkapsel med lock. 50x32 cm, hopvikt 18x17 cm.

Uthoff, Johan

523

1634-02-14, Memmings häradsting

Anders Svensson utfärdar fastebrev på skifte mellan Johan Uthoff till Finstad och Erik Bengtsson i Finstad. Johan Uthoff har givit Erik Bengtsson Skärpinge i Kimstads socken och i utbyte fått Finstad. Två sigill i skinnfodral. 35x20 cm, hopvikt 17x13 cm.

Wernstedt

524

1638-01-29, Stockholm

Bengt Ribbing till Vargarn säljer till Melcher Wernstedt Närlinge i Björklinge socken i Uppland. 60x33 cm, 23x20 cm. 8 sigill i metallkapslar.

525

1677-06-25, Stockholm

Åke Oxenstierna säljer till Christoffer Wernstedt hemmanet Vrå i Skogs-Tibble socken i Uppland. Tre sigill i träkapslar (Åke Oxenstierna, Sten Bielke, Sigrid Bielke). 47x32 cm, hopvikt 20x17 cm.⁴⁵

Westeman

526

1676-01-14, Hölebo häradsting

Johan Bysing utfärdar för Maria Allertz (gift med Anders Westeman, vars son blev adlad Wästfelt) fastebrev på Bökesta gård i Hölö socken i Södermanland. Två sigill i träkapslar. 47x31 cm, hopvikt 22x17 cm.

Pergamentsbrev hörande till Topographica

Antvorskov

527

1528-03-29, Köpenhamn

---

⁴⁵ Se även pergamentsbrev, Vrå.

Stadfästelse av Fredrik I på donationsbrev av Stig Andersen till Antvorskov kloster 1361-03-10.⁴⁶ Med kungens sigill. 24x22 cm, hopvikt 22 x 10cm.⁴⁷

Bäckaskogs kloster

528

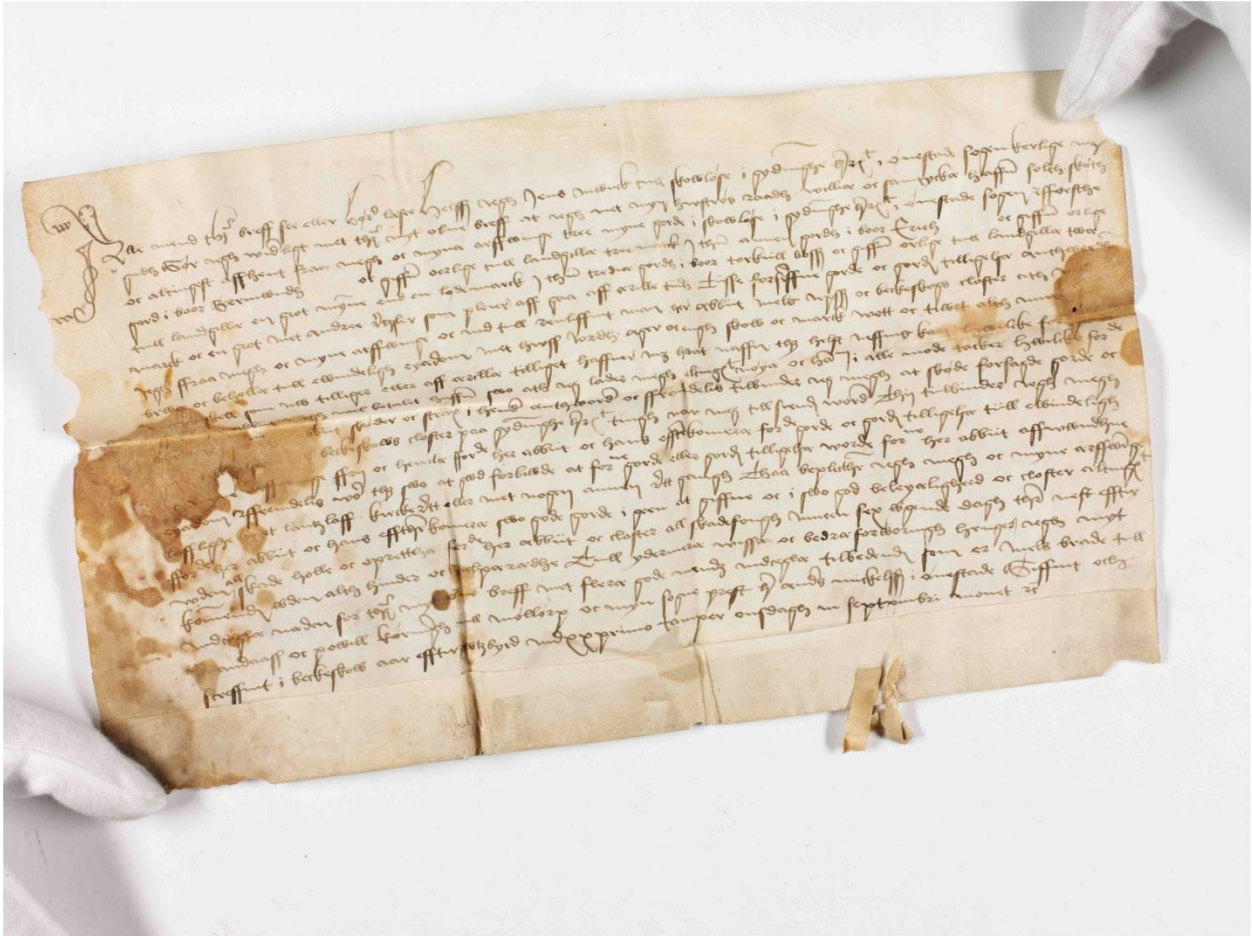
1521, onsdagen efter 14 september, Bäckaskog

Säljebrev av Jens Munck på gårdar i Skoglösa i Önnestads socken (Västra Göinge härad) till abboten Niels Jepsen och Bäckaskogs kloster.⁴⁸ Sigillen bortfallna. 22x37 cm, hopvikt 21x13 cm.⁴⁹

⁴⁶ Brevet från 1361-03-10 är återgivet i *Diplomatarium Danicum* R 3:6 i en dansk översättning ur Anne Krabbes kopiebok. Den latinska versionen i här nämnda transumt från 1528 upptas inte i denna utgåva i *Diplomatarium Danicum*.

⁴⁷ Wii ffederick met guds Naade Danmarcks Wenndes och Gottes Koningh wtwaldt Koningh tiill Norge Hertug i Sleswiigh Holstänn Stormarenn och Dytmerskenn greffue i oldenborg och Delmenhorst Giore alle witttherligt att for oss wor Skicket oss *elskelige* her Eskeld thomessen prier i Antwordskowff wor mand oc Raadh / met etth obidt bessegeld *perchments* breff wstwnget wskrabeth oc i alle maadhe wforffalsket swaa lydendes Omnibus presens scriptum cernentibus Stigotus Anderssen miles Salutem in domino sempiternam Notum facio vniuersis tam futuris quam presentibus quod religiosis viris dominis presbyterj et fratribus in Antwordskowgh et dominj Sanctj Joannis ibidem / Omnia bona mea infra scripta mobilia et immobilia videlicet Tyggestorp cum suis pertinentiis vniuersis videlicet agris pratis siluis aquis piscariis dammee et damsbaand humidis et siccis vsque ad quatuor limites camporum Item omnia bona mea in vlseghæ cum omnibus suis pertinentiis Item omnia bona mea in øhkelstorp cum omnibus suis pertinentiis Item Omnia bona mea in sibbethorp cum omnibus suis in salutem animarum parentum meorum domini Andree stiißsen et vxoris sue / domine margarete filiorum meorum Andree stiißsen dominj vffonis stiißsen domini anthonis stiißsen dominj henricus stiißsen et Joannis stiißsen necnon et vxoris mee confero scoto / et ad manus assigno per presentes transferens in predictos fratres de Antwordskowff omnem proprietatem et omnem possessionem que michj vel heredibus meis conpetit siue conpetere potest in bonis memoratis et obligans me et heredes meos ad appropriandum prefatis fratribus de antwordskowff sepe dicta bona omnia et singula pro impetitione et allocutione quorumcunque In cuius factj euidenciam sigillum meum vna cum sigillis virorum nobilium dominorum Nicolaj Knudssen Jacobj olafssen / olauj Jenessen Joannis nielessen olauj byørnssen militum et Olauj pederssen presentibus est aspensum datum Ringstadis Anno dominj M^o ccc^o lx^o primo quarta feria proxima post dominica medie quadragesime Huilcket breff wii nw stadfeste och wæd ssin ffildemagt dømme wædh alle ordt oc article som thet indeholler fforbiudendes alle ehwo the helst ære eller wære kwnne fforscriffne her prier conuent til Antwordskowff Closther eller thæres efftherkomere prior oc conuent ther sammestheds paa Tiissze fforscriffne gordhe eller noghen thæres Rettæ tilligelsze aldels inthet vndentaget hindher forffangh atgiøre eller them ther met atbeware emodt theres mynde i noghen maade Ex Haffnia fferia quarta post festum Annunciationis beate marie virginis anno dominj m dxxviiij^o Nostro ad causas sub Sigillo Teste Nicolao Aernnffeldt Justiciario Nostro Dilecto

⁴⁸ Alle mend *thette* breff see eller Høre læse Helsser iegh Jens mwncck tiill skowlöse i gydinghe herret i Ønestade sogen kerlige *med* gudh Gør iegh widerligt met *thette* myt obne breff at iegh met myn hwstrøs raadh . williæ oc

samtyckæ haffuer solth . skøth oc altingest affhent fraa megh oc mynæ arffwinge tree myne gorde i skowløse i gydinghe herret i ønestade sogen i fførsthe gord i boor Germundh oc giffuer oorlige tiil landgillæ tree marck J then annen gordh i boor Erich oc giffuer orlige tiil landgillæ en grot mynne end en lødemarck j then trediax gordh i boor torkiill bossen oc giffuer orlige tiil landgillæ twa marck oc en grot met andree retzsler som pleier aff gaa aff ærille tiidh Tiisse forscreffne gorde oc gordes tilligelsæ anthwordhe jegh ffraa megh oc myne arffwinge oc ind tiill renliffuit man her abbiit niels iepssen oc beckeskogs closter ath nyde bruce oc behollæ tiill ewindeligh eyædom met hwss iordh . ager oc engh skow oc marck wott oc tiwrt ath mine [...]skell som nw tilliger eller aff ærillæ tilliget haffuer med hwat naffn thet helst neffnis kan hwilcke for [...] fforscreffne her abbiit megh wel betalet haffuer swo ath ieg lader megh altingest nøyæ oc hannom i alle mode tacker hwilcke forsagde gorde ieg forscreffne her abbiit skøder oc strax i hender anthworder oc ffremdelis tilbinder ieg megh at skøde forsagde gorde oc gordes tilligelsæ tiill beckeskows closter paa gydinghe herret tingh nar meg tillsiendes worder Thij tiillbinder iegh megh oc myne arffwinge ffrij oc hemlæ fforsagde her abbiit oc hans effterkomeræ fforsagde gorde oc gordes tilligelsæ tiil ewindeligh eyædom ffremdelis wore thet swo at gwd forbiwde at forscreffne gorde eller gordes tilligelsæ worde forscreffne her abbiit affwvndhne lofflighe met lantzloff . kirckerett eller met nogen annen rett gangh Thaa beplicthe iegh megh oc myne arffwinge fforsagde her abbiit oc hans efftherkomeræ swo gode gorde i geen at giffue oc i swo god beleyæligheed oc closter altingest wden all skade holle oc oprettha forsagde her abbiit oc closter all skadefongh inneen sex wgende dagh ther nest effter kommendes when alth hinder oc hielpærædhe Tiill ydermeræ wissæ oc bedræ forworingh henger iegh myt indceglæ næden for thette myt obne breff met fleræ gode mendz indceglæ tilbedendes som er niels brade tiill wandaass oc powill kørningh tiill møllørp oc myn sogne prest her anders mickelssen i ønestade Giffuit och screffuit i beckeskow aar effter gwtz byrd mdxxprimo tamper onsdagh in septembri monet etcetera

⁴⁹ Jfr nr 444 och 445 samt De la Gardieska arkivet, Danmark, Historiska handlingar, kung Hans och Danmark, Topographica, Skåne och Halland 1575-08-11.

Jens Munck säljer gårdar till Bäckaskogs kloster 1521

Finland⁵⁰

529

1527-01-10, Asikkala

Erik Fleming, lagman i Söderfinne, stadfäster rågången mellan Viitailaby i Asikkala socken och Gammelgård i Lampis.⁵¹ Med Flemings sigill i vaxkupa. 25x20 cm, hopvikt 10x10 cm.

530

1538-02-05, Mäskälä

Erik Fleming, lagman i Söderfinne, stadfäster rågången mellan Kiala och Salos byar. Av tre sigill återstår två, i vaxkupa (Eriks Olsson och Knut Andersson).⁵² 21x13 cm, hopvikt 13x8 cm.

531

1538-01-26, Nyby

Erik Fleming, lagman i Söderfinne, stadfäster rågången mellan Immilaby och Kvivandeby (Immilä och Kuivanto).⁵³ Sigill bortfallet. 35x22 cm, 13x12 cm.

532

1551-08-20, Tulois socken

Jöns Knutsson Kurck, häradshövding i Sääksmäki härad, stadfäster rå mellan byar i Tulois och Mäskälä socknar. Sigillet bortfallet.⁵⁴ 25x19 cm, hopvikt 10x10 cm.

⁵⁰ Se Wieselgren, *DelaGårdiska Archivet* 5, s. 192 ff. Se även Åbo, nedan.

⁵¹ Tryckt i *Finlands medeltidsurkunder* 6, nr 6356. Jfr ovan Lejon, Björn Claesson till Lepas.

⁵² Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 106.

⁵³ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 102.

⁵⁴ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 355.

533

1559-03-07, Tartila

Jons Bruun, befallningsman på Tavastehus och häradshövding i Sääksmäki, stadfäster rå mellan Tomas Bertilsson till Itkonsaari och Anders Henningsson i Veramundeby m.fl. Sigillet skadat.⁵⁵ 26x25 cm, hopvikt 13x12 cm.

534

1564-04-20, Villnäs

Hogenskild Bielke och Knut Knutsson Lillie af Ökna stadfäster rå mellan Lembois och Sandelax byar. Två sigill i vaxkupon.⁵⁶ 26x16 cm, hopvikt 14x11 cm.

Kulla Gunnarstorp⁵⁷

535

1647-09-08, Frederiksborg

Kristian IV gör gårdsbyte i Skåne med Margareta Rosencrantz, som tillbyter sig gårdar i Allerum. Sigillet insytt i skinnfodral. 50x28 cm, hopvikt 18x16 cm.

536

1681-10-31, Landskrona

Magistrat och hospitalsföreståndare i Landskrona säljer å hospitalets vägnar gårdar i Allerums socken i Luggude härad till Mogens Rosencrantz. Sigillet i träkapsel i skinnfodral. 42x34 cm, hopvikt 19x12 cm.

---

⁵⁵ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* III, nr 542.

⁵⁶ Regest i Reinh. Hausen (utg.), *Bidrag till Finlands historia* IV, nr 235.

⁵⁷ Se även De la Gardieska arkivet, Topographica, Skåne, Kulla Gunnarstorp.

537

1687-10-26, Helsingborg

Fastebrev av magistraten i Helsingborg för Mogens Rosencrantz på gårdar i Luggude härad, vilka återköpts från hospitalet (se föregående brev). Välbevarat sigill i träkapsel, insytt i skinnfodral. 54x29 cm, hopvikt 21x15 cm.

Fastebrev utfärdat av magistraten i Helsingborg 1687-10-26

538

1727-11-06, Luggude häradsting

Henrik Hammarberg utfärdar fastebrev för Christian Didrik von Conowen på Gummarp i Allerums socken. Sigillen i metallkapslar. 46x35 cm, hopvikt 20x19 cm.

539

1729-02-21, Luggude häradsting

Henrik Hammarberg utfärdar fastebrev för Christian Didrik von Conowen på Slusås i Allerums socken. Utfärdarens sigill i metallkapsel (häradssigillet har bortfallit). 51x32 cm, hopvikt 19x13 cm.

540

1730-03-02, Luggude häradsting

Henrik Hammarberg utfärdar fastebrev för Christian Didrik von Conowen på Djuramåsa och Gummarp i Allerums socken och Svedbergs i Kattarps socken. Sigillen i metallkapslar. 49x36 cm, hopvikt 19x18 cm.

Lidköping

541

1644-05-23, Lidköping

Måns Knutsson, guldsmed i Lidköping, säljer en kvarnlycka till Bengt Andersson. Med stadens och utfärdarens sigill i träkapslar. 27x16 cm, hopvikt 16x14 cm.

542

1644-05-23, Lidköping

Hans Olsson säljer en lycka till Bengt Andersson. Fyra sigill i träkapslar, varur vaxet fallit bort i tre. 29x18 cm, hopvikt 14x11 cm.

543

1651-07-18, Lidköping

Fastebrev för Bengt Andersson på en lycka, som han köpt av staden. Sigillet i träkapsel. 21x16 cm, hopvikt 10x10 cm.

Löberöd⁵⁸

Tage Thott

544

1549-01-02, Eriksholm

Märeta Knutsdotter (Gjedde), änka efter Björn Stensen (Laxmand) tillbyter sig av Tage Thott Tolseröd i Degeberga socken mot Högseröd (under Löberöd). Av fyra sigill återstår tre, i vaxkupor. 34x28 cm, hopvikt 28x14 cm.

Lave Brahe

545

1554-01-25, Krageholm

Gåvobrev på anpart i Löberöd och Lia i Vittskövle till brodern Jens Brahe till Vittskövle. Sigillen bortfallna. 33x17 cm, hopvikt 17x12 cm.

546

1559-01-26, Malmöhus

---

⁵⁸ Se även De la Gardieska arkivet, Topographica, Skåne, Löberöd.

Eiler Hardenberg tillbyter sig Strandby (?) i Hörby socken mot gård i Gudmundtorps socken. Tre sigill i vaxkupor. 35x19 cm, hopvikt 19x13 cm.

547

1559-06-24, Malmöhus

Bytesbrev av Eiler Hardenberg på gård i Sibbarp i Högseröds socken. Tre sigill i vaxkupor. 35x18 cm, hopvikt 19x13 cm.

Anna Brahe, änka efter Sten Maltesen Sehested

548

1595-02-15

Gåvobrev av fru Thale Ulfeldt till Lene Thott, änka efter Henrik Brahe, på Trulstorp i Norra Rörum och Kyrkhult och Skiberöd i Västerby (Bosjöklosters?) socken. Med sigill i träkapsel. 51x25 cm, hopvikt 25x16 cm.

549

1606, fredagen före Philippi och Jacobi dag, Lund

Domkapitlet i Lund tillbyter sig av Sten Maltesen Sehested gårdar i Bunkeflo socken, Östra Odarslöv, Kävlinge, Södra Sallerup m.m. mot Lönshult i Hammarlunda socken, Arup i Högseröds socken och Ödelycke i Sallerups socken (?). Sigillen bortfallna. 49x25 cm, hopvikt 19x13 cm.

550

1616-03-15, Vittskövle

Margareta Brahe, Christian Barnekows änka, tillbyter sig av sin syster Möllarp och Mölleröd i Norra Åkarps socken, Grantinge i Stoby socken samt en gård i Krogsred (?)

mot två gårdar i Lillaröd i Hammarlunda socken och gårdar i Hundsäng i Skarhults socken och Getinge i Gårdstånga socken samt ängen Karsmose på Själland. Margareta Brahes och Otte Brahes sigill i träkapslar. 38x23 cm, hopvikt 23x13 cm.

551

1616-06-06, Köpenhamn

Oluf Rosensparre tillbyter sig av Anna Brahe Hundsäng i Skarhults socken m.m. mot Lilla Löberöd i Hammarlunda socken och Brödåkra i Holmby socken. Med Oluf Rosensparres och Tage Thotts sigill i träkapslar. Styvt pergament 55x34 cm, hopvikt 20x17 cm.

552

1633-12-18, Skanderborg

Kristian IV tillbyter sig gårdar i Hurva, Hörby (Råby), Äspinge (Stavröd) mot gårdar i Högseröd (Västraby och Mossarp) och Gårdstånga. Med kungens namnteckning samt sigill i vaxkupa. 55x30 cm, 20x18 cm.

553

1633-12-18, Skanderborg

Kristian IV tillbyter sig på Holmby predikstols vägnar Gummarp i Östra Sallerups socken mot Västerby (?) i Holmby. Med kungens namnteckning samt sigill i vaxkupa. 40x23 cm, hopvikt 16x15 cm.

Maltesholm⁵⁹

554

1536, Helga lekamens dag, Lund

---

⁵⁹ Se även De la Gardieska arkivet, Topographica, Skåne, Maltesholm.

Jacob Sparre säljer till Jep Tordsen (Sparre) till Lyngby gårdar i Everöds, Östra Sönnarslövs (Maltesholm?) och Östra Nöbbelövs socknar. Av sex sigill återstår två, i vaxkupa. 42x34 cm, hopvikt 18x15 cm.

Malte Juel

555

1633-06-29, Köpenhamn

Kristian IV på Lunds domkapitels vägnar ingår byte med Malte Juel, som får gårdar i Östra och Västra Vram och Vä mot gårdar i Björkeröd i Tolånga socken, Brösarp socken, Mellby socken, och Stiby socken. Med kungens sigill i vaxkupa. 48x31 cm, hopvikt 17x16 cm.

556

1634-06-14, Kristianstad

Bytesbrev med Gunder Lange på gårdar i Lyngsjö socken och Håslöv i Gustav Adolfs socken. Med Gunder Langes, Tage Thotts och Henrik Ramels sigill i träkapslar. 36x27 cm, hopvikt 14x14 cm.

557

1636-01-13, Kristianstad

Lene Ramel säljer till Malte Juel Borrestad i Östra Sönnarslöv, gårdar i Everlöv, Östra Vram, Jämshög, Gammalstorp m.m. Med Lene Ramels och Henrik Ramels sigill i träkapslar. 52x47 cm, hopvikt 24x18 cm.

558

1636-10-12, Köpenhamn

Kristian IV tillbyter sig av Malte Juel gårdar i Fjälkinge, Håslöv, Herrestad, Hurva, Oppmanna m.m. mot gårdar i Östra Sönnarslöv, Ågerup m.m. Med kungens sigill i vaxkupa. 55x41 cm, hopvikt 21x20 cm.

559

1638-09-09, Odense

Kristian IV har på Lunds domkapitels vägnar bytt Yngsjö i Villands härad mot Bröd i Träne socken, som tillhört Malte Juel, befallningsman över Kristianstads län. Med sigill (otydligt) i vaxkupa. 26x50 cm, hopvikt 19x14 cm.

Anna Ramel (Malte Juels änka)

560

1648-11-15, Köpenhamn

Fredrik III tillbyter sig av Anna Ramel gård i Everöd mot gård i Sönnarslöv. Kungens sigill i träkapsel i svart snöre. 50x28 cm, hopvikt 18x15 cm.

Mariedal (Söderbo i Ova socken)⁶⁰

561

1562-11-06, Stockholm

Erik XIV stadfäster tidigare ägobyte med kronan, varigenom Sven Andersson (Stålhandske) bytt Sjöryd i Ås socken och Näs kyrkby i Vartofta härad mot Söderbo i Ova socken. Sigillet bortfallet. 29x21 cm, hopvikt 21x12 cm.

---

⁶⁰ Se även De la Gardieska arkivet, Topographica, Västergötland, Mariedal.

562

1621-04-05, Lidköping

Lagman Gabriel Oxentiernas fastebrev på Ova för Lars Håkansson (Dufva), som köpt det av Jesper Svensson (Stålhandske), emot Peder Kafles anspråk. Sigill i vaxkupa. 43x31 cm, hopvikt 19x12 cm.

Roskilde

563

1527, Køge

Laurens Hansen på sina syskons och Per Andersen på sin hustrus vägnar försäljer en gård i Køge till prästerna Jørgen Nielsen, Povel (?) och Niels Persen på S:t Johans altares vägnar i S:ta Birgittas kapell i S:t Lucius kyrka i Roskilde. Av 7 sigill sitter 2 kvar, skadade. 26x17 cm, hopvikt 17x10 cm.⁶¹

---

⁶¹ Alle mend *thette* breff See ellir høre læsis Helse wij *laurens* hanssen och per *anderssen* burger i Køgæ Ewindelig met gwd Giøre al<le> vidherlight met *thette* vort obnebreff At iegh *laurens* hanssen paa myne søskens veynæ oc ieg per *Anderssen* pa myn husfrve veynæ haffue solt skøt oc affhent oc nw met *thette* vort obnebreff selgæ skøde och affhende fraa *forscreffne* søskens oc husfrve Oc tiil hender antworde thesse *breffuisse* her iørghen nielssen *priori vicerectori* i Roskilde pouel iss [överstruket?] issiessen [?] oc her nielss *persen* *perpetuis uicariis* ther *sammstedes* paa *sancti iohannis altaris* veynæ vdi *sancte* birgitte capel i *sancti lucii* kyrke i Roskilde alle the parte oc andele hwss oc jord som *katarine* hanssen oc hennes børn tiilhører <v>di then gard i køgæ liggindes sønder torgaden jmellen bastwstrædet vesten tiil Oc then gard oluff nielssen *skomagere* fordom ate østen tiil met alt *theres* rette friiheet oc tiilhørelsse gard gardzrw m oc bygning met sin ingang oc vdgang effter gamble *breffs* lydilsse athaffue nyde bruge oc beholde tiil *forscriffne* altere tiil ewindelig eye bliffue scullendes Oc wij tacke *forscreffne* her iørghen her pouel och her nielss fore god betaling i alle maade Oc tillwnde oc beplicte wij oss oc vore arffuinge paa *forscreffne* *Katarines* oc hennes børnes veynæ *forscreffne* altere *forscreffne* parte oc andele hwss oc jord met alt *theres* friiheet oc tiilhørelsse ffrii athemle oc tiilstaa Oc vnder tinge atskøde nar paa æskes jmod huerss *marndz* gensiellsse eller tiiltal i *nogen* maade Item skede thet saa at *forscreffne* parte oc andele hwss oc jord bleffue *forscreffne* altere fran vunden met landzlow kyrkelow nyfwnd ellir rettegang tha beplicte wij *forscreffne* *Katarine* oc børn ellir *theres* arffuinge at wederlegge *forscreffne* altere met saa got godz ighen inden sex vger ther nest effter vden alt hinder ellir hielperæde i *nogen* maade At saa ær i sandheet oc tiil *vdermere* vindesbyrd oc god forwaring henge wore indsigla næden fore *thette* vort obnebreff met flere dande mendz kerlige tiiwedendes Som ære Siger *laurens* hans raffen burgemestere Jesper skmilil [?] byffogit hanss ienssen oc mowenss olssen Radmend i Køgæ Giffuit i Køgæ Tiisdagen nest fore vor frwe dag *annunciacionis* aar etcetera mdxxvij

Småland

564

1637-05-03, Handbörds häradsting

Hans Matsson utfärdar fastebrev för Henning Ingelsson på hemman i Ekeby i Högsby socken, som sålts av Sten Jönsson. Två sigill i vaxkupor, varav det ena är häradets (skadat). 25x21 cm, hopvikt 17x12 cm.

Stockholm

565

1631-08-26, Stockholms södra förstad

Mårten Jacobsson, borgare i Stockholm, säljer en gård på Södermalm till Olof Persson, köttmånglare. 40x23 cm, hopvikt 15x12 cm. Brevet har haft 7 sigill, alla bortfallna.

566

1634-09-29, Stockholm

Pär Olofsson, "Luthenaire" under Anders Körnings regemente, säljer till Johan Barbarson, skräddare, en gård på Södermalm. Undertecknat av Peter Olufsson, Laurentius Matthiæ Myliander, pastor, Anthonius Hansson, skräddare, Wellam Parrot, borgare, Staffan Matsson, malmfogde och Michil Matsson, malmskrivare. 6 av 7 sigill hänger kvar, i metallkapslar. 44x24 cm, hopvikt 16x13 cm.

567

1635-11-11, Stockholm

Dombrev av hovrätten, som stadfäster Stockholms rådhusrätts dom i arvsaken mellan herr Eriks arvingar och Lars Abrahamssons efterleverska Elisabeth Widichsdotter. Sigill i metallkapsel. 37x20 cm, hopvikt 13x12 cm.

568

1648-12-16, Stockholm

Bytesbrev mellan Stockholms stad och Niclas Bagares omyndiga barn gällande gårdar på Södermalm. Sigillet i metallkapsel. 47x28 cm, hopvikt 18x15 cm.

569

1649-06-02, Stockholm

Stockholms stad säljer en tomt på Södermalm till Abraham Hindersson. Sigillet i metallkapsel. 46x26 cm, hopvikt 17x14 cm.

Södermanland

570

1667-01-12 (felskrivning för 1677?), Hölebo häradsting

Johan Bysing utfärdar fastebrev för Erik Jönsson på hemman i Mälhaga i Hölö socken, som han köpt av sin svåger Anders Olofsson. Sigill bortfallna. 32x23 cm, hopvikt 16x13 cm.

571

1642-11-03, Värmdö

Jakob Abrahamsson Ruuth utfärdar fastebrev på Mellansjö Östregård i Värmdö socken för Jöns Jonsson. Av två sigill sitter ett kvar, i metallkapsel. 26x18 cm, hopvikt 18x10 cm.

Uppland

572

1604-01-24, Vallentuna häradsting

Fastebrev av Jon Nilsson, häradshövding i Vallentuna, för Jöns i Rinkeby, länsman i Sollentuna härad, på en gård i Eds socken, som han köpt av Erik Eskilsson i Antuna i Eds socken. Styvt pergament, skadat, 30x16 cm, hopvikt 14x16 cm. Med två sigill i vaxkupor, varav det ena är häradets.

573

1628-02-12, Uppsala

Fastebrev av Magnus Brahe, lagman i Uppland, för borgaren i Uppsala Erik Larsson på Gränby i Vaksala socken som han köpt från Erik Olsson. 25x40 cm, hopvikt 16x16 cm. Sigillet bortfallet.

574

1637-02-02, Vaksala häradsting

Olof Olofsson utfärdar fastebrev för Olof Jonæ, kyrkoherde i Lossa, på hemman i Vallby i Danmarks socken. Två sigill i metallkapslar. 31x18 cm, hopvikt 18x16 cm.

575

1637-09-18, Norunda häradsting

Olof Mårtensson Berling utfärdar fastebrev för hustru Valborg, Erik Larssons änka, på delar av Fasma i Tensta socken, som hon köpt av mannens arvingar. Två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 35x29 cm, hopvikt 19x17 cm.

576

1642-02-25, Frösåkers häradsting

Per Larsson utfärdar fastebrev för Erik Pålsson på Bolka i Börstils socken. Sigillen bortfallna. 37x22 cm, hopvikt 13x11 cm.

577

1644-10-16, Håbo häradsting

Olof Olofsson Enæus utfärdar fastebrev för Ingrid Olofsdotter, Martin Nilssons änka, i Hållunda i Håbo-Tibble socken på hemmanet Helgesta i samma socken. Två sigill i träkapslar. 33x21 cm, hopvikt 21x16 cm.

578

1666-12-04, Hagunda häradsting

Gudmund Krook utfärdar fastebrev för Anders Eriksson i Testa i Tibble socken på delar i Södergården i Testa. Två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets, i det andra har vaxet fallit bort. 35x20 cm, hopvikt 18x14 cm.

579

1674-10-09, Sollentuna häradsting

Andreas Milander utfärdar fastebrev för länsmannen Carl Eriksson i Värsta på Storegården i Sundby, Spånga socken. Ett sigill (Milanders) i träkapsel. 35x21 cm, hopvikt 15x14 cm.

580

1680-05, Frösåkers häradsting

Anders Andersson Höök utfärdar fastebrev för Erik Andersson på hemman i Sund, Börstils socken. Två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 36x28 cm, hopvikt 15x15 cm.

[**Vittskövle**, se pergamentsbrev hörande till Biographica minora, Brahe, den danska grenen]

Vivalla

581

1557-05-12, Örebro häradsting

Fastebrev av Berge Budde för Jöns Larsson i Vivalla på jord därstädes, som han köpt av Nils Larsson och Per Larsson. Med utfärdarens sigill i vaxkupa. 23x15 cm, hopvikt 10x9 cm.

Vrå⁶²

582

1688-06-23, Stockholm

Claes Lillieström säljer till Gustaf Blixencrona Vrå säteri i Skogs-Tibble socken i Uppland. Tre sigill i träkapslar. 53x41 cm, hopvikt 22x21 cm.

583

1717-01-22, Hagunda häradsting

Johan von Scheffer utfärdar fastebrev för Augustin Mannerheim på Vrå. Två sigill i träkapslar. 50x32 cm, hopvikt 22x17 cm.

Västergötland

584

---

⁶² Se även pergamentsbrev hörande till Biographica minora, Wernstedt samt De la Gardieska arkivet, Topographica, Uppland, Vrå.

1578-10-13, Redvägs häradsting

Jöns Nilsson utfärdar fastebrev på Lasse Björnsson i Brunn. 26x15 cm, hopvikt 15x11 cm. Med ett sigill i vaxkupa.

585

1608-07-10, Vadsbo häradsting

Fastebrev av häradshövding Jacob Persson för Ingeborg, Ambjörn Perssons änka, som av Bengt Svensson och Börje Svensson tillhandlat sig gården "Bodhatörpa". Med Jacob Perssons och Jöns Perssons sigill i vaxkupa. 34x22 cm, hopvikt 13x12 cm.

586

1642-07-26, Redvägs häradsting

Anders Larsson Kroksander utfärdar fastebrev för Anna Mårtens i Brunn. Med häradets sigill. 15x16, hopvikt 13x9 cm.

587

1651-02-28, Vadsbo häradsting

Hans Persson utfärdar fastebrev för Per Ambjörnsson på ¼ av Östregården Botorp, köpt av brodern Anders Ambjörnsson. Två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 30x18 cm, hopvikt 16x13 cm.

588

1668-05-15, Vadsbo häradsting

Nils Larsson utfärdar fastebrev för Sven Carlsson i Skärv på Råstad skattegård i Odensåkers socken. Två sigill i träkapslar, varav vaxet har lossnat ur häradssigillet. 29x25 cm, hopvikt 16x13 cm.

589

1680-03-10, Redvägs häradsting

Johan Andersson Darelius utfärdar fastebrev för Lars Mårtensson i Brunn. Två sigill i träkapslar, varav det ena är häradets. 32x19 cm, hopvikt 19x13 cm.

Västerås

590

1619-03-24, Västerås

Förnyat fastebrev av magistraten i Västerås för rådmann Henrik Marcusson på en tomt i staden som hans fader köpt av fru Elsa Trolle till Ängsö 1577-12-26. 34x18 cm, hopvikt 13x12 cm. Sigillet bortfallet.

591

1630-08-04, Västerås

Köpebrev av biskop Johannes Rudbeckius och pastor Elias Olai på en domkyrkans tomt för borgaren Henrik Marcusson. Med utfärdarnas namnteckningar. 32x22 cm, hopvikt 22x13 cm. Sigillet bortfallet.

Västmanland⁶³

592

1601-09-22, Skinnskatteberg

Fastebrev av Hans Eriksson, häradshövding i Åkerbo, för Mårten Knutsson, på Fantebo, som han köpt från Olof Byrilsson i Spabo. Med ett sigill i vaxkupa. 27x17 cm, hopvikt 11x11 cm.

---

⁶³ Se även ovan, Västerås.

593

1619-02-04, Skinnskatteberg

Dombrev av Jören Larsson, underlagman i Västmanland och Dalarna, angående Nils Gummessons bördsrätt till ett torp Fantebo, som Mårten Knutsson köpt 1601 (tillhört Färna bruk sedermera?). 25x19 cm, hopvikt 11x13 cm. Med ett sigill i vaxkupa.

594

1658-03-11, Tuhundra häradsting

Germund Johansson Palm utfärdar fastebrev för Håkan Jönsson på hemmanet Skävsta i Lillhärads socken. Två sigill i metallkapslar. 36x27 cm, hopvikt 18x10 cm.

595

1660-08

Vice lagmannen Johan Gustafsson Örnevinges stadfästelse på föregående. Ett sigill i träkapsel. 34x17 cm, hopvikt 18x12 cm.

Åbo

596

1575-05, Åbo

Fastebrev för Jacob Olufsson på gård i Åbo, köpt av kyrkoherden i Bjärnå Jöns Grinden. Med två sigill i vaxkupor, varav det ena är Åbo stads, det andra utan avtryck. 33x25 cm, hopvikt 15x14 cm.

Fastebrev från Åbo 1575

597

1575-06-15, Stockholm

Intyg av Stockholms Rådhusrätt att pastor Joachim Olai i Uppsala sålt sin och sin moders, hustru Karin Oluf Bröms, gård i Åbo till Hans Hansson i Åbo (anteckning på baksidan: "Vthi denne handel haffwer Hans Hans orätt handlat, effter han haft Hans Erichssons penningar, till dette köp och dett icke förmält i detta breeff."). Med två sigill i vaxkupon, varav det ena är Stockholms stads. 35x22 cm, hopvikt 15x13 cm.

598

1625-04-06, Åbo

Stadfästelse på byte mellan Wellom Gerner och Sigfrid Simonsson. Gerner har bytt en gård på Tavastgatan mot en gård i Klosterkvarteret. Med transumter av äldre brev rörande samma gårdar 1575, 1582, 1602 och 1625. Styvt pergament, 48x43 cm, hopvikt 22x14 cm. Sigillen bortfallna.

Östergötland

599

1525, måndagen efter palmsöndagen

Ellen Jensdotter säljer gård i Blistad i Gistads socken (sin morgongåva) till Måns Jönsson i Halleby. Styvt pergament, 30x9 cm, hopvikt 11x10 cm. Sigillet bortfallet.⁶⁴

600

1594-09-17, Hammarkinds häradsting

Fastebrev av häradshövding Lasse Olsson i Söderköping för Henrik Nilsson i Skälboö på Södra gården därstädes, som han köpt av Olof i Hösterum och Lasse i Mörje. 25x18 cm, hopvikt 10x9 cm. Sigillen bortfallna.

601

1615-02-14, Memmings häradsting

Fastebrev av Hans Henriksson i Linköping, häradshövding i Memming, för Måns Persson i Puketorp på Ask i Memmings härad, som han köpt av Måns Olsson i Ask, Erik Filipsson i Ask, Lussi Olofsdotter, Jöns i Åby, Holsten i Lundby, Ingrid Knutsdotter i Torlunda (?) och Mats i Lundby. 30x20 cm, hopvikt 21x12 cm. Två sigill i vaxkupon, varav det ena är häradets.

---

⁶⁴ Jfr ovan Stenbock III, Catharina De la Gardie.

602

1623-05-30, Memmings häradsting

Fastebrev av Hans Henriksson i Linköping, häradshövding i Memming, för Bengt Simonsson i Ed, Löts socken, på jord från Erik i Säby i Konungunds socken. 33x19 cm, hopvikt 14x12 cm. Av två sigill återstår ett, i vaxkupa.

603

1634-11-04, Björkekinds häradsting

Fastebrevutfärdat av Anders Svensson i Rösten, lagförare i Östanstång, för Per Nilsson i Fyrby i Tåby på utgjord Mörje i Baggetorp i Östra Ny socken, som han köpt av Kirstin i Mörje i Östra Ny socken. 27x22 cm, hopvikt 11x13 cm. Med två sigill i träkapsel.

Tillägg

Pergamentsbrev från Borrestad

Denna samling, bestående av sex pergamentsbrev, lämnades från Borrestad till Lunds universitetsbibliotek 1973. Brevet från 1747, 1832 och 1647 förvarades innan de kom till Borrestad i antikvitets- och kuriosasamlingen på Löberöd. De finns upptagna i en "Catalog öfwer Antiquiteter och Curiosa uti Dela Gardieska Samlingen på Löberöd Upprättad År 1834" som nr 136, 359 och 361.

604

1747-10-20, Wien

Adelsdiplom för Franz Otto och Franz Thuro Grosscreutz, utfärdat av kejsar Frans I och av honom egenhändigt underskrivet.

605

1832-10-06, Stockholm

Friherrebrev för generallöjtnanten Bengt Erland Franc-Sparre.⁶⁵

606

1647-11-27, Stockholm

Adelsbrev för adliga ätten nr 413 von Weidenhaijn, utfärdad av drottning Kristina. Stort sigill i träkapsel.⁶⁶ Hopvikt 28x23 cm.

⁶⁵ I ovannämnda "Catalog öfwer Antiquiteter och Curiosa uti Dela Gardieska Samlingen på Löberöd Upprättad År 1834" finns detta brev upptaget som nr 359. Där nämns även ett "förslag till Grefwe Wapnet hwarå han likwäl aldrig tog introduction". Det sistnämnda dokumentet saknas.

⁶⁶ Wij *Christina* medh Gudz Nåde Sweriges Göthes och Wendes Vthkorade Drottningh och Arffurstinna, Storfurstinna till Finlandh Hertiginna Vthi Estland och Carelen, Fröken öffwer Ingermannelandh etc. Göre wetterligit, att Endogh ingen tuifwel är, att iu dygden af sigh sielff ähr prydnadh nogh och gijfuer sine Efftertrachtare den bästa belöningh, behöfuer Eij heller till sin fegringh vthwärts aff andre tingh bliffua besmyckiadt; Lijkwell hafwer fast j alle werldennes tijder Vthi wellbestälte Regementen och *Politier* warit ett loffligit bruck, att dee som medh förståndh, wijsheet, lärdom förfarenheet och skickeligheet hafue warit oplyste och begåffuade, och derigenom sampt flere dygders öffningh sigh winlagt och beflijtat att kunna wara sin Öffwerheet och det Gemehne Bästa till nogen wärckligh Tienst, dem hafuer man för andre framdragit och hollit j anseende, ähra och *respect*; och elliest är medh den menniskelige *Societeten* och sammanwisten så beskaffat, att det icke well kan holles tillsamman vnder hörsamheet och lydno, med mindre ondskan och wrångwijsheeten straffas, och dygden deremot bekommer sin tillbörlige belöningh och *recompence*; alt till den ände att öffuerheten så mycket mehra må *assisteradh* och handgången, och Regementet medh förståndige och capable Tiänare till dess nyttige Tienst försedd warda. Så aldenstundh wår troo Tiänare och tillförordnad *Agent* j Lübeck oss Elskeligh Erligh och wellbetrodde *Johan Meydenhayn*, hafuer aff Vngdomen winlagt sigh om dygd och slaget sigh till boklige Konster, och serdeles j *Politiske, Juridiske, Historiske* och andre förnämblige Saker och *studier* giort så merkeligh och kosteligh *progress*, framstegh och förkoffringh, att han till att thee och wijsa een mogen frucht deraff, och medh sielfue förfarenheten *Excolera* hafuer ther uppå *adplicerat* sin hugh och sinne till *peregrinationer*, och är till den ände förreest vthi fremmande och vthrijkes Landskap och Konungarijken, dem genomwandrat och *perlustrerat* lärdt dersammastedz *ex fundamento* deras språk, och sedt huaruppå deres *Politite, Stat* och Regementeswäsende sigh grundar och derigenom så och andra lofflige *Exercitier* giort sigh *capabel* till wår och Rijkens Tienst, Så att wij görligen förspörandes hans goda *Qualiteter*, theruppå haffue förtrodt honom nogre serdeles och wichtige *Commissioner* vthan Landz; Fördenskull emedan han haffuer giort oss ett behageliget och gott prob af sine *Qualiteter* och *capacitet*, så well som af sin ijffuer och huxan att göre oss och wårt käre fädernesladh all huldh, nyttigh och trogen tienst; Så på det han och yttermehre der till må blifua *inciterat* och förorsakat, så och till dess bekrefftelse han för sigh taga af oss den nådige *obligation*, att wara oss och Cronan een oförtruten och flijtig tiänare j alla måtto; Såsom och at tillholla sine Barn och Effterkommande at göre thet samme och finnes oss och wåre Effterkommande Sueriges Konunger hulde och trogne i alle tijder, Ty haffue wij af wellbetenckt Rådth hoos oss *Resolvert*, att benåde honom och hans Effterkommande Barn, medh Adelighet wapn och sköldemerke: Göre thet och hermedh j krafft aff dette wårt öpne Breff, och af Kongl. Macht och Myndigheet sampt serdeles gunst och benägenheet Vnne, skänke och gijfue honom *Johan Weydenhayn* och alle hans Efterkommande Echte Barn och BrystErffuinger, så Man- som Quinköhn, så födde som ofödde, Effterfölliande wapn. Nembl. En fördeelt Sköldh, den vndre delen blåå och den öfre hwijt, och deruthinnan Eth Pijlträå, medh en förgylt Crantz kringh om Stammen eller bohlen vthi den nedre, och medh sine gröne blad h j den öfre delen af Skölden; Ofuan på Skölden en Öpen Tornerehielm, Täckt och Crantzen medh blådt, hwitt och guhlt fördeelte; Opå hielmen j lijka måtto Ett Pijlträå, kringh om huilkens Stam eller

607

1807-10-23, Chambéry

Frimurare-certifikat för kapten Joseph Franiatte. Gåva 1959 från ordförandemästaren i S:t Johanneslogen Acacian-Malmöhus Åke Lindell till Pontus De la Gardie (se medföljande brev härom, Malmö 1959-02-03). Hopvikt 19x12 cm.

608

1772-09-13

Adelsbrev för Johan Christopher Toll och hans bröder. Saknas 2010.

609

1743-03-21, Listers häradsting

Johan Timell utfärdar fastebrev på Hålabäck i Gammalstorps socken i Blekinge för regementsskrivaren vid Södra skånska kavalleriregementet Jonas Hultman. Två sigill i träkapslar. Hopvikt 17x13 cm.

Bohl ähr en förgylt Crantz, Aldeles som detta medh sine Egentlige färgor här offuan till afmålat och *repræsenterat* står. Effter som wij och hermedh effterlåte honom och dem, att dee sigh hereffter *Von Weidenhain* nämpna måge, och detta förtecknade Sköldemerke och Namn föra och bruka Vthi alle Adelige och Ridderlige Saker, handlinger och samqwämer, såsom j Felt, Slachtinger, Stormande, Skermiitzler, Tornerande, Ringrännande, afmålningar, Insegell så och alle andre *occasioner* j skempt och alfuar, till sin och deras ähra, nödtorfft egen willia och behagh, lijka som andre Adelss- och Riddersmän Vthj vårt Rijke; Der till medh niuta alle de *privilegier*, frij- och Rättigheeter som Ridderskapet och Adelen j gemehn gjiffne äre eller framdeles kunne medh begåfuade warda; Dogh huars och Enss Ståndh och willkohr effter *Privilegierna* förbeholdne. Wij begäre fördenskull hermedh af alle *Potentater*, Konunger, Furster, frie *Republiquer* sampt alle andre effter huarss och eens högheet, *condition* och wyrde, *respectivè* wenligen och gunsteligen; Så och biude och befalle hermedh allt som oss medh hörsamheet och lydno äre förplichtade och för vår skuldh wele och skole göra och låte, att dee Erkänne be^{te} *Johan Von Weidenhayn* och hanss Echte BrystErffuinger för rätte Adelssmän, beuisandes honom och dem den Ähra och *respect* som det Ståndet tillstår, och icke görandes dem hermedt hinder mohn eller förfångh j nogen måtto nu eller j tillkommande Tijder. Till yttermehrre wisso hafue wij dette medh Egen handh vnderskrifuit och vårt sampt Rijkzens Store Insegells Vnderhängiande bekräfftat. Gifuit på vårt Konungzlige Slott *Stockholm* den tiugu siunde dagh j *Novembris* Månadh, Ähr effter Christi Bördh, Ett Tusende, Sexhundra på det Fyrationde och Siunde

Christina